

UCHWAŁA NR XXXIX/286/2023
RADY MIEJSKIEJ W NOWYM KORCZYNIĘ

z dnia 8 maja 2023 r.

w sprawie przyjęcia "Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023-2030"

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023r., poz. 40 ze zm.) i art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021r. poz., 2268 ze zm.), Rada Miejska w Nowym Korczynie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023-2030, która stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta i Gminy Nowy Korczyn.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z mocą od dnia 1 stycznia 2023r.

Przewodnicząca Rady
Miejskiej w Nowym
Korczynie

Kazimiera Góldyn

Załącznik do uchwały Nr XXXIX/286/2023
Rady Miejskiej w Nowym Korczynie
z dnia 8 maja 2023 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030

Nowy Korczyn 2023

Spis treści:

Wstęp	6
I. Podstawy formalne tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn.....	8
<i>I.1. Dokumenty europejskie.....</i>	<i>9</i>
<i>I.2. Dokumenty krajowe.....</i>	<i>10</i>
<i>I.3. Dokumenty regionalne oraz lokalne.</i>	<i>10</i>
II. Informacje o mieszkańcach i gminie Nowy Korczyn.	11
<i>II.1. Położenie i powierzchnia gminy Nowy Korczyn.....</i>	<i>11</i>
<i>II.2. Ludność gminy Nowy Korczyn.....</i>	<i>13</i>
<i>II.3. Rys historyczny.....</i>	<i>16</i>
<i>II.4. Środowisko naturalne gminy Nowy Korczyn.....</i>	<i>21</i>
<i>II.5. Kultura i sport w gminie Nowy Korczyn.</i>	<i>22</i>
<i>II.6. Zasoby mieszkaniowe oraz infrastruktura komunikacyjna gminy Nowy Korczyn.</i>	<i>26</i>
<i>II.7. Oświata w gminie Nowy Korczyn.....</i>	<i>28</i>
<i>II.8. Służba zdrowia w gminie Nowy Korczyn.....</i>	<i>29</i>
<i>II.9. Bezpieczeństwo publiczne w gminie Nowy Korczyn.....</i>	<i>31</i>
<i>II.10. Sytuacja gospodarcza w gminie Nowy Korczyn.....</i>	<i>34</i>
III. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej.	36
<i>III.1. Niepełnosprawność.....</i>	<i>36</i>
<i>III.2. Długotrwała lub ciężka choroba.....</i>	<i>38</i>
<i>III.3. Bezrobocie.</i>	<i>39</i>
<i>III.4. Ubóstwo.</i>	<i>41</i>
<i>III.5. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.</i>	<i>42</i>
<i>III.6. Ochrona macierzyństwa.....</i>	<i>44</i>
<i>III.7. Uzależnienia.....</i>	<i>44</i>

III.8. Przemoc w rodzinie.....	47
III.9. Problemy ludzi starszych.....	49
IV. Pomoc społeczna w gminie Nowy Korczyn. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie.....	50
IV.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w gminie Nowy Korczyn. Przyczyny kwalifikujące do świadczeń z pomocy społecznej.....	52
IV.2. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie.....	53
IV.3. Praca socjalna.....	54
IV.4. Asystent rodziny.....	56
IV.5. Program „Posiłek w szkole i w domu”.....	57
IV.6. Usługi opiekuńcze.....	58
IV.7. Realizacja świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń wychowawczych przez MGOPS w Nowym Korczynie.....	59
IV.8. Wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Nowy Korczyn.....	64
V. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych mieszkańców gminy Nowy Korczyn. Wyniki badań.....	65
V.1. Ocena warunków życia w gminie Nowy Korczyn.....	66
V.2. Ocena warunków życia w gminie Nowy Korczyn pod względem bezpieczeństwa mieszkańców, jakości środowiska naturalnego, dostępności i jakości transportu zbiorowego, dostępu do terenów zielonych, rekreacyjnych oraz jakości i dostępności do opieki zdrowotnej.....	67
V.3. Skala występowania i dokuczliwości problemów społecznych występujących na terenie gminy Nowy Korczyn.....	68
V.4. Grupy społeczne zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym w gminie Nowy Korczyn.....	70
V.5. Problemy rodzin z dziećmi w gminie Nowy Korczyn.....	72
V.6. Problemy osób niepełnosprawnych w gminie Nowy Korczyn.....	73
V.7. Problemy osób starszych w gminie Nowy Korczyn.....	73

<i>V.8. Problemy dzieci i młodzieży w gminie Nowy Korczyn.....</i>	<i>74</i>
<i>V.9. Problem uzależnień na terenie gminy Nowy Korczyn.</i>	<i>75</i>
<i>V.10. Dynamika zachowań alkoholowych i zażywania narkotyków w ostatniej dekadzie na terenie gminy Nowy Korczyn oraz zmiana konsumpcji alkoholu.</i>	<i>76</i>
<i>V.11. Zjawisko przemocy domowej w gminie Nowy Korczyn.....</i>	<i>77</i>
<i>V.12. Sprawcy przemocy w rodzinie w opiniach mieszkańców gminy Nowy Korczyn.....</i>	<i>78</i>
<i>V.13. Ofiary przemocy w rodzinie w opiniach mieszkańców gminy Nowy Korczyn.....</i>	<i>79</i>
<i>V.14. Miejsca doświadczania przemocy, czynniki generujące przemoc.</i>	<i>80</i>
<i>V.15. Najczęstsze formy przemocy, zachowania przemocowe.</i>	<i>82</i>
<i>V.16. Doświadczenie przemocy.</i>	<i>84</i>
<i>V.17. Stereotypy na temat przemocy.</i>	<i>85</i>
<i>V.18. Znajomość instytucjonalnych form wsparcia dla ofiar przemocy na terenie gminy Nowy Korczyn.</i>	<i>87</i>

VI. Diagnoza zjawiska uzależnień, przemocy i innych problemów społecznych w ujęciu uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych z terenu gminy Nowy Korczyn. Wyniki badań..... 88

<i>VI.1. Poczucie bezpieczeństwa w szkole.</i>	<i>89</i>
<i>VI.2. Agresja w szkole.</i>	<i>89</i>
<i>VI.3. Środki prewencyjne podejmowane przez szkoły w celu zapobiegania zachowaniom agresywnym.....</i>	<i>93</i>
<i>VI.4. Zjawisko przemocy poza terenem szkoły.</i>	<i>94</i>
<i>VI.5. Zjawisko cyberprzemocy.....</i>	<i>96</i>
<i>VI.6. Formy spędzania czasu wolnego.....</i>	<i>98</i>
<i>VI.7. Palenie papierosów.</i>	<i>103</i>
<i>VI.8. Spożywanie napojów alkoholowych.</i>	<i>105</i>
<i>VI.9. Narkotyki.....</i>	<i>108</i>

VII. Analiza SWOT problemów społecznych w gminie Nowy Korczyn..... 110

<i>VIII. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030.....</i>	<i>115</i>
<i>VIII.1. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030.....</i>	<i>125</i>
<i>VIII.2. Monitoring i ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030.....</i>	<i>135</i>
<i>VIII.3. Źródła finansowania.....</i>	<i>137</i>
<i>VIII.4. Analiza ryzyka.....</i>	<i>139</i>
<i>VIII.5. Zmiany w Strategii.....</i>	<i>140</i>
<i>VIII.6. Programy i projekty.....</i>	<i>141</i>
<i>Spis wykresów:.....</i>	<i>142</i>
<i>Spis tabel:.....</i>	<i>145</i>

Wstęp

Prezentowana *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030* jest dokumentem strategicznym określającym najważniejsze kierunki działań, które należy podjąć w odniesieniu do zdiagnozowanych (w toku badań i analiz dokumentów zastanych) i zdefiniowanych najważniejszych problemów społecznych występujących na terenie gminy Nowy Korczyn. Strategia wskazuje na priorytetowe kierunki działań oraz określa wytyczne dla planowanych dalszych zadań. Strategia racjonalizuje także lokalną politykę społeczną, określając jej misję oraz wyznaczając cele strategiczne i działania, których implementacja powinna przyczynić się do rozwiązania lub zminimalizowania uciążliwości wielu problemów społecznych występujących na terenie gminy Nowy Korczyn. Szczegółowe analizy dokumentów zastanych, przeprowadzone w ramach niniejszej Strategii oraz badania, które zostały przeprowadzone wśród mieszkańców gminy Nowy Korczyn, stanowiły punkt wyjścia do opracowania szczegółowych programów, których realizacja powinna przyczynić się do rozwiązania problemów społecznych oraz do niwelowania różnic i dysproporcji społecznych. *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030* została opracowana, przy aktywnym wsparciu, pomocy i konsultacji pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie.

Przystępując do planowania określonych sposobów rozwiązywania problemów społecznych występujących w gminie Nowy Korczyn konieczne, jest uwzględnienie wielokierunkowego i kompleksowego oddziaływania nie tylko na skutki wystąpienia danych problemów a przede wszystkim na źródło ich powstania. W związku z powyższym najważniejszym zadaniem niniejszej Strategii jest stworzenie warunków i określenie zasad oraz możliwości współpracy pomiędzy różnymi podmiotami działającymi w obszarze polityki społecznej, w celu integracji tych działań. Realizacja działań przewidzianych w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030* wymaga podejmowania wieloaspektowych i wielokierunkowych działań strategicznych, a zwłaszcza:

- ✓ interwencyjnych – o cechach ratownictwa i likwidacji niedoborów, których źródłem jest ubóstwo, bezrobocie, alkoholizm, niedostosowanie społeczne,

- ✓ asekuracyjnych – uprzedzających pojawienie się sytuacji zagrażających bezpieczeństwu socjalnemu,
- ✓ kompensacyjnych – niwelujących luki i deficyty,
- ✓ partycypacyjnych – poszerzających uczestnictwo w życiu publicznym i zapobiegających wszelkim przejawom dyskryminacji, wykluczeniu społecznemu i marginalizacji.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030

składa się z pięciu zasadniczych części:

- Pierwsza część zawiera podstawy formalne tworzenia Strategii.
- Druga, ukazuje specyfikę społeczności lokalnej i ma na celu prezentację podstawowych informacji o gminie Nowy Korczyn i mieszkańcach gminy.
- W trzeciej części przedstawiono diagnozę problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej.
- W części czwartej przedstawiono działania realizowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie.
- Piąta część prezentuje wyniki badań, które ukazują opinie mieszkańców na temat warunków życia w gminie oraz problemów społecznych występujących w gminie Nowy Korczyn.
- Szósta część to analiza SWOT gminy Nowy Korczyn w kontekście problemów społecznych, która obejmuje identyfikację i klasyfikację czynników wewnętrznych (mocne i słabe strony) i zewnętrznych (szanse i zagrożenia). Analiza SWOT jest najlepszym sposobem zidentyfikowania, sklasyfikowania, oceny i zdiagnozowania czynników wpływających na rozwój badanego obszaru i opracowania na tej podstawie najkorzystniejszej strategii.
- Siódma część – programowa określa cele strategiczne, operacyjne i związane z nimi zadania. W części programowej dokumentu zostały przedstawione najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Zostały one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów szczegółowych i kierunków działań. Ponadto została zaprezentowana informacja na temat sposobu wdrożenia strategii oraz prowadzenia monitoringu i jej ewaluacji.

I. Podstawy formalne tworzenia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn.

Ustawa o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek „opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Art. 16 b wymienionej powyżej ustawy określa istotne elementy, które powinny znaleźć się w Strategii. Skuteczna polityka społeczna powinna opierać się na rozpoznaniu rzeczywistych zjawisk i problemów społecznych występujących w danej społeczności lokalnej. Opracowanie i realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych wynika bezpośrednio z art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 r. poz. 2268, 2270, z 2022 r. poz. 1, 66 ze zm.). Art. 17 ust. 1 pkt 1 tejże ustawy jednoznacznie wskazuje, iż do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy m.in.: „opracowanie i realizacja gminnej Strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Jak zostało wspomniane powyżej, na treść i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma wpływ ustawa o pomocy społecznej, ale także m.in.:

- ✓ Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowywaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2021 r. poz. 1119, 2469, z 2022 r. poz. 24, 218, 1700);
- ✓ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050, z 2021 r. poz. 2469, z 2022 r. poz. 763, 764, 1700, 1812, 1855);
- ✓ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249);
- ✓ Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2022 r. poz. 690, 830, 1079, 1383, 1561, 1812);
- ✓ Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573, 1981, z 2022 r. poz. 558, 1700, 1812.);

- ✓ Ustawa z dnia 24 lutego 2022 r. o zmianie ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej, oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ustawy o podatku od wydobycia niektórych kopalin (Dz. U. z 2022 r. poz. 558);
- ✓ Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, 1265, 1812).

Najważniejsze programy oraz kierunki planowanych działań zawarte w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030* są zgodne i skorelowane z dokumentami strategicznymi i programowymi opracowanymi na szczeblu europejskim, krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym. Są to między innymi dokumenty takie jak:

1.1. Dokumenty europejskie.

Najważniejszym i kluczowym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej jest Strategia „Europa 2020”. Jest to zaprojektowany na dłuższy okres program rozwoju, który wskazuje na konieczność współpracy państw członkowskich na rzecz wychodzenia z kryzysu oraz wdrażania reform, w odpowiedzi na problemy, które związane są z globalizacją, starzeniem się społeczeństw oraz rosnącą potrzebą racjonalnego wykorzystywania zasobów.

W ramach strategii wskazane zostały trzy kluczowe priorytety:

- ✓ wzrost inteligentny, czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacjach,
 - ✓ wzrost zrównoważony, czyli transformacja w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów i konkurencyjnej,
 - ✓ wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu, wspieranie gospodarki charakteryzującej się wysokim poziomem zatrudnienia i zapewniającej spójność gospodarczą, społeczną i terytorialną.
- **Agenda 2030 na rzecz zrównoważonego rozwoju (Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development)**

Agenda została przyjęta przez 193 państwa członkowskie Organizacji Narodów Zjednoczonych podczas Zgromadzenia Ogólnego ONZ w Nowym Jorku we wrześniu 2015 r. Dokument wskazuje 17 celów oraz powiązanych z nimi 169 zadań, które oddają trzy wymiary zrównoważonego rozwoju – gospodarczy, społeczny i środowiskowy. Jest to program działań o bezprecedensowym zakresie i znaczeniu, definiujący model zrównoważonego rozwoju na poziomie globalnym. Zgodnie z Agendą 2030 współczesny wysiłek modernizacyjny powinien koncentrować się na wyeliminowaniu ubóstwa we wszystkich jego przejawach, przy równoczesnej realizacji szeregu celów gospodarczych, społecznych i środowiskowych¹.

I.2. Dokumenty krajowe.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030 uwzględnia zapisy poniższych dokumentów krajowych:

- ✓ Strategia Długookresowa Kraju Polska 2030. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności – Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju
- ✓ Strategia na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030)
- ✓ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030.
- ✓ Narodowy Program Zdrowia na lata 2021-2025.
- ✓ Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na 2022 rok.
- ✓ Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024.
- ✓ Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030.
- ✓ Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2030.

I.3. Dokumenty regionalne oraz lokalne.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030 uwzględnia zapisy poniższych dokumentów regionalnych i lokalnych:

- ✓ Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030 +.
- ✓ Strategia Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Buskim na lata 2021-2030.

¹ <https://www.gov.pl/web/rozwoj-technologie/agenda-2030>

- ✓ Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w Powiecie Buskim na lata 2021-2030.
- ✓ Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Buskim na lata 2021 – 2023.

II. Informacje o mieszkańcach i gminie Nowy Korczyn.

II.1. Położenie i powierzchnia gminy Nowy Korczyn.

Gmina Nowy Korczyn to gmina miejsko-wiejska, zlokalizowana w powiecie buskim, w województwie świętokrzyskim, przy granicy z województwem małopolskim. Gmina Nowy Korczyn położona jest na Ponidziu, w otulinie Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego. Przez teren gminy przepływa rzeka Nida, która uchodzi do Wisły, ok. 3 km na wschód od miejscowości Nowy Korczyn. W 2020 roku oddany został do użytku most na rzece Wisła łączący dwa województwa: świętokrzyskie i małopolskie. Most w Nowym Korczynie ma duże znaczenie nie tylko dla mieszkańców obu województw, ale także dla kierowców poruszających się tą trasą. Dla osób podróżujących od strony świętokrzyskiej przeprawa oznacza lepsze połączenie z autostradą A4 w kierunku Krakowa i strefą aktywności gospodarczej w okolicy Tarnowa, mieszkańcom południa Polski pozwala znacząco przyspieszyć przejazd od Rzeszowa czy Tarnowa w stronę Kielc i Warszawy, ułatwia także dojazd do uzdrowisk w Busku-Zdroju i Solcu-Zdroju. W planie jest jeszcze budowa obwodnicy Nowego Korczyna oraz mostu na rzece Nida. Przez miejscowość Nowy Korczyn przebiega droga krajowa nr 79 z Bytomia do Warszawy oraz droga wojewódzka nr 973 z Tarnowa do Buska-Zdroju. Gmina Nowy Korczyn usytuowana jest w odległości ok. 65 km na południowy wschód od Kielc i 22 km od Buska-Zdroju. W odległości ok. 10 km na północny wschód od Nowego Korczyna znajduje się miejscowość uzdrowska Solec-Zdrój.

Gmina Nowy Korczyn graniczy z następującymi gminami:

- ✓ Pacanów,
- ✓ Wiślica,
- ✓ Busko-Zdrój,

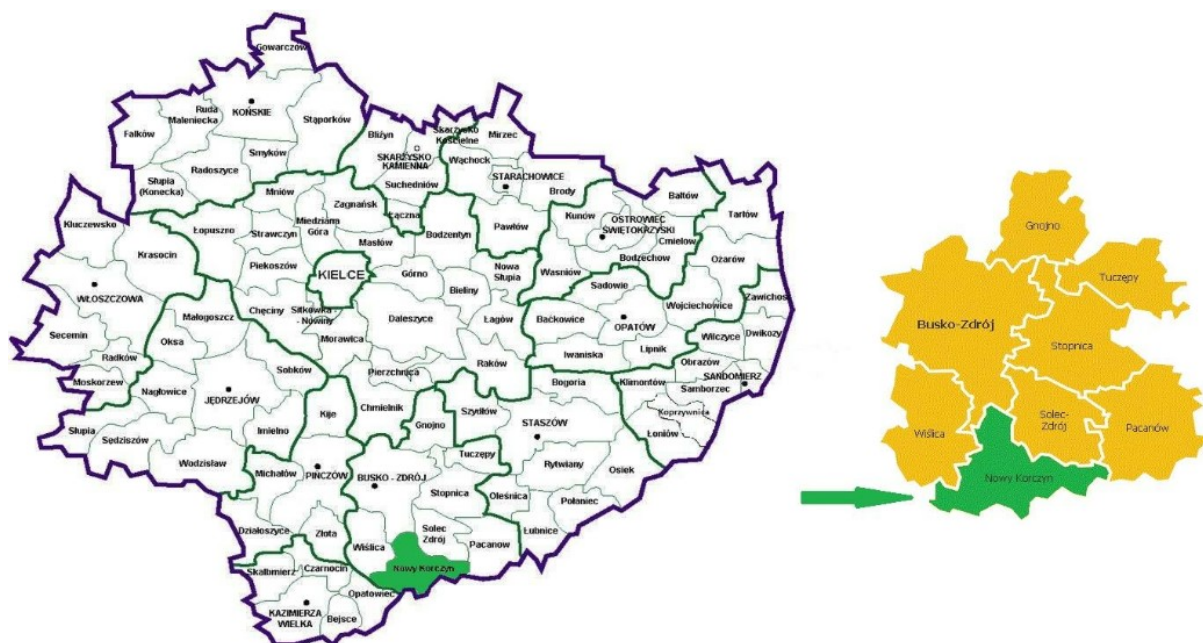
- ✓ Solec-Zdrój,
- ✓ Opatowiec,
- ✓ Bolesław,
- ✓ Gręboszów,
- ✓ Mędrzechów.

Podstawowe instytucje, urzędy i obiekty użyteczności publicznej zlokalizowane są na terenie Nowego Korczyna, który pełni funkcję gminnego ośrodka administracji oraz centrum usług, handlu oraz oświaty w gminie. Gminę Nowy Korczyn tworzy 24 miejscowości (sołectw):

- ✓ Badrzychowice,
- ✓ Błotnowola,
- ✓ Brzostków,
- ✓ Czarkowy,
- ✓ Grotniki Duże,
- ✓ Grotniki Małe,
- ✓ Górnowola,
- ✓ Harmoniny,
- ✓ Kawęczyn,
- ✓ Łęka,
- ✓ Nowy Korczyn,
- ✓ Ostrowce,
- ✓ Parchocin,
- ✓ Pawłów,
- ✓ Piasek Wielki,
- ✓ Podraje,
- ✓ Podzamecze,
- ✓ Rzegocin,
- ✓ Sępichów,
- ✓ Stary Korczyn,
- ✓ Strożyska,
- ✓ Ucisków,

- ✓ Winiary Dolne,
- ✓ Żukowice.

Rysunek 1. Położenie Gminy Nowy Korczyn na tle województwa świętokrzyskiego oraz powiatu buskiego. (źródło: Program Rewitalizacji Gminy Nowy Korczyn na lata 2016-2023).²

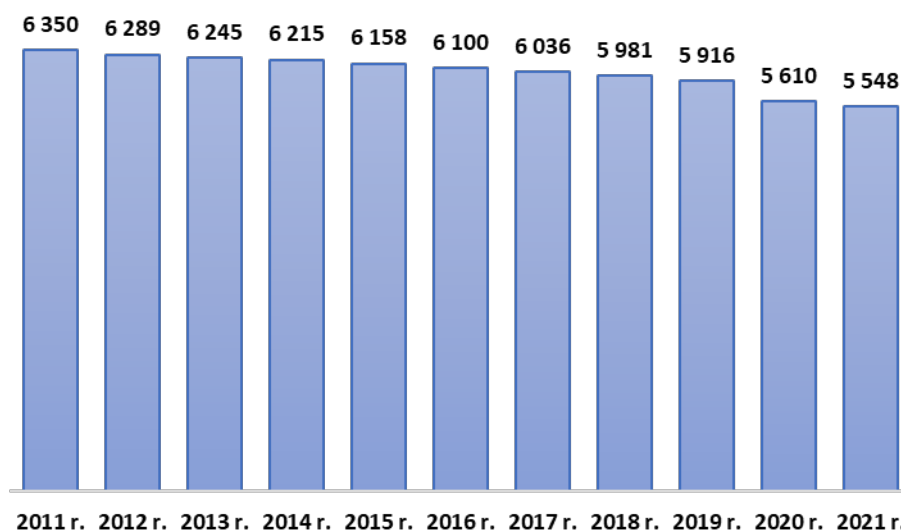
II.2. Ludność gminy Nowy Korczyn.

Na koniec 2021 roku gminę Nowy Korczyn według danych Głównego Urzędu Statystycznego zamieszkiwało 5 548 mieszkańców. W porównaniu z 2020 rokiem liczba mieszkańców zmniejszyła się o 62 osoby. Wśród mieszkańców gminy Nowy Korczyn nieznacznie przeważały kobiety – 2 783 osoby, co stanowiło 50,3% wszystkich mieszkańców gminy. Liczba mężczyzn mieszkających na terenie gminy Nowy Korczyn wynosiła 2 755. Gmina Nowy Korczyn charakteryzuje się stabilnością pod względem stanu ludności i zachowuje równowagę płci. Na 100 mężczyzn przypada 101 kobiet. Liczba ludności gminy Nowy Korczyn w ostatniej dekadzie niestety zmalała. W porównaniu do danych z 2011 roku liczba ludności gminy Nowy Korczyn zmniejszyła się aż o 802 osoby (spadek o 13,4%). W ostatnich latach liczba ludności gminy Nowy Korczyn wyraźnie zmniejsza się, co związane jest z procesami migracyjnymi oraz ujemnym przyrostem naturalnym (większa

² Program Rewitalizacji Gminy Nowy Korczyn na lata 2016-2023

liczba zgonów niż urodzeń). W 2021 roku urodziło się 40 osób, w tym okresie zmarło 108 mieszkańców gminy Nowy Korczyn.

Rysunek 2. Liczba mieszkańców gminy Nowy Korczyn na przestrzeni lat 2011 – 2021 r. (opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

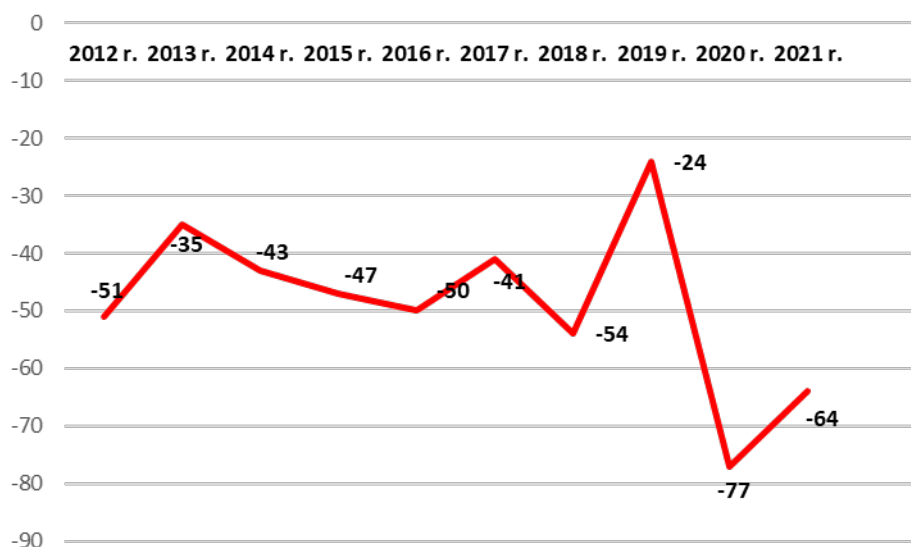
Struktura mieszkańców gminy Nowy Korczyn z uwzględnieniem grup funkcjonalnych wskazuje na 57,4% udział osób w wieku produkcyjnym, 15,7% udział osób w wieku przedprodukcyjnym oraz 26,9% udział osób w wieku poprodukcyjnym. Wskaźniki w zakresie grup funkcjonalnych w gminie Nowy Korczyn wskazuje na mniejszy odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym niż w powiecie buskim oraz województwie świętokrzyskim. Jednocześnie w gminie Nowy Korczyn notuje się większy odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym niż w powiecie buskim oraz województwie świętokrzyskim. Takie dane wskazują na niekorzystną sytuację demograficzną (znacznie większy odsetek osób w wieku poprodukcyjnym niż w wieku przedprodukcyjnym).

Tabela 1. Ludność gminy Nowy Korczyn oraz powiatu buskiego według kategorii na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego)

	Gmina Nowy Korczyn	Powiat buski	Województwo świętokrzyskie
w wieku przedprodukcyjnym	15,7%	16,6%	17,0%
w wieku produkcyjnym	57,4%	57,8%	58,0%
w wieku poprodukcyjnym	26,9%	25,6%	25,0%

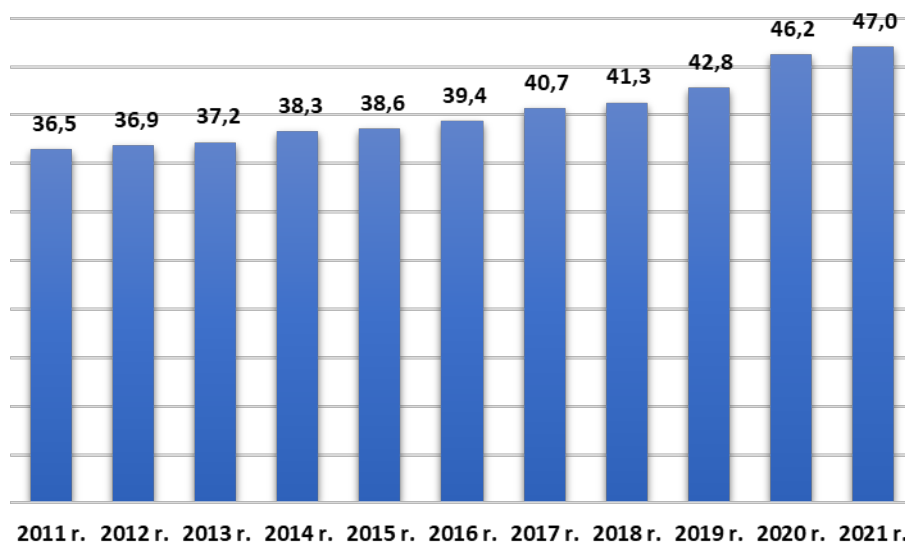
Przyrost naturalny w ostatnim dziesięcioleciu w gminie Nowy Korczyn jest ujemny – notuje się większą liczbę zgonów niż narodzin wśród mieszkańców gminy Nowy Korczyn. Tendencja jest niekorzystna z punktu widzenia spadku liczby ludności i struktury mieszkańców gminy Nowy Korczyn.

Rysunek 3. Przyrost naturalny w gminie Nowy Korczyn w latach 2011 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego)

Zmiany w strukturze demograficznej ludności, związane ze starzeniem się społeczeństwa, przyczynią się w przyszłości do coraz większego obciążenia osób w wieku produkcyjnym, które będą musiały utrzymywać powiększającą się stale liczbę osób w wieku poprodukcyjnym, w szczególności osób w wieku emerytalnym. Jednym z przydatnych wskaźników demograficznych określających przyszłe tendencje demograficzne jest wskaźnik obciążenia demograficznego, przedstawiający ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Wartość tego wskaźnika w gminie Nowy Korczyn stopniowo wzrasta, osiągając w 2021 roku aż 47,0 osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Zwiększające się obciążenie demograficzne jest związane z malejącym odsetkiem osób młodych oraz wzrastającym odsetkiem osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym. Warto także zauważyć, że wskaźnik obciążenia demograficznego w gminie Nowy Korczyn jest wyższy niż w powiecie buskim oraz w województwie świętokrzyskim, który wynosił w 2021 roku odpowiednio 44,4 oraz 43,0.

Rysunek 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) w gminie Nowy Korczyn w latach 2011-2021. (Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

II.3. Rys historyczny

Początki Nowego Korczyna

Pierwotnie osada handlowa położona na szlaku prowadzącym z Krakowa na Ruś Kijowską. W 1258 r. książę Bolesław Wstydlivy lokował tu miasto, nazwane dla odróżnienia od sąsiedniego Korczyna (obecnie Stary Korczyn) Nowym Miastem Korczynem. Przywilej dany został Hince, synowi Henryka – wójtowi nowomiejskiemu[2]. Dokument lokacyjny Nowego Miasta stał się wzorem dla niektórych miast założonych później. Na prawie korczyńskim (ius Corcinense) lokowany był m.in. Skaryszew. Rok przed lokacją miasta książę Bolesław, wraz ze swoją żoną Kingą, ufundowali w Korczynie klasztor oo. franciszkanów. Położenie na skrzyżowaniu szlaków handlowych z Krakowa na Ruś, oraz z węgierskich Koszyc do Sandomierza przyczyniło się do szybkiego rozwoju miasta. Bliskość dworu książęcego, który często tu przebywał, a także położenie w pobliżu dwóch spławnych rzek (Nidy i Wisły) sprawiało, że osiedlali się tu kupcy i rzemieślnicy.

W 1300 r. wojska ruskie zniszczyły klasztor i miasto. Spaleniu uległ między innymi drewniany zamek książęcy. Na jego miejsce w połowie XIV wieku, król Kazimierz Wielki wznosił zamek królewski, który stał się jedną z najważniejszych siedzib monarszych w Polsce. Miasto zostało otoczone obronnymi murami i zabezpieczone dodatkowo sztucznie utworzonym jeziorem Czartoria. Na nowokorczyńskim zamku przebywał często dwór królewski. Dzięki centralnemu położeniu w Małopolsce Korczyn stał się miejscem zjazdów politycznych i zgromadzeń szlacheckich. W mieście rozwijały się handel i rzemiosło. W 1383 r. przebywał tu przez pewien czas, naradzając się ze swoim stronnikiem, księżem mazowiecki Siemowit IV, który poprzez małżeństwo z Jadwigą pragnął zdobyć koronę Polski.

Rozkwit miasta

W 1404 r. odbył się tu zjazd rycerstwa Korony zwołany przez Władysława Jagiełłę. Celem zjazdu było ustalenie podatku na wykupienie z rąk Krzyżaków ziemi dobrzyńskiej. W 1438 r. w Korczynie miał miejsce walny zjazd, na trakcie którego obradowano w sprawie przyjęcia przez króla Władysława korony czeskiej. Ostatecznie koronę przyjęto, ale dla królewskiego brata Kazimierza. 25 kwietnia 1438 r. sprzeciwiający się sojuszowi z czeskimi husytami kardynał Zbigniew Oleśnicki zawiązał w Korczynie konfederację. W 1439 r. w Nowym Mieście Korczynie zawiązano z kolei konfederację polskich husytów pod wodzą Spytka z Melsztyna. Konfederacja ta skupiła opozycję przeciwną faktycznym rządów Oleśnickiego w Polsce. Kardynał przebywał w tym czasie z małoletnim królem Władysławem na nowokorczyńskim zamku. Wojska husyckie zebrały się w pobliskim Piasku Wielkim, skąd wyruszyły w kierunku Nowego Miasta. Konfederaci zatrzymali się na zakolu Nidy pod Grotnikami. Spytko zamierzał umocnić się tu taborem na wzór czeski, jednak nie zdążył się przygotować. 4 maja 1439 r. wojska królewskie pod dowództwem kardynała rozbiły konfederatów w bitwie pod Grotnikami.

Kościół św. Trójcy w Korczynie

W 1461 r. król przyjął w Korczynie poselstwa od Jerzego z Podiebradów, chana tatarskiego oraz margrabiego brandenburskiego. W 1465 r. zjazd szlachty małopolskiej i delegatów wielkopolskich obradował tu w sprawie środków na prowadzenie wojny z Krzyżakami.

W czasie zjazdu uchwalono także statut nowokorczyński. W 1470 r. Kazimierz Jagiellończyk przyjął w Korczynie legata papieskiego oraz Rafała Leszczyńskiego, przybywającego z misją od cesarza Fryderyka III. 9 października 1479 r. wielki mistrz krzyżacki Martin Truchsess von Wetzhausen złożył na zamku w Korczynie hołd lenny polskiemu królowi.

Tradycja zjazdów rycerskich sprawiła, że w Nowym Mieście Korczynie odbywały się sejmiki generalne Prowincji Małopolskiej. Na trzy tygodnie przed sejmem walnym zbierali się tu posłowie i senatorowie z województw: sandomierskiego, lubelskiego, krakowskiego, wołyńskiego i podolskiego, aby porównać i połączyć uchwały i żądania sejmików wojewódzkich i ziemskich. Miasto było siedzibą starostwa grodowego, jednego z sześciu w województwie sandomierskim. W Korczynie odbywały się sądy grodzkie dla powiatów wiślickiego i pilźnieńskiego.

W 1474 r. w mieście miał miejsce wielki pożar, po którym Korczyn zwolniono na 12 lat z wszelkich czynszów, robocizn i danin. W XVI wieku miasto nawiedziły kolejne dwa pożary. W 1531 r. król Zygmunt I zezwolił na pobieranie na rzecz miasta cła mostowego i grobelnego. W 1549 r. Zygmunt II August wyposażył szpital miejski. W korczyńskim rzemiośle dominowało w tym czasie piwowarstwo, a także związane z nim młynarstwo. W 1564 r. miasto posiadało 24 łany. Istniało tutaj 19 warzelnii piwa i 22 słodownie. Znajdowało się tu 148 domów mieszczkańskich, 3 młyny oraz 7 jatek rzeźniczych[3]. W mieście znajdowały się także domy wzniesione przez senatorów dla wygody na czas zjazdów sejmikowych. Nowe Miasto miało w tym czasie 57 rzemieślników i 6 kramarzy[3]. Korczyn posiadał własne wodociągi i łaźnie, na których budowę zezwolił w 1578 r. król Stefan Batory. Osiem razy do roku w mieście odbywały się wielkie jarmarki zbożowe. Zakupione w Korczynie zboże spławiane było Wisłą do Gdańska. W mieście powstawały liczne spichlerze. Posiadało ono także własną wagę ze specjalną, uznawaną w całej Polsce, miarą nowokorczyńską. W 1566 r. wybudowano nowy ratusz. W 1568 r. wykopano kanał zasilający sztuczne jezioro wodą z Nidy. W 1569 r. król Zygmunt August potwierdził prawa miejskie Nowego Korczyna. Pierwotny przywilej lokacyjny uległ zniszczeniu w trakcie jednego z pożarów. Od 1589 r. w mieście działała wytwórnia rusznic, dział oraz prochu. Przywilej na wyrabianie prochu otrzymał puszkarz Kraska pod warunkiem dostarczania bezpłatnie 2 kamieni prochu do zamku, a także wyrabiania w razie potrzeby prochu w cenie 20 groszy od

kamienia. Przed zniszczeniem miasta przez Szwedów w 1657 r., liczba domów wzrosła do 266.

Upadek

Korczyn podupadł w XVII wieku. Po przeniesieniu stolicy kraju z Krakowa do odległej Warszawy, rola polityczna małopolskiej szlachty osłabła, a wraz z nią znaczenie korczyńskich sejmików. W 1606 r. Korczyn zajęli i złupili rokoszanie Mikołaja Zebrzydowskiego. W 1607 r. pożar zniszczył niemal całe miasto. Ogromne zniszczenia przyniosły wojny, a szczególnie potop szwedzki oraz najazd Rakoczego. W 1657 r. miasto zostało spalone i splądrowane. Zniszczeniu uległy archiwa grodzkie i miejskie. Korczyn został ponownie zajęty i zniszczony przez Szwedów w 1702 r. w trakcie III wojny północnej. W mieście w 1701 i 1707 r. wybuchały zarazy.

W podźwignięciu miasta, nie pomogły nowe przywileje Augusta III Sasa z 1748 r. oraz Stanisława Augusta Poniatowskiego z 1773 r. Na skutek rozbiorów Polski Nowy Korczyn znalazł się na granicy państw, co spowodowało zatamowanie stosunków handlowych z terenami położonymi za Wisłą.

W 1794 r. przez Nowe Miasto przemaszerowały wojska Tadeusza Kościuszki obozujące w pobliskich Winiarach. 30 kwietnia 1794 r. szlachta sandomierska ogłosiła tu przystąpienie do powstania.

W XIX wieku w mieście miały miejsce trzy wielkie pożary, w 1811, 1855 i 1857 r. Miasto było też często zalewane przez Nidę i Wisłę. W 1860 r. Nowy Korczyn miał 3319 mieszkańców, w tym 2370 Żydów zamieszkujących głównie dzielnicę nad Nidą, na zachód od Rynku. Ludność Korczyna prowadziła jeszcze w XIX wieku handel zbożem i produktami rolniczymi, w głównej mierze utrzymywała się jednak z rolnictwa. W 1869 r. Korczyn utracił prawa miejskie

Gmina żydowska w Nowym Korczynie

Pierwsi Żydzi pojawili się w mieście już na początku XVI wieku, pierwszy raz ich obecność w Nowym Korczynie jest poświadczona w 1530. Nieco później powstał kahał. W 1659 król Jan Kazimierz Waza nadał przywilej nowokorczyńskim Żydom, a miejscowy rabin był nawet faktorem Augusta III. W latach 1823-1867 Rosjanie ograniczyli osadnictwo żydowskie w mieście, ze względu na jego przygraniczne położenie. W 1921 w Nowym Korczynie było 2478 Żydów (67,3% ludności). Niemcy założyli tu getto, w którym zamknęli około 4 tys. osób. Jesienią 1942 wszyscy zostali wywiezieni do obozu zagłady w Treblince.

Nowy Korczyn w XX wieku

Między 15-24 września 1914 r. toczyły się na tych terenach ciężkie walki formującego się dopiero I Pułku Piechoty Legionów Polskich dowodzonego przez Józefa Piłsudskiego. Na tym ważnym dla trwałości frontu austriackiego odcinku legionisanci prowadzili działania obronne powstrzymujące postępy ofensywy rosyjskiego korpusu kawalerii gen. Aleksandra Nowikowa. W samym mieście znajdowała się kwatery Piłsudskiego, mieścił się tu również jego sztab.

W 1944 r. miejscowość znalazła się w granicach partyzanckiej Republiki Pińczowskiej. W nocy z 24 na 25 lipca doszło do ataku oddziału Armii Krajowej na posterunek żandarmerii w Nowym Korczynie. Walka trwała przeszło dwadzieścia godzin. Żandarmi zabarykadowali się w piętrowym budynku, zamienionym w obronny bunkier. Mimo przewagi liczebnej, kolejne ataki partyzantów załamywały się. Do przełomu doszło gdy do walki włączył się oddział Batalionów Chłopskich pod dowództwem Jana Pszczoły Wojnara. Na jego rozkaz budynek został oblatany naftą przy pomocy ręcznej sikawki straży pożarnej, a następnie podpalony. Partyzanci ujęli i stracili 12 żandarmów oraz 8 policjantów granatowych.

W latach 1975-1998 Nowy Korczyn administracyjnie należał do województwa kieleckiego³.

³ <https://gmina.nowykorczyn.pl/historia-nowego-korczyna,8,8,8,p.html>

Konsultacje lokalne w sprawie nadania statusu miasta

Rada Gminy Nowy Korczyn przyjęła 26 lutego 2018 uchwałę (w formie apelu) w sprawie przywrócenia praw miejskich miejscowościom, które zostały ich pozbawione w wyniku represji carskich. Apel ten zakładał pominięcie wszystkich obowiązujących w tym względzie procedur w celu „upamiętnienia bohaterskiej walki polskich powstańców, zadośćuczynienie dotychczas wyrządzonym krzywdom oraz uczczenia 100 rocznicy odzyskania przez państwo polskie niepodległości i 155 rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego”. Apel trafił do MSWiA, w związku z czym minister podjął decyzję o wszczęciu procedury odnośnie do nadania statusu miasta Nowemu Korczynowi, występując do Rady Gminy o przedstawienie opinii poprzedzonej przeprowadzeniem konsultacji z mieszkańcami. Konsultacje odbyły się w terminie od 9 lipca do 10 sierpnia 2018. Za przywróceniem Nowemu Korczynowi praw miejskich opowiedziało się 995 osób, czyli 85,6% mieszkańców biorących udział w głosowaniu. Na „nie” było 115 osób, a 63 osoby wstrzymały się od głosu. Licząc na odzyskanie praw miejskich „skróconą” ścieżką legislacyjną, t.zn. 1 stycznia 2019, wójt Nowego Korczyna złożył 31 sierpnia 2018 wniosek w MSWiA. 1 stycznia 2019 status miasta został przywrócony. Dnia 1 stycznia 2019 roku Nowy Korczyn odzyskał prawa miejskie.

II.4. Środowisko naturalne gminy Nowy Korczyn.

Przez teren gminy przebiega zielony szlak turystyczny: Czarkowy – Stary Korczyn – Winiary Dolne – Nowy Korczyn – Strożyska – Badrzychowice – Rzegocin, długości 21 km. Gmina leży na terenie Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego, którego osobliwością są malownicze urwiska skalne w okolicznych miejscowościach: Wiślica, Busko-Zdrój, Gorysławice, Gacki. Bogactwo przyrodnicze to różnorodność sąsiadujących ze sobą ekosystemów wodno- łąkowych występujących w dolinie rzeki Nidy oraz kserotermicznych muraw stepowych porastających wzgórze wapienne i gipsowe. Na terenie gminy Nowy Korczyn istnieją warunki do uprawiania turystyki; kajakowej, rowerowej, pieszej, a także wędkowania.

Gmina Nowy Korczyn – jako typowo rolnicza, w otoczeniu gmin uzdrowiskowych i otulinie Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego jest czysta ekologicznie, ma niespotykaną florę,

rzeki bogate w ryby, grzybne lasy i wiele urokliwych zakątków. Także przebogata historia, której pamiątki można spotkać w każdym z 24 sołectw gminy zachęca do jej odwiedzania. W obrębie gminy znajdują się obszary o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, predysponowane do tworzenia systemu przyrodniczego, które mogą przyczynić się do rozwoju agroturystyki

Piękno Nowego Korczyna i jego okolic od wieków przyciągało tu wielbicieli łagodnych, malowniczych, niepowtarzalnych krajobrazów Poniądzia. Dziś przybywają tu amatorzy rozległych przestrzeni Nadnidziańskiego Parku Narodowego, a także miłośnicy historii, zakłętej w unikatowych zabytkach, rozsianych hojnie po tej ziemi, chlubiącej się dziejami sięgającymi czasów średniowiecza.

II.5. Kultura i sport w gminie Nowy Korczyn.

Na poziom i jakość życia ludności znaczenie ma środowisko kulturowe, w którym przyszło jej funkcjonować. W wąskim pojęciu przez środowisko kulturowe rozumieć należy dziedzictwo historycznej kultury materialnej. Stanowi ono istotny element tyleż niewymiernej, co istotnej konstrukcji tożsamości społeczności lokalnej, ale i – przynajmniej potencjalnie – może mieć dla tejże społeczności przełożenie na aspekty czysto materialne (np. zyski czerpane z turystyki).

Niestety na terenie gminy Nowy Korczyn nie ma zbyt dużej liczby jednostek kulturalnych.

Najważniejszą placówką działającą w obszarze kultury jest Biblioteka Centrum Kultury, która powstała na mocy połączenia Miejsko Gminnego Ośrodka Kultury oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Nowym Korczynie w dniu 1 stycznia 2021 r.

BCK jest to samorządowa instytucja kultury działającą w oparciu o ustawę z dnia 27 czerwca 1997r. o bibliotekach oraz ustawę z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej. Głównym obszarem działania BCK jest Miasto i Gmina Nowy Korczyn. Do podstawowych zadań BCK należy popularyzacja czytelnictwa,

rozbudzanie zainteresowań oraz potrzeb kulturalnych, kształtowanie wzorów aktywnego uczestnictwa w kulturze. Priorytetem jest organizacja form edukacji czytelniczej i kulturalnej jak również przedsięwzięć propagujących i prezentujących dorobek kulturalny, kierowanych do odbiorców wszystkich grup wiekowych. BCK stara się stworzyć mieszkańcom gminy możliwości korzystania z różnych form życia kulturalnego i rekreacji oraz wprowadzić działania, które sprzyjają popularyzacji czytelnictwa oraz integracji społeczności lokalnej. Powyższe zadania BCK realizuje poprzez organizowanie zespołowego i indywidualnego uczestnictwa w imprezach kulturalnych. BCK stara się zachęcić odbiorców do czynnego udziału w życiu kulturalnym i artystycznym. Przedsięwzięcia kulturalne organizowane są cyklicznie, bądź okolicznościowo. Uczestnicy mogą wziąć udział w uroczystościach, konkursach, festynach, wystawach, koncertach, prelekcjach, mogą również prezentować swoje prace i umiejętności twórcze, a także mogą uczestniczyć w różnorodnych formach zajęć i warsztatów. BCK prowadzi swoją działalność przy uwzględnieniu możliwości finansowych, lokalowych i kadrowych. W strukturze organizacyjnej BCK występują:

- ✓ Centrum Kultury
- ✓ Biblioteka Publiczna
- ✓ Punkt Informacji Turystycznej

BCK współpracuje z samorządami: gminy, powiatu, województwa, szkołami, TMZK, parafiami, jednostkami OSP, Kołami Gospodyń Wiejskich, twórcami ludowymi, innymi organizacjami i stowarzyszeniami oraz WDK i domami kultury w gminach województwa świętokrzyskiego. BCK jest również członkiem stowarzyszeń: LOT „Moc Ponidzia” i LGD „Królewskie Ponidzie”, z którymi w ramach lokalnej współpracy działa w sferze turystycznej i promocyjnej. Przy BCK działa Punkt Informacji Turystycznej. Jego główne działanie obejmuje gromadzenie i udzielanie informacji wpływającej na rozwój turystyki w regionie, promowanie gminy Nowy Korczyn oraz budowanie ofert turystycznej. Przy BCK działa również Wypożyczalnia Kajaków NIDA.

Działające na terenie gminy koła gospodyń wiejskich (KGW) biorą czynny udział w festynach rodzinnych, dożynkach m i innych uroczystościach organizowanych nie tylko na

terenie gminy. Nieoceniony jest poprzez to udział KGW w promowanie gminy również poza jej granicami.

Przy parafii nowokorczyńskiej istnieje Młodzieżowy Chór Kościelny – Schola.

W wielu uroczystościach gminnych, nie tylko sakralnych, czynny udział bierze Orkiestra Dęta im. Jana III Sobieskiego, której powstanie datuje się na rok 1690. Jest ona najstarszą działającą orkiestrą dętą w Polsce.

Na obszarze gminy działa kilku twórców ludowych, do których zaliczyć należy: malarzy, rzeźbiarza, koronkarki, hafciarki oraz wytwórcę plecionek ze słomy owsianej, wyroby z wikliny, których prace wystawiane są podczas imprez plenerowych.

W Nowym Korczynie znajduje się stadion sportowy, na którym odbywają się m.in. takie cykliczne imprezy jak: Gminne Zawody Strażackie oraz rozgrywki piłki nożnej kobiet i mężczyzn prowadzone przez Świętokrzyski Związku Piłki Nożnej.

Z działalnością sportową związane są też kluby sportowe działające na terenie gminy.

Klub Sportowy „Wisła Nowy Korczyn” prowadzi sekcje:

- ✓ senior,
- ✓ junior starszy.

Przy klubie tym istnieje również Szkołka Piłkarska „Wiselka” dla dzieci w wieku 6 – 13 lat, a jej adepci biorą czynny udział w różnego rodzaju turniejach piłkarskich na terenie województwa.

W budynku klubu znajduje się siłownia, z której chętnie korzystają osoby lubiące wysiłek niekoniecznie na świeżym powietrzu. Działa również Ludowy Uczniowski Klub Sportowy „Wisła” Nowy Korczyn, prowadzący żeńską sekcję piłki nożnej.

Przy szkole w Nowym Korczynie działa Szkolny Związek Sportowy, który organizuje rozgrywki międzyszkolne zgodnie z harmonogramem.

Warto zwrócić uwagę, iż wszelkie zawody sportowe cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem – nie tylko wśród dzieci i młodzieży, ale również wśród całej lokalnej społeczności. Pokazuje to jak duże zapotrzebowanie na sport występuje wśród mieszkańców gminy.

Bardzo duży wpływ na rozwój kultury w gminie ma działalność placówek oświatowych, które poprzez realizację swoich statutowych działań stanowią wokół swojej siedziby miejscowe centra kulturalne. Na terenie gminy usytuowane są także wiejskie świetlice, w których rozwija się działalność kulturalna i sportowo-rekreacyjna (działają w nich koła gospodyń wiejskich, odbywają się spotkania okolicznościowe, rozgrywki w grach zręcznościowych). Świetlice te służą również mieszkańcom gminy jako miejsce spotkań w sprawach dotyczących ich sołectwa.

Ogromną rolę w promowaniu sportu i rekreacji na terenie gminy odgrywają szkoły i ucząca w nich kadra pedagogiczna. To właśnie szkoły organizują imprezy sportowe szczebla najczęściej gminnego. Imprezy takie cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem nie tylko wśród dzieci i młodzieży, ale również wśród całej lokalnej społeczności. Pokazują one jak duże zapotrzebowanie na sport występuje wśród mieszkańców gminy.

Szczególnym rodzajem dziedzictwa kulturowego jest dziedzictwo materialne stanowiące o tożsamości społeczności lokalnej, użytkującej historyczne układy i obiekty często o unikatowych wartościach przestrzennych i architektonicznych. W gminie takim układem są obiekty kościelne⁴.

⁴ Raport o stanie Gminy Nowy Korczyn za rok 2021

II.6. Zasoby mieszkaniowe oraz infrastruktura komunikacyjna gminy Nowy Korczyn.

Na terenie gminy infrastruktura budowlana różni się wiekiem, powierzchnią zabudowy, technologią wykonania, przeznaczeniem oraz wynikającą z podstawowych parametrów energochłonnością. Na terenie gminy należy wyróżnić:

- ✓ budynki mieszkalne,
- ✓ obiekty użyteczności publicznej,
- ✓ obiekty pod działalność usługowo-handlową i wytwórczą,
- ✓ obiekty pod działalność rolniczą.

Charakter zabudowy mieszkaniowej jest niejednorodny.

Gmina posiada ustalony na lata 2019-2024 Program gospodarowania zasobem mieszkaniowym Gminy Nowy Korczyn, który przyjęty został uchwałą Nr II/10/2018 Rady Gminy Nowy Korczyn z dnia 12 grudnia 2018 r.

W 2021 roku mieszkaniowy zasób Gminy Nowy Korczyn tworzyło 13 lokali stanowiących własność i pozostających we władaniu gminy. W 2021 roku Gmina Nowy Korczyn nie dysponowała mieszkaniami komunalnymi w zasobie gminy.

Na terenie Gminy Nowy Korczyn w miejscowości Piasek Wielki funkcjonuje Zespół Mieszkań Chronionych prowadzony przez Caritas Diecezji Kieleckiej. Zespół Mieszkań Chronionych w Piasku Wielkim oddany do użytku został w 2016 r. Łączna powierzchnia użytkowa mieszkań to 318,00 m², składająca się z 8 samodzielnych lokali, dostosowanych do potrzeb 20 osób niepełnosprawnych (podjazd, winda).

ZMCh przeznaczony jest dla osób zachowujących zdolność do czynności samoobsługowych, samodzielnych, głównie: osób niepełnosprawnych, bezdomnych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym, które nie wymagają stałej opieki. Celem ZMCh jest przygotowanie osób korzystających ze wsparcia do prowadzenia samodzielnego życia oraz zapewnienie warunków samodzielnego funkcjonowania w środowisku, integracji ze społecznością lokalną, a także zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych, oraz umożliwienie rozwoju osobowości i polepszenie kondycji zdrowotnej.

Mieszkania chronione poza zapewnieniem warunków do codziennej egzystencji, dają możliwość zwiększenia samodzielności poprzez pomoc personelu w praktycznym rozwiązywaniu codziennych problemów.

Mieszkańcy korzystają z usług specjalistycznych m.in.

- ✓ pomocy psychologicznej / konsultacji psychiatrycznych,
- ✓ terapii zajęciowej,
- ✓ rehabilitacji,
- ✓ wsparcia pracownika socjalnego,
- ✓ usług asystenta osoby niepełnosprawnej.

Aby rozwijać umiejętność samodzielnego funkcjonowania świadczone są usługi wspierające aktywność mieszkańców m. in. Treningi:

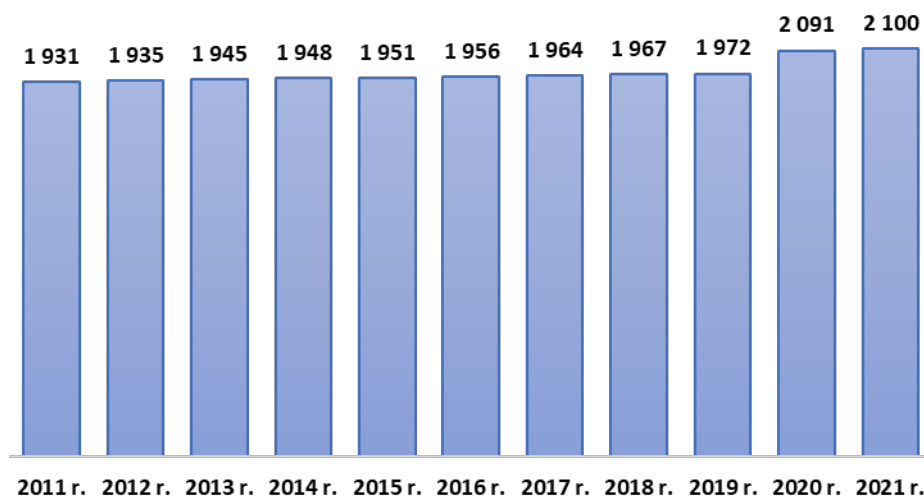
- **Trening umiejętności praktycznych**, którego celem jest nabywanie, samodzielności w zakresie doskonalenia podstawowych czynności dnia codziennego (np. pranie, sprzątanie, korzystanie z urządzeń elektrycznych);
- **Trening higieny**, którego celem jest nabywanie, rozwijanie działań w zakresie utrzymania higieny ciała oraz estetycznego wyglądu zewnętrznego;
- **Trening finansowy**, którego celem jest rozwijanie umiejętności planowania i wydatkowania dostępnych środków finansowych – w tym związanych z utrzymaniem mieszkania;
- **Trening zarządzania mieszkaniem**, w tym zarządzanie energią;
- **Trening interpersonalny**, którego celem jest nauka rozwiązywania konfliktów i problemów osobistych, ćwiczenie i nauka zachowań w określonych sytuacjach, rozwój umiejętności społecznych;
- **Trening autonomii decyzyjnej** – podejmowania decyzji;
- **Trening umiejętności społecznych** umożliwiający kształtowanie umiejętności komunikacyjnych, współpracy w grupie, rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z emocjami oraz modyfikowania zachowań na bardziej aprobowane społecznie;
- **Trening i pomoc w załatwianiu spraw urzędowych** – w tym pomoc przy redagowaniu pism urzędowych, pomoc w umawianiu wizyt lekarskich.

- **Trening kulinarny**, którego celem jest nabywanie, rozwijanie lub wzmacnianie umiejętności niezbędnych do życia, jak nauka gotowania, itp.
- **Trening umiejętności spędzania czasu wolnego** realizowany poprzez rozwijanie zainteresowań literaturą, audycjami radiowymi, telewizyjnymi.

Zasoby mieszkaniowe

W ostatnich latach notuje się systematyczny wzrost budownictwa. Zasoby mieszkaniowe gminy Nowy Korczyn na koniec 2021 wynoszą według danych Głównego Urzędu Statystycznego roku 2 100 mieszkań, których łączna powierzchnia wynosi 183 610 m². Przeciętna wielkość mieszkania to 87,4 m². W porównaniu do danych z końca 2011 roku liczba mieszkań wzrosła o 169. Jest to o 8,7% mieszkań więcej niż w roku 2011.

Rysunek 5. Liczba mieszkań na terenie gminy Nowy Korczyn w latach 2011 – 2021. (Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).

II.7. Oświata w gminie Nowy Korczyn

Na terenie Gminy Nowy Korczyn znajdują się 3 publiczne placówki oświatowe:

- **Zespół Szkolno-Przedszkolny w Nowym Korczynie**, ul. Partyzantów 13, 28-136 Nowy Korczyn

W skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego wchodzi:

- ✓ Publiczna Szkoła Podstawowa w Nowym Korczynie
- ✓ Publiczne Przedszkole w Nowym Korczynie

- **Publiczna Szkoła Podstawowa w Starym Korczynie**, Stary Korczyn 85, 28– 136 Nowy Korczyn
- **Szkoła Podstawowa w Brzostkowie**, Brzostków 1, 28-136 Nowy Korczyn

II.8. Służba zdrowia w gminie Nowy Korczyn.

Na terenie gminy Nowy Korczyn funkcjonuje Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Nowym Korczynie, ul. Zaścianek 2, 28-136 Nowy Korczyn SZOZ w Nowym Korczynie działa na podstawie następujących przepisów prawnych: Ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (tekst jedn. Dz. U. 2022 poz. 633). Statutu nadanego uchwałą NR V/60/2019 Rady Miejskiej w Nowym Korczynie z dnia z 23 sierpnia 2019 r. w sprawie nadania Statutu Samorządowego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Nowym Korczynie. Celem Zakładu jest udzielanie świadczeń zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia, sprawowanie profilaktycznej opieki zdrowotnej, podejmowanie innych działań medycznych wynikających z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady wykonywania, realizowania zadań z zakresu promocji zdrowia oraz ochrona zdrowia pracujących pod wpływem niekorzystnych warunków związanych ze środowiskiem pracy.

Do podstawowych zadań Zakładu należy udzielanie świadczeń zdrowotnych w zakresie :

- ✓ podstawowej opieki zdrowotnej,
- ✓ pediatrii,
- ✓ ginekologii,
- ✓ stomatologii,
- ✓ szczepień ochronnych,
- ✓ zabiegów pielęgnacyjno-leczniczych,
- ✓ pielęgniarstwa rodzinnego i środowiskowego, medycyny szkolnej,
- ✓ czynności położnej środowiskowo rodzinnej,
- ✓ opieki nad kobietą ciężarną i jej płodem, porodem, położeniem oraz noworodkiem
- ✓ medycyny pracy,

- ✓ profilaktyki i oświaty zdrowotnej,
- ✓ orzekania i dokumentowania o stanie zdrowia,
- ✓ badań diagnostycznych, w tym diagnostyki laboratoryjnej i obrazowej

Nadzór specjalistyczny i organizacyjny nad udzielaniem świadczeń zdrowotnych przez jednostki organizacyjne podstawowej opieki zdrowotnej.

- Organizowanie fachowego kształcenia pracowników medycznych dla potrzeb własnych zakładu o podstawowej opieki zdrowotnej.
- Promocja zdrowia.

W roku 2021 w Samorządowym Zakładzie Opieki Zdrowotnej w Nowym Korczynie oraz w placówce w Brzostkowie w ramach podstawowej opieki zdrowotnej wygenerowano:

deklaracje w ilości:

- ✓ 4 867 - lekarz POZ;
- ✓ 4 610 - pielęgniarka POZ;
- ✓ 2 025 - położna POZ;
- ✓ 439 - pielęgniarka szkolna.

szczepienia w ilości:

- ✓ 8 597 - ogólna liczba w obu placówkach;
- ✓ 7 147 - w tym w punktach szczepień;
- ✓ 129 (podopieczni i pracownicy) w domach pomocy społecznej;
- ✓ 98 - szczepienia wyjazdowe;
- ✓ 1223 - MJS (ratownicy).

Rok 2021 to kolejny rok pandemii w związku z tym SZOZ zaangażowany był w szczepienia przeciwko wirusowi SARS-CoV-2 (Covid-19). Aby zwiększyć wydajność placówek w zakresie ilości przeprowadzonych szczepień zawarto 44 umowy z lekarzami i pielęgniarkami. Mieszkańców gminy zawarto również umowy na badania zlecone przez:

poradnię ginekologiczną z placówkami:

- ✓ Świętokrzyskim Centrum Matki i Noworodka w Kielcach,
- ✓ Zakładem Opieki Zdrowotnej w Dąbrowie Tarnowskiej;

podstawową opiekę zdrowotną z placówkami:

- ✓ POZ w Busku Zdroju,
- ✓ ZOZ w Dąbrowie Tarnowskiej.

Zawarcie umów z nowymi placówkami wymienionymi powyżej było spowodowane rezygnacją dotychczasowych podwykonawców – ZOZ Nowy Korczyn i ZOZ Busko – Zdrój. SZOZ

w Nowym Korczynie rozpoczął współpracę z ogólnopolską firmą laboratoryjną „Diagnostyka”⁵.

II.9. Bezpieczeństwo publiczne w gminie Nowy Korczyn.

Na terenie Miasta i Gminy Nowy Korczyn nie ma komisariatu policji, bezpieczeństwo mieszkańcom zapewnia Komisariat Policji w Solcu-Zdroju. W 2021r. odnotowano łącznie 3 postępowania, w tym 2 postępowania w kategorii kradzież z włamaniem, a 1 postępowanie w kategorii uszkodzenie rzeczy. Znaczący wpływ na poczucie bezpieczeństwa na terenie Miasta i Gminy Nowy Korczyn ma stan zagrożenia wykroczeniami. Najbardziej uciążliwymi dla mieszkańców są pospolite wykroczenia o charakterze chuligańskim, popełniane głównie pod działaniem alkoholu powiązane z aktami wandalizmu.

Dane w poszczególnych kategoriach wykroczeń porządkowych w okresie 2020 i 2021 roku przedstawiają się następująco:

- ✓ kradzież mienia (art. 119 kodeksu wykroczeń) – 12 wykroczeń w 2020 roku i 6 w 2021 roku,
- ✓ uszkodzenie mienia (art. 124 kodeksu wykroczeń) – 3 wykroczenia w 2020 roku i 4 w 2021 roku,
- ✓ spożywanie alkoholu w miejscu publicznym (art. 43 ust.) – 3 wykroczenia w 2020 roku i 2 w 2021 roku,
- ✓ nieobyczajny wybryk (140 kodeksu wykroczeń) – 7 wykroczeń w 2020 roku i 2 w 2021 roku,

⁵ Raport o stanie Gminy Nowy Korczyn za rok 2021

- ✓ przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu (art. 51 kodeksu wykroczeń) – 2 wykroczenia w 2020 roku i 0 w 2021 roku.

Z powyższych danych wynika, że w niektórych analizowanych kategoriach nastąpił spadek zaistniałych wykroczeń. Za powyższe wykroczenia policjanci pionu prewencji nałożyli mandaty karne lub skierowali wnioski o ukaranie do Sądu Rejonowego w Busku-Zdroju.

Liczba ujawnionych w 2021 roku wykroczeń najbardziej uciążliwych społecznie:

- ✓ obyczajność publiczna art. 140, 141 i 145 kodeksu wykroczeń – 23,
- ✓ kradzież mienia art. 119 kodeksu wykroczeń – 1,
- ✓ porządek i spokój publiczny art. 51 kodeksu wykroczeń – 5,
- ✓ spożywanie alkoholu w miejscu publicznym art. 43 kodeksu wykroczeń – 39,
- ✓ uszkodzenie mienia art. 124 kodeksu wykroczeń – 1.

Jednym z poważniejszych problemów społecznych, które wiążą się nierozdzielnie z ogromnymi stratami materialnymi jak i niezwykle trudnymi do oszacowania, tj. utratą życia lub zdrowia ludzi są zdarzenia drogowe. Nietrzeźwość użytkowników dróg stanowi jedną z przyczyn zagrożenia bezpieczeństwa w ruchu drogowym. Na terenie Miasta i Gminy Nowy Korczyn w okresie 2020 i 2021 roku odnotowano łącznie 87 kolizji drogowych i doszło do 4 wypadków drogowych bez ofiar śmiertelnych. Uznając jako jedną z najczęstszych przyczyn przekraczanie dozwolonej prędkości, oprócz stałych zadań wielokrotnie policjanci Zespołu Ruchu Drogowego przeprowadzali wzmożone działania pod kryptonimem „Prędkość”. Najbardziej zagrożonymi odcinkami dróg na terenie Miasta i Gminy Nowy Korczyn jest odcinek drogi krajowej nr 79 oraz drogi powiatowej nr 0130T.

W celu tworzenia szeroko rozumianego poczucia bezpieczeństwa i przeciwdziałania przestępczości przeciwko mieniu, a zwłaszcza kradzieżom mienia, kradzieżom z włamaniem, bardzo istotną rolę spełniają dzielnicowi. W opisywanym okresie 2020 i 2021 roku z ogólnej liczby wykonanych przez dzielnicowego służb zewnętrznych zdecydowaną większość stanowił obchód i było to 335 służb obchodowych w 2020 roku i 340 służb w 2020 roku. Realizując służbę obchodową dzielnicowy pogłębiał rozpoznanie posesyjne i osobowe

w obsługiwanym rejonie, propagując i zachęcając mieszkańców do stosowania nowych, profesjonalnych sposobów zabezpieczeń przed sprawcami kradzieży, włamań do obiektów handlowych, mieszkań, budynków gospodarczych, samochodów itp. W roku 2020 policjanci na terenie Miasta i Gminy Nowy Korczyn sporządzili 20 formularzy „Niebieska Karta – A”, natomiast w roku 2021 - 13 formularzy. Wynikiem podjętych działań dzielnicowi wspólnie z grupami roboczymi Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie realizowali procedurę niebieska karta w rodzinach, w których nastąpiła przemoc domowa. Wynikiem powyższej procedury decyzją zespołu interdyscyplinarnego sprawcy przemocy kierowani byli na ambulatoryjne leczenie odwykowe oraz na spotkania korekcyjno-edukacyjne. Ponadto w celu poprawy kontaktu dzielnicowego ze społecznością lokalną od 2016 roku wprowadzono dwukrotny dyżur w ciągu tygodnia dzielnicowego w punkcie przyjęć w Nowym Korczynie (ze względu na panującą epidemię dyżury zawieszono). W ten sposób zwłaszcza osoby starsze mają większą możliwość zwrócenia się o pomoc do swojego dzielnicowego. W roku 2020 z uwagi na panujący stan epidemii funkcjonowanie punktu przyjęć interesantów w Nowym Korczynie w znacznym stopniu został ograniczony.

Duży wkład w zapewnienie pomocy mieszkańcom Gminy Nowy Korczyn oraz osób czasowo przebywającym na terenie Gminy znajdującym się w sytuacjach kryzysowych itp. miała działalność poszczególnych jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych. W 2021 r. na terenie Gminy Nowy Korczyn funkcjonowało 9 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych w następujących miejscowościach:

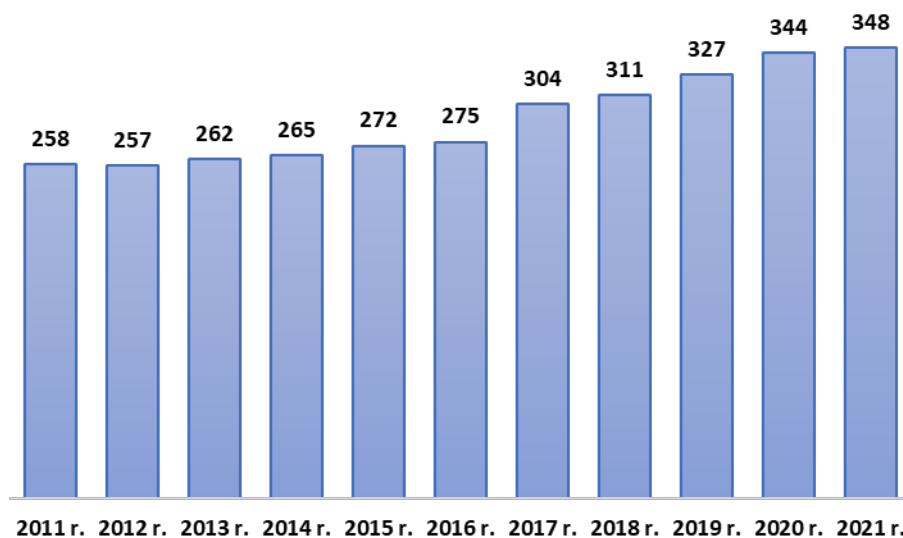
- ✓ Błotnowola,
- ✓ Brzostków,
- ✓ Parchocin,
- ✓ Stary Korczyn,
- ✓ Czarkowy,
- ✓ Sępichów,
- ✓ Strożyska,
- ✓ Nowy Korczyn,
- ✓ Piasek Wielki.

Trzy ze wskazanych powyżej jednostek funkcjonuje w strukturze Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego tj. jednostka z Nowego Korczyn, jednostka z Błotnowoli oraz jednostka ze Starego Korczyn. Wszystkie jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych dysponują bazą lokalową w postaci remiz strażackich. Na wyposażeniu jednostek było 12 samochodów bojowych. Do ważniejszego sprzętu będącego do dyspozycji jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych zaliczyć należy m.in: agregaty prądotwórcze, agregaty oświetleniowe, łodzie, pontony, pompy szlamowe, przyczepki lekkie, piły spalinowe, sprzęt hydrauliczny itp.

II.10. Sytuacja gospodarcza w gminie Nowy Korczyn.

Według danych GUS na koniec 2021 roku na terenie gminy Nowy Korczyn funkcjonowało 348 podmiotów gospodarczych. Liczba podmiotów gospodarczych na przestrzeni lat ulega systematycznemu wzrostowi. W porównaniu do danych z 2011 roku liczba podmiotów zwiększyła się aż o 90, co stanowi przyrost na poziomie 34,9%. Przedstawiony wykres ukazuje rozkład liczby przedsiębiorstw na przestrzeni ostatnich lat oraz dynamikę wzrostu liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w gminie Nowy Korczyn.

Rysunek 6. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Nowy Korczyn w latach 2011 – 2021 (Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego)

Opierając się na danych ze spisu REGON na koniec 2021 roku w ramach sekcji Polskiej Klasyfikacji Działalności widać wyraźnie, iż największy odsetek przedsiębiorstw w gminie Nowy Korczyn stanowią firmy działające w branży: handel detaliczny i naprawa pojazdów samochodowych, budownictwo, przetwórstwo przemysłowe oraz pozostała działalność usługowa. Tabela 2 przedstawia rozkład wszystkich podmiotów gospodarczych według sekcji PKD w gminie Nowy Korczyn.

Tabela 2. Branże i liczba podmiotów w gminie Nowy Korczyn na dzień 31.12.2021 r. (Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego)

Rodzaj działalności	Ilość podmiotów
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych	85
Sekcja F – Budownictwo	81
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	33
Sekcja S – Pozostała działalność usługowa	32
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	18
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	16
Sekcja O – Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	12
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	12
Sekcja I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	11
Sekcja P – Edukacja	11
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	9
Sekcja N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	7
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6
Sekcja J – Informacja i komunikacja	5
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	5
Sekcja L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	3
Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami	1

W Gminie Nowy Korczyn dominują przedsiębiorstwa zatrudniające do 9 pracowników (w tym mikroprzedsiębiorstwa). Na dzień 31.12.2021 roku odnotowano 336 takich podmiotów gospodarczych, co stanowiło – 96,5%. Liczba firm zatrudniających od 10 do 49 pracowników

to – 10. Na terenie gminy Nowy Korczyn znajdują się 2 podmioty zatrudniające od 50 do 249 pracowników.

III. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu działania instytucji pomocy społecznej.

Poniżej przedstawiono informacje, które pozyskane zostały z instytucji mających swoją siedzibę na terenie gminy Nowy Korczyn zajmujących się rozwiązywaniem problemów społecznych. Zasadnicze badania opinii mieszkańców gminy Nowy Korczyn oraz uczniów poprzedzone zostały analizą danych zastanych. Analiza kluczowych problemów społecznych została dokonana na podstawie analizy dokumentów zastanych. Jednym z głównych założeń niniejszej diagnozy było przedstawienie kluczowych problemów związanych ze sferą socjalną społeczności lokalnej gminy Nowy Korczyn. Pomoc i wsparcie w gminie Nowy Korczyn z zakresu realizacji zadań wynikających z ustaw w 2021 roku uzyskało 133 osób, co stanowiło 2,4% wszystkich mieszkańców gminy.

W stosunku do 2020 roku łączna liczba osób korzystających z pomocy i wsparcia zmniejszyła się o 28 osób. Natomiast liczba rodzin, którym przyznano świadczenie z pomocy społecznej zmniejszyła się w stosunku do roku poprzedniego o 15 rodzin. W przypadku długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 108 osób, co oznaczało spadek w stosunku do roku 2020 o 6 osób. W gminie Nowy Korczyn najczęściej występującymi przyczynami trudnej sytuacji życiowej osób i rodzin a jednocześnie powodami ubiegania się o pomoc społeczną, wskazanymi przez ośrodki pomocy społecznej w 2021 roku było kolejno: niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie, ubóstwo oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. W dalszej części opracowania omówiono najważniejsze problemy społeczne występujące na terenie gminy Nowy Korczyn wraz z liczbą rodzin objętych pomocą i wsparciem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie w 2021 roku.

III.1. Niepełnosprawność.

Szczegółowemu uregulowaniu pomocy dla osób niepełnosprawnych w Polsce służy ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu

osób niepełnosprawnych. Ustawa definiuje osoby niepełnosprawne jako osoby, których stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności zdolności do wykonywania pracy zawodowej. Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych wprowadziła trzy stopnie niepełnosprawności: znaczny, umiarkowany i lekki.

Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę mającą naruszoną sprawność organizmu niezdolną do podjęcia zatrudnienia lub zdolną do wykonywania zatrudnienia w zakładzie pracy chronionej albo w zakładzie aktywizacji zawodowej wymagającą niezbędnej w celu pełnienia ról społecznych stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji, za którą uważa się przede wszystkim samoobsługę, poruszanie się, komunikację i komunikowanie się.

Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu zdolną do wykonywania zatrudnienia na stanowisku pracy przystosowanym odpowiednio do potrzeb i możliwości wynikających z niepełnosprawności wymagającą w celu pełnienia ról społecznych częściowej lub okresowej pomocy innej osoby w związku z ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji.

Do lekkiego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę o naruszonej sprawności organizmu zdolną do wykonywania zatrudnienia niewymagającą pomocy innej osoby w celu pełnienia ról społecznych. Ustawa stanowi, że rehabilitacja osób niepełnosprawnych oznacza zespół działań (organizacyjnych, leczniczych, psychologicznych, technicznych, szkoleniowych, edukacyjnych, społecznych) zmierzających do osiągnięcia przy współudziale tych osób możliwie najwyższego poziomu ich funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Osoby niepełnosprawne to także te które uzyskały orzeczenie o całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy na podstawie odrębnych przepisów oraz dzieci posiadające orzeczenie o niepełnosprawności przed ukończeniem 16 roku życia. Z tytułu niepełnosprawności osoby

mogą ubiegać się o: zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek stały wraz z ubezpieczeniem zdrowotnym, zasiłek celowy, zasiłek okresowy, specjalny zasiłek celowy. Niepełnosprawność jako jeden z powodów udzielania pomocy socjalnej i wsparcia w 2021 roku dotyczyła 59 rodzin z terenu gminy Nowy Korczyn. Liczba osób, które uzyskały wsparcie z tytułu posiadanej niepełnosprawności w ostatnich latach nieznacznie zmniejszyła się.

Tabela 3. Liczba osób korzystających z pomocy OPS z powodu niepełnosprawności. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).

	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	60	69	64	59

III.2. Długotrwała lub ciężka choroba.

Hasło Światowej Organizacji Zdrowia: „Zdrowie zaczyna się w domu” podkreśla rolę rodziny w kształtowaniu i ochronie zdrowia jej członków. Rodzina jako podstawowa jednostka społeczna jest współodpowiedzialna za zdrowie swoich członków, ponieważ stanowi jedną z najstarszych i najsilniejszych struktur społecznych. Jej członków wiążą bowiem cechy genetyczne, środowiskowe i obyczajowe. Zdrowie rodziny jest pojęciem znacznie szerszym niż suma zdrowia jej członków. Uwzględnia bowiem rolę oddziaływania psychologicznego, społecznego i zdrowotnego między sobą, w tym zależności zachodzące między poszczególnymi członkami. Rola rodziny w podnoszeniu poziomu zdrowia zależy od kompleksu czynników wewnątrz i zewnątrz rodziny. Czynniki wewnątrzrodzinne sprzyjające spełnieniu tej ważnej funkcji to odpowiednie uwarunkowania osobowościowe jak: wykształcenie, wspólny system wartości, pozytywny stosunek do problemów opieki zdrowotnej i czynny udział w wykonywaniu zaleceń służby zdrowia. Do czynników zewnętrznych należy zaliczyć te, które umożliwiają aktywne działania rodziny na rzecz zdrowia. Najistotniejsze to: zaspokojenie potrzeb socjoekonomicznych, odpowiednie warunki mieszkaniowe, ustawodawstwo na rzecz rodziny, dostęp do opieki zdrowotnej, system kształcenia, kultura zdrowotna. Do zagrożeń zdrowotnych rodziny należy zaliczyć zagrożenia ekologiczne związane z miejscem pracy, zamieszkania czy nauki; brak dostępu do informacji; nadmiar uwagi skierowany na własny organizm i wycofanie się z ról społecznych, których podjęcia czy dalszego odgrywania oczekuje rodzina; degradacja żywicieli rodziny

(alkoholizm, narkomania, lekomania); negatywne skutki leczenia, higieny ciąży. Długotrwała lub ciężka choroba jako jeden z powodów udzielania pomocy socjalnej i wsparcia dotyczyła w 2021 roku 41 rodzin z terenu gminy Nowy Korczyn. W ostatnich latach omawiana przyczyna udzielania pomocy socjalnej i wsparcia wyraźnie maleje.

Tabela 4. Liczba osób korzystających z pomocy OPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).

	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	62	65	48	41

III.3. Bezrobocie.

Bezrobocie jest problemem społecznym, który często generuje inne problemy takie jak alkoholizm, przemoc czy w skrajnych przypadkach bezdomność. Rodziny/ osoby dotknięte bezrobociem z reguły charakteryzują się brakiem kwalifikacji zawodowych a co za tym idzie niskim wykształceniem. Ubożenie rodziny często prowadzi do narastania konfliktów i napięć między członkami rodziny. Pomimo zmniejszającej się liczby osób bezrobotnych, na terenie gminy Nowy Korczyn występuje duży procent osób pracujących w „szarej strefie”. Stopa bezrobocia w powiecie buskim wyniosła na koniec 2021 roku 4,9% i była znacznie niższa niż przeciętna stopa dla województwa świętokrzyskiego i wyższa dla całego kraju, która wynosiła odpowiednio 8,7% i 5,8%. Liczba bezrobotnych mieszkańców gminy Nowy Korczyn zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Busku – Zdroju wynosiła 80 osób – 6,5% ogółu bezrobotnych mieszkańców powiatu buskiego. Należy zwrócić uwagę, iż w ostatnich latach sytuacja na rynku pracy zarówno w skali mikro (w obrębie powiatu) jak i w skali makro (w obrębie województwa i całego kraju) uległa w ostatnich latach poprawie. Ożywienie gospodarcze spowodowało zwiększenie liczby ofert pracy, co znacząco wpłynęło na spadek stopy bezrobocia. Obecnie w rejestrach urzędu pracy pozostają głównie osoby długotrwale bezrobotne oraz osoby, które nie są zainteresowane aktywnością zawodową tylko możliwością skorzystania z ubezpieczenia zdrowotnego przysługującego zarejestrowanym osobom bezrobotnym. Mieszkańcy gminy Nowy Korczyn mieli możliwość podjęcia aktywizacji zawodowej w ramach prac społecznie – użytecznych i w Centrum Integracji Społecznej. Poniżej przedstawiono wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy

społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem. Warto zauważyć, że w ostatnich latach wskaźnik wykazuje tendencję spadkową, by w 2021 roku osiągnąć poziom 28,0%. Pomimo spadku wartości wskaźnika pozostaje on nadal na wysokim poziomie.

Tabela 5. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej – stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

Rok	Wskaźnik
2016	30%
2017	34%
2018	34%
2019	27%
2020	30%
2021	28%

Pomimo znaczącego obniżenia się liczby bezrobotnych w gminie problem ten nadal pozostaje ważną przesłanką do przyznawania pomocy. Gmina Nowy Korczyn w ramach prowadzonych działań przeciwdziałania bezrobociu prowadzi we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Busku – Zdroju programy aktywizujące osoby bezrobotne. W ramach tych działań prowadzone są staże, prace interwencyjne, roboty publiczne oraz prace społecznie – użyteczne. **Bezrobocie w 2021 roku było powodem przyznania pomocy z Ośrodka Pomocy Społecznej dla 29 rodzin w gminie Nowy Korczyn.** W ostatnich latach liczba osób korzystających z pomocy z powodu bezrobocia ulega zmniejszeniu.

Tabela 6. Liczba osób korzystających z pomocy OPS z powodu bezrobocia. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).

	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
BEZROBOCIE	37	34	32	29

III.4. Ubóstwo.

Ubóstwo jest jednym z najbardziej znaczących składników warunkujących patologię życia społecznego w sensie najbardziej dramatycznym: egzystencjalnym, instytucjonalnym i politycznym. Jest składnikiem o tyle niebezpiecznym, że zwiększa dystans pomiędzy poszczególnymi warstwami społecznymi, powoduje niemożność zaspokojenia potrzeb, co często prowadzi do frustracji. „Ubóstwo” - to termin, który funkcjonuje w świadomości społecznej jako brak dostatecznych środków materialnych do życia, jako bieda, niedostatek. Idąc dalej - ubóstwo można zdefiniować także jako „stan poniżej pewnego zmiennego w czasie progu dochodowego lub progu realizacji potrzeb w odniesieniu do jednostki, rodziny lub grupy społecznej”. W terminologii pedagogiki społecznej funkcjonują, poza tym dwa rodzaje ubóstwa: absolutne (bezwzględne) i względne. Pierwsze z nich rozpatrywane jest w znaczeniu węższym i szerszym. W ujęciu węższym - ubóstwo absolutne oznacza stan niezaspokojenia minimalnych potrzeb biologicznych, zaś w szerszym - jest określane jako stan niezaspokojenia potrzeb uznanych w danym społeczeństwie i w danym czasie za minimalne. Nieco inne stanowisko przyjmują zwolennicy interpretacji ubóstwa jako zjawiska względnego, bowiem łączą je z nadmiernymi rozpiętościami w poziomie życia. Powyższe słowa potwierdzają opinię, że zdefiniowanie ubóstwa nie należy do rzeczy łatwych, podobnie jak określenie wielu innych zjawisk społecznych. Trudno oddzielić od siebie przyczyny i konsekwencje ubóstwa, gdyż zjawisko to ma charakter przyczynowo - skutkowy. Wzrost ilościowy i jakościowy tej patologii polega na wzajemnym oddziaływaniu na siebie przyczyn i skutków naprzemiennie. Ze względu na etiologię, pochodzenie i podłoże, ubóstwo dzieli się najczęściej w literaturze na zawinione i niezawinione. Pierwsze z nich - ubóstwo zawinione - jest udziałem m.in. ludzi z tzw. marginesu społecznego, czyli alkoholików, narkomanów, osoby, które nigdy nie pracowały, bo odznaczają się chroniczną niechęcią do pracy, itp. Z kolei na ubóstwo niezawinione cierpią takie osoby jak: emeryci, renciści, osoby z rodzin niepełnych, rolnicy. W dobie przemian gospodarczych do grupy tej dołączyła także rzesza bezrobotnych. Obok tego podziału mówi się także często o indywidualnej lub społecznej genezie ubóstwa, gdzie odchodzi się nieco od wartościowania i oceniania, czy jest to ubóstwo zawinione, czy też nie. Pojęcie ubóstwa powstałego na drodze indywidualnych sytuacji życiowych obejmuje takie aspekty jak: wielodzietność; uzależnienia (zwłaszcza narkomania i alkoholizm); niepełnosprawność fizyczna, psychiczna, umysłowa; samotność (zjawisko

szczególnie częste wśród emerytów i rencistów posiadających niskie uposażenia finansowe); wychowywanie się w rodzinach niepełnych i rozbitych; niski status wykształcenia prowadzący do bezrobocia; przewlekła choroba; inne przeżycia (np. śmierć kogoś bliskiego) utrudniające aktywne i prawidłowe funkcjonowanie. Warto też zauważyć, że w wielu przypadkach problemy te nie występują pojedynczo, ale zespołowo nawarstwiając się stawiają jednostkę w bardzo niekorzystnej sytuacji. **W 2021 roku ubóstwo jako jeden z powodów udzielania pomocy socjalnej i wsparcia dotyczyło 11 rodzin z terenu gminy Nowy Korczyn.** Skala problemu ubóstwa w gminie Nowy Korczyn w ostatnich latach ulega stopniowemu zmniejszeniu.

Tabela 7. Liczba osób korzystających z pomocy OPS z powodu ubóstwa. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).

	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
UBÓSTWO	17	23	17	11

III.5. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Rolą rodziny jest zapewnienie dziecku opieki, gdyż z racji wieku nie jest ono w stanie samodzielnie sobie jej zapewnić oraz jego wychowanie w celu przygotowania do życia w społeczeństwie. Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka, w którym uczy się nawiązywać kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składają się: struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne i zdrowotne, stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura środowiska. W rodzinach zaburzonych rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, rozładowywania napięć powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą. Rodziny te często żyją w takich społecznościach, które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc, gdyż same nie posiadają właściwych wzorców. W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawione “same sobie” większość wolnego czasu spędzają wśród rówieśników na podwórku. Częściej pojawiają się u nich problemy szkolne. Dzieci odrzucone przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, łączą się w grupy subkulturowe, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikt z prawem. Problemy opiekuńczo

- wychowawcze, przemoc w rodzinie, konflikty międzypokoleniowe wielokrotnie są przyczyną umieszczania dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo – wychowawczych lub resocjalizacyjnych a dla dorosłych ofiar rodzinnej przemocy są powodem szukania schronienia i porad w placówkach i organizacjach pomocowych.

Bezradność występować może także w kwestii prowadzenia gospodarstwa domowego – problem z zapewnieniem żywności, odzieży, mieszkania itp. Bezradności tej nie należy jednak mylić z problemem posiadania przez rodzinę niewystarczających środków finansowych na zabezpieczenie tych potrzeb, gdyż w tym wypadku niezaspokojenie ich nie musi występować w parze z nieprawidłowym pełnieniem funkcji opiekuńczo - wychowawczych. O bezradności w prowadzeniu gospodarstwa domowego powinno mówić się w odniesieniu do rodzin, które posiadają wystarczające środki finansowe na zabezpieczenie podstawowych potrzeb, lecz środkami tymi dysponują w nieodpowiedni sposób. Wyczuwana bezradność prowadzi do zjawiska sieroctwa, które związane jest ze stanem pozbawienia dzieci trwale lub przejściowo szans wychowywania we własnej rodzinie ze względu na brak odpowiednich warunków opiekuńczo – wychowawczych co niejednokrotnie jest podstawą do organizowania zastępczych form opieki nad dzieckiem. Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych jako jeden z powodów udzielania pomocy socjalnej i wsparcia dotyczyła w 2021 roku 7 rodzin z terenu gminy Nowy Korczyn. Liczba osób korzystających z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w ostatnich latach ulega stopniowemu zmniejszeniu

Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy OPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).

	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO	16	12	7	7

III.6. Ochrona macierzyństwa.

Ochrona macierzyństwa jest jednym z celów pomocy społecznej. Wspierana jest poprzez wypłacanie zasiłków rodzinnych oraz przewidzianych do nich dodatków, takich jak: z tytułu urodzenia dziecka, opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, samotnego wychowywania dziecka, a także świadczenia z funduszu alimentacyjnego dla osób niemogących wyegzekwować alimentów na dziecko. Rolą państwa powinno być tworzenie takich warunków prawnych, ekonomicznych oraz społecznych, aby zachęcać młodych ludzi do zakładania rodzin. Dodatkowym celem samorządu lokalnego powinno być zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w żłobkach i przedszkolach, co umożliwi matkom powrót do aktywności zawodowej i tym samym powinno poprawić sytuację finansową rodziny. **W 2021 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa udzielił wsparcia 2 osobom.** W ostatnich latach pomoc z tytułu ochrony macierzyństwa, przyznawana jest podobnej liczbie osób.

Tabela 9. Liczba osób korzystających z pomocy OPS z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).

	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
OCHRONA MACIERZYŃSTWA	6	3	3	2

III.7. Uzależnienia.

Profilaktyka uzależnienia od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych na terenie gminy prowadzona jest za pośrednictwem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Korczynie, placówek oświatowych i lokalnych instytucji kultury. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, zadaniem własnym gminy jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz przeciwdziałanie narkomanii. Na terenie Gminy Nowy Korczyn działa Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która podejmuje działania zmierzające do

ograniczenia spożywania napojów alkoholowych. Głównym celem działań profilaktycznych komisji jest zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych oraz zwiększenie zdolności do radzenia sobie z istniejącymi problemami alkoholowymi. Komisja zajmuje się wspieraniem osób uzależnionych i ich rodzin, kształtowaniem zdrowego stylu życia. Ponadto realizuje określone ustawowo zadania gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, do których należy:

- ✓ inicjowanie działań w zakresie realizacji zadań własnych gminy związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych;
- ✓ podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w zakładzie leczenia odwykowego;
- ✓ opiniowanie (w celu wydania zezwolenia) wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych pod względem zgodności lokalizacji punktów sprzedaży z uchwałami rady gminy (limit i lokalizacja punktów, w których są sprzedawane i podawane napoje alkoholowe);
- ✓ kontrola przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż lub podawanie napojów alkoholowych.

Rozwiązywaniem problemu uzależnienia od alkoholu na terenie gminy Nowy Korczyn zajmuje się Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych współdziałając z Punktem Konsultacyjnym, Miejsko-Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie, Komisariatem Policji w Solcu Zdroju, Sądem Rejonowym w Busku Zdroju, Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii w Morawicy, Zespołem Interdyscyplinarnym, kuratorami zawodowymi.

W ramach działań wynikających z instytucji prawnej zobowiązującej do leczenia Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów alkoholowych w Nowym Korczynie podejmuje również następujące działania:

- ✓ przyjmuje zgłoszenia o przypadku wystąpienia nadużywania alkoholu;
- ✓ zaprasza na rozmowy motywujące osoby, co do których wpłynęło zgłoszenie, zachęcając je do podjęcia leczenia odwykowego celem zaprzestania picia alkoholu;

- ✓ kieruje osoby na badanie przez biegłych, celem wydania opinii w przedmiocie uzależnienia i wskazania rodzaju zakładu leczenia odwykowego;
- ✓ przygotowuje dokumentację związaną z postępowaniem sądowym mającym na celu poddania się przymusowemu leczeniu;
- ✓ składa wnioski o wszczęcie postępowania do Sądu Rejonowego w Busku – Zdroju.

Na terenie Gminy Nowy Korczyn działa Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień i Przemocy dla osób uzależnionych od alkoholu, który odgrywa bardzo ważną rolę w systemie pomocy osobom uzależnionym, współuzależnionym i zagrożonym uzależnieniami.

Tabela 10. Liczba osób zaproszonych na posiedzenie komisji (w związku z wpłynięciem do komisji wniosków), liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych sądowych, liczba spraw skierowanych do Sądu w latach 2018 – 2021.

Lata	Zaproszeni na posiedzenie komisji (w związku z wpłynięciem do komisji wniosków)	Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych sądowych	Liczba spraw skierowanych do Sądu
2018	11	2	2
2019	17	6	6
2020	8	6	6
2021	16	5	5

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie z powodu alkoholizmu w 2021 roku nie udzielił pomocy socjalnej i wsparcia żadnej z rodzin.

Tabela 11. Liczba osób korzystających z pomocy OPS z powodu alkoholizmu. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).

	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
ALKOHOLIZM	1	1	2	0

III.8. Przemoc w rodzinie.

Przemoc w rodzinie to zamierzone i wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, naruszające prawa i dobra osobiste, powodujące cierpienie i szkody. Przemoc charakteryzuje się tym, że jest:

- ✓ intencjonalna – jest zamierzonym działaniem człowieka i ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie ofiary,
- ✓ siły są nierówne – w relacji jedna ze stron ma przewagę nad drugą,
- ✓ narusza prawa i dobra osobiste – sprawca wykorzystuje swoją przewagę i narusza podstawowe prawa ofiary (np. prawo do nietykalności, godności, szacunku itp.)
- ✓ powoduje cierpienie i ból – sprawca naraża zdrowie ofiary na poważne szkody, niekiedy zagraża jej życiu.

Przemoc domowa nie dotyczy wyłącznie rodzin ubogich lub tych rodzin, w których występuje problem alkoholizmu. Problem przemocy w rodzinie jest trudny do zdiagnozowania co związane jest z niezgłaszaniem takich zjawisk. Na terenie gminy Nowy Korczyn funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Na podstawie porozumienia różne służby i instytucje powołano do realizacji zadań określonych w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie opracowanym w oparciu o przepisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie i Rozporządzenia Rady Ministrów w/s procedury „Niebieska Karta” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”. Głównym zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest zapewnienie efektywnej współpracy kręgu instytucji i organizacji działających na rzecz zapobiegania i zwalczania zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy Nowy Korczyn. Prace Zespołu Interdyscyplinarnego m.in. mają na celu:

- ✓ zatrzymanie przemocy w rodzinie
- ✓ zapewnienie bezpieczeństwa poszczególnym członkom rodziny
- ✓ przywrócenie godności osobom słabszym narażonym na skrzywdzenie
- ✓ inicjowanie interwencji wobec sprawcy przemocy – rozmowy, które pokazują skutki i konsekwencje stosowania przemocy
- ✓ inicjowanie interwencji kryzysowej – pomoc w odzyskaniu mocy i kontroli

- ✓ zaplanowanie działań w dalszej perspektywie, aby zmniejszyć szkody wynikające z doświadczania przemocy
- ✓ zmianę sytuacji prawnej – działania prawne podejmowane są przez klienta i instytucje. Wymienione działania prowadzone są w oparciu o procedurę „Niebieska Karta”.

Bardzo ważnym programem w zakresie przeciwdziałania przemocy w gminie Nowy Korczyn jest *Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Nowy Korczyn na lata 2020-2025*. Program ten obejmuje systematyczne zbieranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie, organizowanie akcji informacyjno-edukacyjnych dotyczących przemocy w rodzinie w formie spotkań, szkoleń, dystrybucji materiałów informacyjno-edukacyjnych. Ważnym elementem Programu jest interwencja kryzysowa skierowana zarówno do osób dotkniętych przemocą w rodzinie jak i osób stosujących przemoc oraz świadczenie pomocy psychologicznej, terapeutycznej, prawnej osobom uwikłanym w przemoc domową oraz w problemy współistniejące.

W 2021 roku przemoc w rodzinie jako jeden z powodów udzielania pomocy socjalnej i wsparcia nie dotyczyła żadnej z rodzin z terenu gminy Nowy Korczyn. Warto zwrócić uwagę, iż dane statystyczne nie obrazują stanu faktycznego. Przemoc w rodzinie należy do zjawisk, w których obiektywna diagnoza społeczna jest utrudniona. Złożony kontekst czynników kulturowych i społecznych sprawia, że źródła informacji o problemie ukazują jedynie fragment rzeczywistego obrazu zjawiska. Skalę zjawiska przemocy w rodzinie jest niezwykle trudno oszacować, ponieważ nie wszystkie akty przemocy oraz sytuacje przemocowe są ujawniane.

Tabela 12. Liczba osób korzystających z pomocy OPS z powodu przemocy w rodzinie. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).

	2018 r.	2019 r.	2020 r.	2021 r.
PRZEMOC W RODZINIE	2	1	0	0

III.9. Problemy ludzi starszych.

W chwili obecnej mamy do czynienia z powolnymi, choć nieuniknionymi, przemianami i przeobrażeniami struktury społeczno-demograficznej naszego kraju. Z jednej strony wydłuża się średnia długość życia, poprawia przeciętny stan zdrowia, rozwijają się możliwości medycyny. Z drugiej strony spadają wskaźniki dzietności, zmniejsza się udział pokoleń młodszych - przedprodukcyjnych, a rośnie udział pokoleń starszych – poprodukcyjnych. Obecnie kategoria wiekowa 60+ stanowi 25,7% ogółu ludności Polski. Na opisany powyżej proces starzenia się ludności nakłada się także zjawisko transformacji społeczno-gospodarczej. Na terenie gminy Nowy Korczyn według danych na koniec 2021 roku, mieszkało 1 711 osób w wieku powyżej 60 lat, odsetek mieszkańców w wieku powyżej 60 lat stanowi aż 30,8% wszystkich mieszkańców gminy Nowy Korczyn. Starzenie się społeczeństwa oraz problemy ludzi starszych są coraz ważniejszym problemem społecznym, który w kolejnych latach będzie przybierał na znaczeniu. W związku ze zmianami demograficznymi i procesem starzenia się społeczeństwa, konieczne będzie podejmowanie skutecznych działań zmierzających do rozwiązania najważniejszych problemów ludzi starszych. Starzenie jest naturalnym procesem rozwojowym i stanowi jeden ze stadiów życiowych człowieka, który nie może być ani cofnięty ani też odwracalny. Starzenie ma ogromne znaczenie w sensie indywidualnym, społecznym i ekonomicznym. Jeszcze niedawno starzenie postrzegane było, jako całkowita utrata zdrowia czy też niedołęstwo. Aktualnie często wysoka aktywność społeczna osób starszych, wskazuje na możliwości w zakresie dalszego kierowania własnym rozwojem. Zmiany postaw społecznych wobec starości przyczyniły się do wytyczenia nowych kierunków polityki społecznej, realizowanej wobec osób starszych. Zwłaszcza w kontekście prognoz demograficznych wskazujących, na stały procentowy wzrost osób w starszym wieku wśród populacji. Efektem tej zmiany jest przeniesienie akcentu ze sprawowania opieki nad tą grupą społeczną, na rzecz dostarczenia im takiej pomocy, która pozwoliłaby utrzymywać jak najdłużej aktywność społeczną. Podstawową ideą tak rozumianej pomocy jest wsparcie społeczne. W związku z powyższym konieczne jest podejmowanie odpowiednich działań ukierunkowanych na tą grupę społeczną. W pomoc osobom starszym, szczególnie tym wymagającym pomocy w zaspokojeniu

codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, pielęgnacyjną włącza się Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie.

IV. Pomoc społeczna w gminie Nowy Korczyn. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej (minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, wojewodowie) i samorządowej (marszałkowie województw, starostowie na poziomie powiatów oraz wójtowie, burmistrzowie, prezydenci miast). Organy te realizując zadania pomocy społecznej współpracują na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Na terenie gminy Nowy Korczyn zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. W prowadzeniu postępowań w sprawie udzielenia świadczeń z pomocy społecznej ustala się właściwość miejscową gminy według miejsca zamieszkania osoby. Wniosek o udzielenie pomocy może złożyć osoba zainteresowana, jej przedstawiciel ustawowy albo inna osoba, za zgodą osoby zainteresowanej lub jej przedstawiciela ustawowego. U osób i rodzin ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej w celu ustalenia ich sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej i majątkowej przeprowadza się rodzinny wywiad środowiskowy. Przyznanie lub odmowa udzielenia świadczeń z pomocy społecznej następuje w drodze decyzji administracyjnej, od której przysługuje prawo odwołania.

Świadczeniami z pomocy społecznej są:

- 1) świadczenia pieniężne, m.in.:
 - a) zasiłek stały
 - b) zasiłek okresowy,
 - c) zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy,
 - d) wynagrodzenie należne opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznane przez sąd;
- 2) świadczenia niepieniężne, m.in.:

- a) praca socjalna,
- b) składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- c) składki na ubezpieczenie społeczne,
- d) sprawienie pogrzebu,
- e) schronienie,
- f) posiłek,
- g) niezbędne ubranie,
- h) usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- i) pobyt i usługi w domach pomocy społecznej.

Prawo do świadczeń pieniężnych przysługuje osobom i rodzinom, których posiadane dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej. Od dnia 30 października 2022 r. dla osoby samotnie gospodarującej jest nim dochód nieprzekraczający kwoty 776 zł, natomiast dla osoby w rodzinie – kwoty 600 zł, przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2-15. Rada Gminy w drodze uchwały może podwyższyć kwoty uprawniające do zasiłku okresowego i celowego. Na podstawie art. 7 ustawy, „pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu:

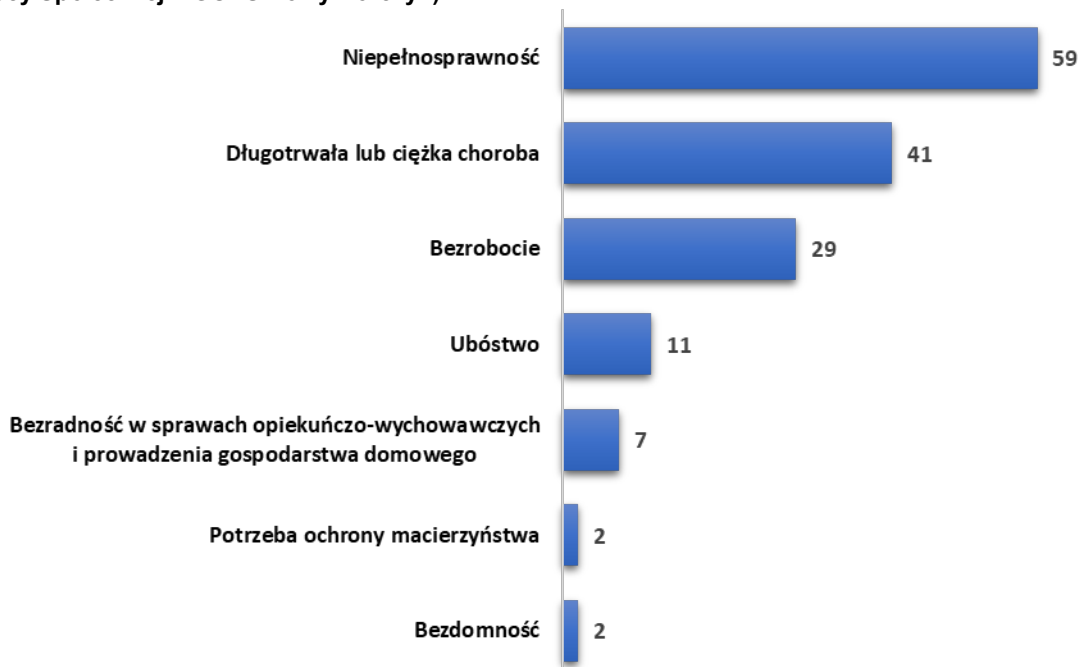
1. ubóstwa,
2. sieroctwa,
3. bezdomności,
4. bezrobocia,
5. niepełnosprawności,
6. długotrwałej lub ciężkiej choroby,
7. przemocy w rodzinie,
- 7a. potrzeby ochrony ofiar handlu ludźmi,
8. potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
9. bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
10. (uchylony),

11. trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą,
12. trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
13. alkoholizmu lub narkomani,
14. zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej
15. klęski żywiołowej lub ekologicznej”.

IV.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia w gminie Nowy Korczyn. Przyczyny kwalifikujące do świadczeń z pomocy społecznej.

Dokonując szczegółowej analizy problemów osób korzystających z pomocy społecznej obserwujemy różnorodność potrzeb społecznych dotyczących kwestii zatrudnienia, problemów zdrowotnych czy procesu starzenia się społeczeństwa, które korelują z poziomem życia mieszkańców. Według danych na niezmiennym poziomie pozostaje liczba osób i rodzin długotrwale korzystających z pomocy społecznej pobierających stałe lub okresowe świadczenia. Najczęstszymi przyczynami kwalifikującymi do świadczeń z pomocy społecznej w gminie Nowy Korczyn są niezmiennie od kilku lat: niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie oraz ubóstwo. Przyczyny korzystania z pomocy społecznej pozostają takie same. Warto jednak zauważyć, że w okresie ostatnich lat zmienia się ranga i znaczenia wielu problemów społecznych kwalifikujących się do uzyskania pomocy z ośrodka pomocy społecznej, dlatego konieczne jest nieustanne monitorowanie skali problemów społecznych i odpowiednie dobieranie instrumentów służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu w stosunku do aktualnych problemów.

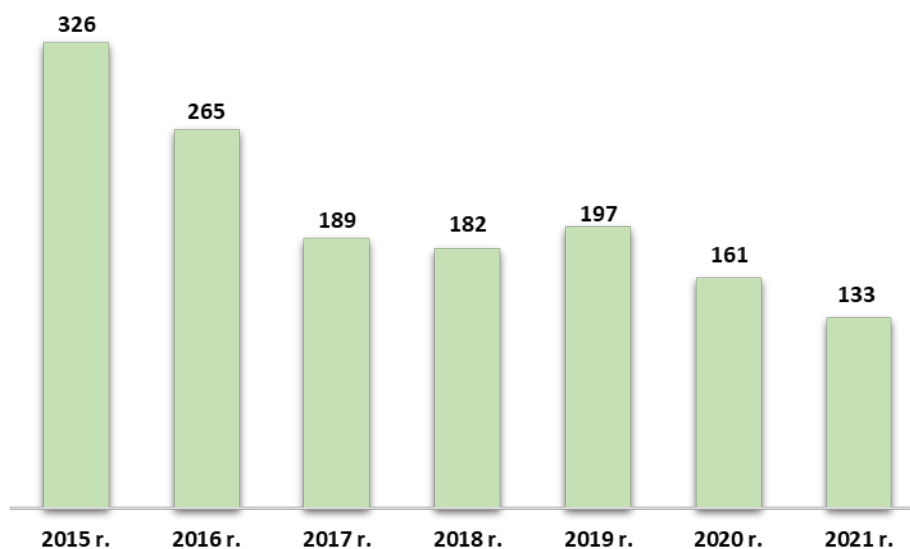
Rysunek 7. Najważniejsze powody przyznania pomocy. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy w 2021 roku. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).

IV.2. Działania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie.

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie realizując ustawowe zadania własne gminy przyznaje i wypłaca zasiłki stałe, zasiłki okresowe, zasiłki celowe, specjalne zasiłki celowe. Do jego zadań własnych należą także: usługi opiekuńcze, zasiłki z tytułu zdarzenia losowego, dożywianie dzieci w szkołach, sprawianie pogrzebu, kierowanie do domów pomocy społecznej, składki na ubezpieczenia zdrowotne. W 2021 roku liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji wyniosła 133. W 2020 roku liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie wynosiła 161 osób, natomiast w 2019 roku 197. Na podstawie rysunku nr 8, można zaobserwować iż liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji zdecydowanie maleje. W porównaniu do danych z 2015 roku liczba osób korzystających ze świadczeń zmniejszyła się aż o 193 osoby, jest to spadek wynoszący aż 59,2%.

Rysunek 8. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji w latach 2015 - 2021. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).

W 2021 roku pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie przeprowadzili 133 wywiady środowiskowe – o 131 mniej niż w 2020 roku. W 2021 roku Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie przyznał i wypłacił zasiłki okresowe 24 osobom. Zadaniem własnym gminy jest także wypłacanie zasiłków celowych, w tym zasiłków celowych specjalnych. W 2021 roku wypłacono zasiłki celowe dla 75 osób. W ramach zadań zleconych gminie w 2021 roku wypłacono zasiłki stałe dla 44 osób.

IV.3. Praca socjalna.

Bardzo ważne i istotne miejsce w ustawie o pomocy społecznej odgrywa praca socjalna. Jest to zespół powiązanych ze sobą i umiejętnie zaplanowanych działań prowadzonych przez wykształconych pracowników socjalnych we współpracy z osobą wspieraną. Mechanizm polityki społecznej służy rozwiązywaniu problemów społecznych, zapobieganiu ich natężeniu oraz aktywizowaniu jednostek i grup do samopomocy. To działalność profesjonalna polegająca na udzielaniu pomocy jednostkom, grupom lub społecznościom we wzbogacaniu lub odbudowywaniu ich zdolności społecznego

funkcjonowania oraz na tworzeniu sprzyjających warunków społecznych. Celem pracy socjalnej jest pomoc w nauczaniu się samodzielności. Praca socjalna spełnia szereg istotnych funkcji:

- ✓ ratowniczą – jest mechanizmem ratującym jednostki i rodziny w sytuacjach kryzysowych,
- ✓ wspierającą – w edukowaniu do samodzielności w rozwiązywaniu własnych problemów,
- ✓ profilaktyczną – w zakresie zapobiegania wykluczeniu społecznemu,
- ✓ partycypacyjną – budującą lokalne powiązania i koalicje na rzecz rozwiązywania problemów społecznych oraz angażującą środowiska do współdziałania.

Pracownik socjalny przeprowadzający wywiad środowiskowy już przy pierwszej wizycie analizuje wraz z klientem jego sytuację, zastanawia się nad możliwościami rozwiązywania problemów, udziela porad, ukierunkowuje go na możliwości załatwiania jego spraw życiowych, motywuje do zmiany zachowań, które pomogłyby mu w dalszym życiu. Pracownik socjalny podejmuje szereg działań w ramach pracy socjalnej na rzecz zapewnienia godziwych warunków mieszkaniowych, poprawy stanu zdrowia, zapewnienia opieki osobom starszym i niepełnosprawnym, poprawy funkcjonowania rodziny i osób zaburzonych psychicznie, poprawy funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym, rozwiązywania problemu bezrobocia oraz zapewnienia /uzyskania niezbędnych środków materialnych. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie polega w szczególności na:

- ✓ pomocy w uzyskiwaniu niezbędnych środków materialnych,
- ✓ pomocy w poprawie warunków mieszkaniowych,
- ✓ poradnictwie w aktywizacji zawodowej,
- ✓ pomocy w organizacji opieki nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi,
- ✓ wskazywaniu uprawnień osób niepełnosprawnych,
- ✓ wspieraniu i pomaganiu we właściwym rozwoju psychospołecznym dzieci i młodzieży,
- ✓ poprawianiu funkcjonowania rodziny,
- ✓ poprawianiu funkcjonowania osób zaburzonych psychicznie,

- ✓ poprawianiu funkcjonowania osób i rodzin z problemem alkoholowym.

Poniżej przedstawiono wskaźnik pracy socjalnej, który obliczany jest jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do liczby rodzin którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%. Wskaźnik w latach 2016 – 2021 wyraźnie wzrasta. W 2021 roku wskaźnik pracy socjalnej był najwyższy w analizowanych latach.

Tabela 13. Wskaźnik pracy socjalnej w latach 2016-2021. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Wskaźnik pracy socjalnej	27,69%	53,33%	73,68%	59,72%	70,94%	91,35%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	195	135	133	144	117	104
Praca socjalna ogółem	54	72	98	86	83	95

IV.4. Asystent rodziny.

Zgodnie z preambułą, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powstała dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości, zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Wsparcie rodziny przeżywającej trudności to zespół działań mających na celu przywrócenie rodzinie samodzielności w oparciu o jej wewnętrzne i zewnętrzne zasoby. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej i odpowiedzialności za własne życie umożliwiającej wychowanie dzieci. Podstawowym zadaniem asystenta rodziny jest wspieranie rodziców w prawidłowym wypełnianiu przez nich funkcji opiekuńczo-wychowawczej. W sytuacjach, gdzie dzieci znajdują się pod pieczą zastępczą rolą asystenta są działania na rzecz jak najszybszego powrotu dzieci do rodziny (likwidacja przeszkód, które doprowadziły do wydania postanowienia o umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej). Praca asystenta rodziny dotyczy funkcjonowania środowiska rodzinnego. Ważnymi elementami branymi pod uwagę są sfera materialno-rzeczowa (np. dochód rodziny, wielkość i standard mieszkania, wyposażenie go

w udogodnienia i dobra materialne, służące rozwojowi dzieci i całej rodziny), sfera oddziaływań wychowawczych (struktura rodziny, postawy wychowawcze, style i metody wychowania, relacje i więzi pomiędzy członkami rodziny, atmosfera wychowawcza, sposób spędzania czasu wolnego) oraz sfera wartości (treści wychowawcze, cele wychowania, uznawane systemy wartości, aspiracje życiowe i edukacyjne, uznawane wzory i autorytety). Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, poszerzyła wachlarz zadań przypisanych asystentowi rodziny poprzez koordynację *wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin zwłaszcza w odniesieniu do kobiet posiadających zaświadczenie o ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniu albo nieuleczalnej chorobie zagrażającej życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu*. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie zatrudnia 1 asystenta rodziny, którzy w 2021 roku współpracował z 12 rodzinami.

IV.5. Program „Posiłek w szkole i w domu”.

Program „Posiłek w szkole i w domu” skierowany jest zarówno do dzieci, uczniów, jak i osób starszych. Składa się z trzech modułów. – Pierwszy moduł to wsparcie i posiłek adresowany do dzieci i młodzieży. Drugi to posiłek adresowany do osób starszych. Trzeci moduł został uregulowany w rozporządzeniu, zakłada doposażenie i poprawę standardu już działających stołówek (mających własną kuchnię i jadalnię) lub doposażenie tych, które nie działają tak, aby mogły zostać uruchomione lub o stworzenie nowych, a także wsparcie adaptacji i wyposażenia pomieszczeń przeznaczonych do spożywania posiłków, czyli jadalni. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzieleniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Pomoc taka trafi do dzieci i młodzieży oraz osób dorosłych – spełniających warunki otrzymania pomocy wskazane w ustawie o pomocy społecznej oraz kryterium dochodowe, tj. 150 proc. kryterium dochodowego uprawniającego do świadczeń z pomocy społecznej. Z pieniędzy przekazywanych gminom dofinansowane zostaną posiłki wydawane w stołówkach i dowożone osobom dorosłym, w tym niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), które nie są w stanie same przygotować sobie gorącego posiłku

(w programie przeznaczono pieniądze na dowóz posiłków). Program „Posiłek w szkole i w domu” zastąpił program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W 2021 roku zasiłek celowy przyznany w ramach programu wieloletniego „Posiłek w szkole i w domu” przyznano 54 osobom, a kwota świadczeń wyniosła 30 000 zł. W 2021 roku świadczenie w postaci posiłku przyznano 73 osobom, a kwota świadczeń wyniosła 45 847 zł.

Od kilku lat Gmina Nowy Korczyn wraz z Towarzystwem Miłośników Ziemi Korczyńskiej przy współpracy ze Świętokrzyskim Bankiem Żywności w Ostrowcu Świętokrzyskim realizuje Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa współfinansowany z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym. Celem programu jest zapewnienie najuboższym mieszkańcom gminy bezpłatnej pomocy żywnościowej. Wsparciem tym objętych jest rocznie ok 1200 osób.

IV.6. Usługi opiekuńcze.

Osoby starsze zamieszkujące teren gminy mogą skorzystać z różnych form pomocy i wsparcia. Jedną z form pomocy są usługi opiekuńcze wykonywane w miejscu zamieszkania osoby, która ze względu na wiek lub choroby wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania przyznawane były osobie samotnej lub osobie w rodzinie, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymagała pomocy innych osób, a była jej pozbawiona. Usługi opiekuńcze świadczone były w zakresie:

- 1) pomocy w zaspokojeniu codziennych potrzeb życiowych,
- 2) opieki higienicznej,
- 3) zapewnienia kontaktu z otoczeniem.

W 2021 roku świadczeniem tym objęto 0 rodzin.

IV.7. Realizacja świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz świadczeń wychowawczych przez MGOPS w Nowym Korczynie.

Świadczenia rodzinne

Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie realizuje zadania zlecone z zakresu świadczeń rodzinnych w oparciu o ustawę z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r., poz 615 z późn. zm.) Świadczeniami rodzinnymi są:

- 1) zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego,
- 2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz świadczenie pielęgnacyjne;
- 3) jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka;
- 4) świadczenie rodzicielskie.

Przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego uzależnione jest m.in. od spełnienia kryterium dochodowego, które wynosi 674,00 zł na osobę w rodzinie. W przypadku, kiedy w rodzinie jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności kryterium ustawowe wynosi 764,00 zł na osobę w rodzinie. Osoba mająca prawo do zasiłku rodzinnego może ubiegać się o następujące dodatki:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka,
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej,
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania,
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego.

Ilość świadczeń rodzinnych w 2021 roku wyniosła narastająco od początku roku: 8 127

tj. średniomiesięcznie: 677 świadczeń,

- liczba złożonych wniosków – 483,

- liczba wydanych decyzji w sprawie ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych – 456.,
- liczba wszystkich wydanych decyzji – 531,

w tym:

- zasiłki rodzinne wraz z dodatkami: narastająco od początku roku: 5 94, tj. średniomiesięcznie: 495 świadczeń. Kwota wypłaconych zasiłków rodzinnych: 666 390,70 zł.
- zasiłki pielęgnacyjne: narastająco od początku roku: 1 811, tj. średniomiesięcznie: 150 świadczeń. Kwota wypłaconych zasiłków pielęgnacyjnych: 389 817,96 zł.,
- ✓ świadczenia pielęgnacyjne: narastająco od początku roku: 535 tj. średniomiesięcznie: 44 świadczeń. Kwota wypłaconych świadczeń pielęgnacyjnych: 999 479,92 zł.,
- ✓ specjalne zasiłki opiekuńcze: narastająco od początku roku: 280 tj. średniomiesięcznie: 23 świadczeń. Kwota wypłaconych specjalnych zasiłków opiekuńczych: 172 194,70 zł.,
- ✓ jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka (tzw. becikowe): narastająco od początku roku: 29, tj. średniomiesięcznie: około 2 świadczeń. Kwota wypłaconych zapomóg (becikowe): 29 000,00 zł.,
- ✓ świadczenie rodzicielskie: narastająco od początku roku: 81 tj. średniomiesięcznie: około 6 świadczeń. Kwota wypłaconych świadczeń rodzicielskich 75107,10 zł.
- ✓ ilość świadczeń w postaci składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe: narastająco od początku roku: do ZUS 1 245, do KRUS 15 tj. średniomiesięcznie: do ZUS 104 świadczeń, do KRUS 1 świadczeń, kwota wypłaconych składek: 336 253,00 zł., w tym: do ZUS – 334812,00 zł., do KRUS – 1441,00 zł.
- ✓ Ilość świadczeń z postaci zasiłków dla opiekunów: 251, tj. średniomiesięcznie: około 21 świadczeń. Kwota wypłaconych zasiłków dla opiekunów: 154 895,00 zł.

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka od 2017 roku sukcesywnie maleje by w 2021 roku osiągnąć wartość 176.

Tabela 14. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2017-2021. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn)

	Liczba rodzin				
	2017	2018	2019	2020	2021
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz dodatkami	314	299	248	220	176

Fundusz alimentacyjny

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego realizowane są w oparciu o ustawę z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1205, 2140.). Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna. Świadczenie przysługuje do ukończenia przez osobę uprawnioną 18 roku życia albo w przypadku, gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności – bezterminowo. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednakże nie wyżej niż 500 zł. Przyznanie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Świadczenia przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie nie przekracza kwoty 725,00 zł. Od października 2020 kwota kryterium wynosi 900,00 zł na osobę. Środki na realizację świadczeń z funduszu alimentacyjnego ujęte są w dotacji na świadczenia rodzinne. W stosunku do dłużnika alimentacyjnego organ właściwy dłużnika (oznacza to Wójta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej) przeprowadza wywiad alimentacyjny w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niełożenia na utrzymanie osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe. W przypadku braku zatrudnienia dłużnika organ właściwy występuje do Powiatowego Urzędu Pracy o przedstawienie informacji na temat możliwości aktywizacji zawodowej. W przypadku uniemożliwienia przez dłużnika alimentacyjnego przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego, złożenia oświadczenia majątkowego oraz odmowy podjęcia pracy, odmowy zarejestrowania się jako bezrobotny - organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania

dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika kieruje wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego oraz składa wniosek o ściganie za przestępstwo. Wystąpienie z wnioskiem do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego następuje po uzyskaniu z centralnej ewidencji kierowców informacji, że dłużnik alimentacyjny posiada uprawnienia do kierowania pojazdami. Należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego podlegają ściąganiu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej na podstawie przepisów o egzekucji świadczeń alimentacyjnych. Jeżeli jest prowadzone postępowanie egzekucyjne w celu zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej z tytułu alimentów, organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia z funduszu alimentacyjnego, będący wierzycielem należności, przyłącza się do tego postępowania. W przypadku zaniechania postępowania egzekucyjnego przez komornika organ wnioskuje o wszczęcie. Z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego na rzecz wierzycieli, dłużnicy alimentacyjni są zobowiązani do zwrotu należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego łącznie z ustawowymi odsetkami:

- 40% kwot należności stanowi dochód własny gminy organu właściwego wierzyciela;
- 60% kwoty należności oraz odsetki stanowią dochód budżetu państwa.

Na podstawie przepisów przejściowych ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów po wygaśnięciu ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej na dotychczasowych przepisach realizuje się egzekucję należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych.

Ilość świadczeń z funduszu alimentacyjnego: narastająco od początku 2021 roku: 158., tj. średniomiesięcznie: 13 świadczeń. Kwota wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego: 63 944,00 zł.

W 2021 roku wykonano następujące zadania.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych:

- ✓ przekazanie komornikowi sądowemu informacji mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń alimentacyjnych – pochodzących z wywiadu alimentacyjnego i oświadczenia majątkowego – 0,
- ✓ zobowiązanie dłużnika do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy – 0,
- ✓ poinformowanie Powiatowego Urzędu Pracy o potrzebie aktywizacji dłużnika alimentacyjnego – 0,
- ✓ złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 Kodeksu karnego – 12,
- ✓ skierowanie wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego – 0,
- ✓ wydanie decyzji dotyczącej uznania za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych – 0,
- ✓ przeprowadzenie wywiadów alimentacyjnych z dłużnikami alimentacyjnymi – 1,

Świadczenia wychowawcze „Rodzina 500+”

Świadczenie wychowawcze przysługuje na dziecko do momentu ukończenia przez nie 18 – tego roku życia. Program Rodzina 500 plus to systemowe wsparcie polskich rodzin. Wysokość świadczenia wychowawczego wynosi 500,00 zł. miesięcznie i przysługuje na każde dziecko, bez względu na dochody rodziny od miesiąca lipca 2019 r. Statystyka dotycząca świadczeń wychowawczych w 2021 roku prezentuje się następująco. Ilość świadczeń wychowawczych (PROGRAM RODZINA 500+): narastająco od początku roku: 9 306 tj. średniomiesięcznie: około 775 świadczenia.

Kwota wypłaconych 500+: 4 628 754,16 zł.

- ✓ liczba złożonych wniosków – 573
- ✓ liczba wydanych decyzji – 519 (informacji).

IV.8. Wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Nowy Korczyn.

Poniżej przedstawiono wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Nowy Korczyn w latach 2016 – 2021 roku. Zgodnie z przedstawionymi danymi należy zauważyć, że wskaźnik ten sukcesywnie maleje co świadczy o zmniejszającym się natężeniu liczby osób korzystających z pomocy społecznej.

Tabela 15. Wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Nowy Korczyn w latach 2016–2021. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn

Rok	Wskaźnik deprivacji lokalnej
2016	4,34%
2017	3,13%
2018	3,04%
2019	3,29%
2020	2,74%
2021	2,31%

V. Diagnoza problemów społecznych w ujęciu badań ankietowych mieszkańców gminy Nowy Korczyn. Wyniki badań.

Problemy społeczne to powtarzające się, masowe zjawiska uznane przez daną grupę społeczną lub społeczeństwo za negatywne, złe, niekorzystne, których nasilenie budzi zaniepokojenie opinii społecznej i może przyczynić się do dezorganizacji społecznej.

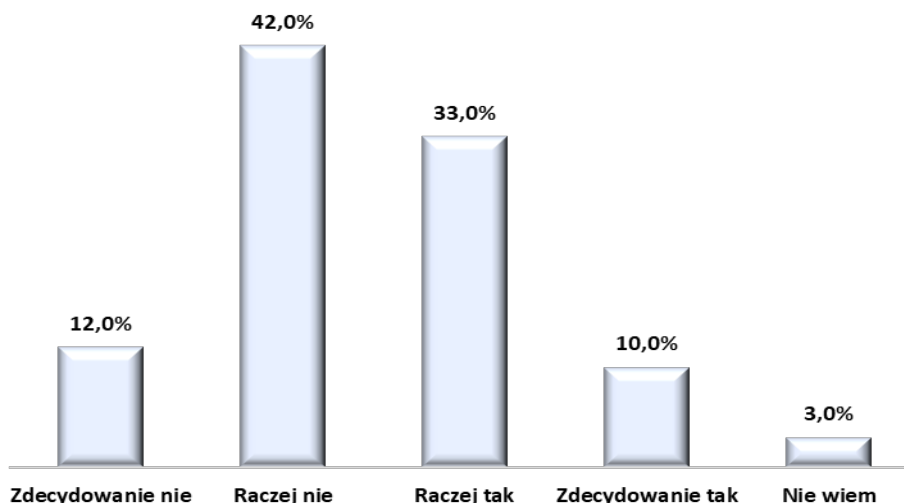
Określenie i zdiagnozowanie problemów społecznych występujących na terenie gminy Nowy Korczyn było możliwe poprzez przeprowadzenie badań społecznych wśród mieszkańców gminy Nowy Korczyn. Narzędziem badawczym służącym do określenia celów był kwestionariusz ankiety za pomocą, którego przeprowadzono badanie wśród mieszkańców. W badaniach wzięło udział łącznie 100 mieszkańców gminy Nowy Korczyn.

Badanie zostało zrealizowane przy użyciu techniki – CAWI ankietą internetową wypełnianą on-line. Ankieta została umieszczona na stronach Urzędu Gminy w Nowym Korczynie oraz na stronie Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie. Badanie przeprowadzono w okresie od stycznia do lutego 2023 roku. Kwestionariusz ankiety poprzez swoją konstrukcję umożliwiał dokonanie analizy zarówno o charakterze ilościowym, jak i jakościowym. Ankieta zawierała zarówno pytania o charakterze zamkniętym jak i otwartym. Dane uzyskane w trakcie realizacji badań poddane zostały wielostopniowej analizie, zarówno ilościowej jak i jakościowej. W opracowaniu zaprezentowano wyniki badań pod kątem ogólnych tendencji i średnich występujących w całej badanej zbiorowości. Porównywane i dokładniej analizowane były wyniki uzyskane w podgrupach badanych o największym i najmniejszym nasileniu danej zmiennej niezależnej, a także pojawiające się tendencje (malejące lub rosnące) w wewnętrznej strukturze odpowiedzi. Opisane zostały także podgrupy badanych o największym i najmniejszym procencie odpowiedzi na dane pytanie. Kwestionariusz ankiety składał się z zasadniczych dwóch części zawierających; ogólną charakterystykę stopnia i dotkliwości problemów społecznych oraz szczegółową analizę wskazanych problemów. Pytania zawarte w ankiecie dotyczyły diagnozowania problemów społecznych w szerokim spektrum i różnego rodzaju. Odpowiedzi uzyskane w badaniu ankietowym wstępnie diagnozują problemy społeczne występujące w gminie Nowy Korczyn jednocześnie są punktem wyjścia w formułowaniu zaleceń mających zmienić ten stan rzeczy.

V.1. Ocena warunków życia w gminie Nowy Korczyn.

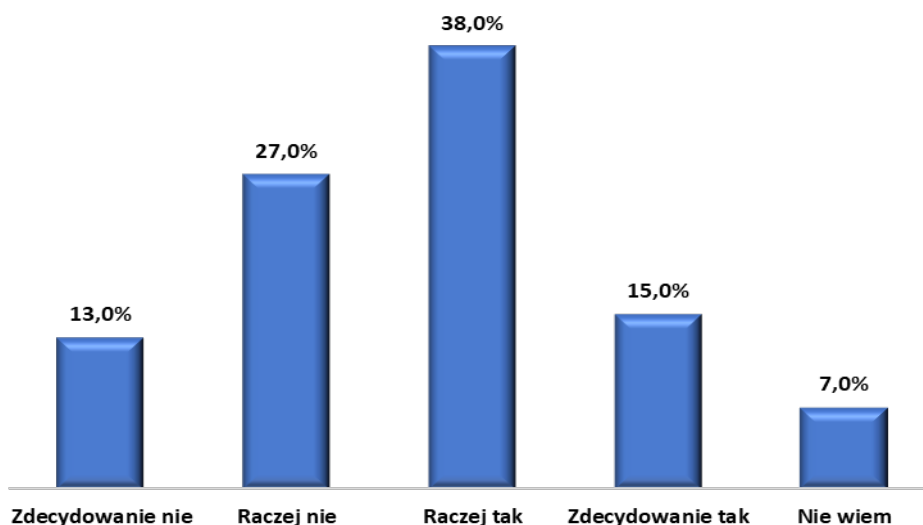
Stosunek badanych respondentów do warunków życia w gminie Nowy Korczyn jest ambiwalentny. Ponad połowa ankietowanych – łącznie 54,0% jest zadowolonych z warunków życia w gminie Nowy Korczyn, w tym 42,0% badanych wskazało odpowiedź *raczej tak*, natomiast 12,0% *zdecydowanie tak*. Warto zauważyć, że duża grupa badanych mieszkańców gminy Nowy Korczyn – łącznie 43,0% negatywnie ocenia warunki życia w gminie Nowy Korczyn. Odpowiedzi *nie wiem / trudno powiedzieć* wskazało 3,0% mieszkańców gminy.

Rysunek 9. Czy jest Pani/Pan zadowolony(a) z warunków życia w gminie Nowy Korczyn?

Mieszkańcy gminy uczestniczący w badaniu raczej dobrze ocenili gminę Nowy Korczyn jako miejsce do życia. Jakość życia w gminie została oceniona przez ponad połowę badanych wysoko lub bardzo wysoko. Łącznie 53,0% ankietowanych uważa, że gmina Nowy Korczyn jest dobrym miejscem do życia, w tym 38,0% ankietowanych wskazało odpowiedź *raczej tak*, natomiast 15,0% *zdecydowanie tak*. Przeciwną opinię wskazało łącznie 40,0% badanych, którzy uważają, że gmina Nowy Korczyn nie jest dobrym miejscem do życia. Odpowiedź *nie wiem / trudno powiedzieć* wskazało 7,0% ankietowanych mieszkańców gminy Nowy Korczyn.

Rysunek 10. Czy gmina Nowy Korczyn jest dobrym miejscem do życia?

V.2. Ocena warunków życia w gminie Nowy Korczyn pod względem bezpieczeństwa mieszkańców, jakości środowiska naturalnego, dostępności i jakości transportu zbiorowego, dostępu do terenów zielonych, rekreacyjnych oraz jakości i dostępności do opieki zdrowotnej.

Poza ogólną oceną warunków i jakości życia w gminie Nowy Korczyn uczestnicy badania dokonali także oceny takich aspektów jak: poczucie bezpieczeństwa, jakość środowiska naturalnego, dostępność i jakość transportu zbiorowego, dostęp do terenów zielonych, rekreacyjnych oraz jakość i dostępność do opieki zdrowotnej. Spośród analizowanych aspektów respondenci najwyżej ocenili dostęp do terenów zielonych, rekreacyjnych oraz jakość środowiska naturalnego odpowiednio – 58,0% oraz 55,0% wysokich lub bardzo wysokich ocen. Nisko badani ocenili takie elementy warunków życia w gminie Nowy Korczyn jak dostępność i jakość transportu zbiorowego oraz jakość i dostępność do opieki zdrowotnej. Odsetek pozytywnych wskazań w przypadku wymienionych elementów składowych jakości życia w gminie wyniósł odpowiednio zaledwie 8,0% oraz 10,0% wskazań. Taki odsetek odpowiedzi sugerować może na bardzo duże problemy w wymienionych obszarach życia mieszkańców gminy Nowy Korczyn.

Tabela 16. Ocena warunków życia w gminie Nowy Korczyn pod względem bezpieczeństwa mieszkańców, jakości środowiska naturalnego, dostępności i jakości transportu zbiorowego, dostępu do terenów zielonych, rekreacyjnych oraz jakości i dostępności do opieki zdrowotnej.

	Bardzo nisko	Raczej nisko	Przeciętnie	Raczej wysoko	Bardzo wysoko
Bezpieczeństwa mieszkańców	6,0%	7,0%	48,0%	30,0%	9,0%
Jakości środowiska naturalnego	2,0%	8,0%	35,0%	35,0%	20,0%
Dostępności i jakość transportu zbiorowego	27,0%	35,0%	30,0%	8,0%	0,0%
Dostęp do terenów zielonych, rekreacyjnych	10,0%	12,0%	20,0%	27,0%	31,0%
Jakość i dostępność do opieki zdrowotnej	40,0%	25,0%	25,0%	8,0%	2,0%

V.3. Skala występowania i dokuczliwości problemów społecznych występujących na terenie gminy Nowy Korczyn.

Respondentom uczestniczącym w badaniu przedstawiono listę problemów społecznych, które występują na terenie gminy Nowy Korczyn z prośbą o wskazanie skali występowania i uciążliwości danego problemu. Każdy z respondentów mógł wskazać maksymalnie pięć najważniejszych problemów społecznych, które są najbardziej odczuwalne i występują w największym stopniu na terenie gminy Nowy Korczyn. Respondenci największą rangę przypisali alkoholizmowi – 66,0% wskazań. Problemy bezrobocia alkoholizmu mają najbardziej negatywne skutki, ponieważ są swoistego rodzaju katalizatorem innych problemów społecznych i zawsze współwystępuje z innymi problemami społecznymi. Ważnym problemem wskazanym przez 50,0% badanych mieszkańców są także problemy zdrowotne lokalnej społeczności. Takie wskazania są niewątpliwie skorelowane z pandemią Covid-19, która w znaczny sposób wpłynęła na zdrowie mieszkańców oraz funkcjonowanie służby zdrowia. Pandemia Covid-19 skumulowała wiele problemów a dodatkowo ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów oraz opieki zdrowotnej finalnie wpłynęły na problemy zdrowotne mieszkańców gminy Nowy Korczyn. 43,0% badanych uznało, że niezwykle ważnym problemem jest trudna sytuacja ludzi starszych mieszkających w gminie Nowy Korczyn. Trudna sytuacja ludzi starszych jest obecnie szczególnie widoczna w sytuacji stale rosnących cen, inflacji oraz kosztów życia to osoby starsze i samotnie gospodarujący mają zazwyczaj ograniczoną sieć wsparcia w razie wystąpienia wypadku lub choroby. Samotnie mieszkający seniorzy w wieku powyżej są także narażeni na dynamiczny wzrost kosztów utrzymania i eksploatacji mieszkań oraz wzrost kosztów życia związany z rosnącą

inflacją. Grupa ta narażona jest w największym stopniu na ubóstwo. Duża grupa badanych mieszkańców gminy Nowy Korczyn wskazała także na problem bezrobocia – 41,0% oraz trudną sytuacją mieszkaniową (brak mieszkań) – 38,0%. Ważnym problemem, zdaniem – 30,0% mieszkańców jest także ubóstwo (niedostatek środków do życia). Innym istotnym problemem społecznym, który w znacznym stopniu wpływa na funkcjonowanie mieszkańców gminy Nowy Korczyn są problemy edukacyjne (szkoły – ich liczba, profil, dostępność, dojazd do szkół, rekreacja i kultura). Występowanie takiego problemu wskazało 28,0% badanych mieszkańców. Respondenci wskazali także na problem niepełnosprawności oraz bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Wymienione problemy wskazała odpowiednio 25,0% oraz 23,0%. Uciążliwość innych problemów społecznych występujących na terenie gminy Nowy Korczyn nie jest tak bardzo odczuwalna jak wymienionych powyżej, co oczywiście nie oznacza, że problemy te nie występują. Pozostałe problemy przedstawiono w poniższej tabeli w kolejności według stopnia uciążliwości od największej do najmniejszej.

Tabela 17. Skala występowania poszczególnych problemów społecznych w gminie Nowy Korczyn.

Problem społeczny	%
Alkoholizm	66,0%
Problemy zdrowotne lokalnej społeczności	50,0%
Trudna sytuacja ludzi starszych	47,0%
Bezrobocie	41,0%
Trudna sytuacja mieszkaniowa (brak mieszkań)	38,0%
Ubóstwo (niedostatek środków do życia)	30,0%
Problemy edukacyjne (szkoły – ich liczba, profil, dostępność, dojazd do szkół, rekreacja i kultura)	28,0%
Niepełnosprawność	25,0%
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	23,0%
Długotrwała lub ciężka choroba	18,0%
Trudna sytuacja rodzin wielodzietnych i niepełnych	16,0%
Brak dostępu do informacji i poradnictwa	14,0%
Przemoc w rodzinie	14,0%
Narkomania	12,0%
Kłęski żywiołowe	7,0%
Brak poczucia bezpieczeństwa	5,0%
Sieroctwo biologiczne i społeczne	2,0%
Problemy emigrantów, repatriantów, uchodźców	2,0%
Rozpad rodzin/rodziny niepełne	2,0%

Bezdomność	0,0%
Problemy osób opuszczających zakłady karne	0,0%

V.4. Grupy społeczne zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym w gminie Nowy Korczyn.

Uczestnikom badania przedstawiono również listę grup społecznych, które mogą być zagrożone wykluczeniem społecznym i marginalizacją w gminie Nowy Korczyn. Grupy społeczne, które w największym stopniu są zdaniem badanych zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym w gminie Nowy Korczyn to osoby i rodziny dotknięte ubóstwem – 45,0% wskazań, osoby starsze – 37,0% wskazań, osoby i rodziny dotknięte bezrobociem – 34,0%, osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy w rodzinie – 32,0%, rodziny z występującą przemocą – 28,0% odpowiedzi oraz osoby z niepełnosprawnościami – 24,0% wskazań. W tabeli przedstawiono grupy zagrożone marginalizacją społeczną według skali od grup najbardziej zagrożonych, do grup w najmniejszym stopniu zagrożonych wykluczeniem.

Tabela 18. Osoby, rodziny, grupy mieszkańców gminy Nowy Korczyn są najbardziej Pani/Pana zdaniem zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym

Grupy społeczne	%
Osoby i rodziny dotknięte ubóstwem	45,0%
Osoby starsze	37,0%
Osoby i rodziny dotknięte bezrobociem	34,0%
Osoby i rodziny dotknięte problemami uzależnień i przemocy w rodzinie	32,0%
Rodziny z występującą przemocą	28,0%
Osoby z niepełnosprawnościami	24,0%
Rodziny zmagające się z problemami opiekuńczo-wychowawczymi	18,0%
Samotne matki	16,0%
Samotne kobiety w ciąży	11,0%
Bezdomni i osoby zagrożone bezdomnością	6,0%
Byli więźniowie powracający z zakładów karnych	0,0%
Mniejszości etniczne i narodowe	0,0%
Byli wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych	0,0%

Uczestników badania poproszono również o wskazanie działań z obszaru przeciwdziałania problemom społecznym w gminie Nowy Korczyn, które przynoszą najmniej zadowalające efekty. Każda z badanych osób mogła wskazać 3 odpowiedzi, dlatego też suma wskazań jest większa niż 100%. Zdaniem badanych działania podejmowane w obrębie obszaru

alkoholizmu przynoszą zdecydowanie najmniej zadowalające efekty – 57,0% wskazań. Kolejne cztery obszary, które przynoszą najmniej zadowalające efekty to: zapewnienie opieki przedszkolnej, zapewnienie odpowiedniego poziomu edukacji dzieci i młodzieży, zapewnienie opieki w żłobkach oraz ograniczenie bezrobocia. Wymienione obszary wskazało odpowiednio 38,0%, 35,0%, 34,0% oraz 33,0% badanych. Za nieskuteczne uznano także wsparcie osób starszych – 28,0% odpowiedzi. Część badanych – 26,0% wymieniła działania zmierzające do ograniczenia ubóstwa wśród mieszkańców gminy Nowy Korczyn. Nieskuteczne zdaniem – 24,0% badanych są inicjatywy służące osobom niepełnosprawnym. Pozostałe obszary i działania podejmowane w ich obrębie, które przynoszą najmniej zadowalające efekty przedstawiono na wykresie.

Rysunek 11. Które z podejmowanych działań / obszarów przynoszą Pani/Pana zdaniem najmniej zadowalające efekty?

V.5. Problemy rodzin z dziećmi w gminie Nowy Korczyn.

Poniżej przedstawione zostały najważniejsze problemy, z którymi borykają się rodziny z dziećmi mieszkające na terenie gminy Nowy Korczyn. Każda z badanych osób mogła wskazać maksymalnie trzy dominujące problemy, stąd też suma udzielonych odpowiedzi jest większa niż 100%. Zdaniem ankietowanych dominującymi problemami dotyczącymi rodzin z dziećmi jest przede wszystkim brak lub ograniczona możliwość korzystania z placówek zapewniających opiekę dzieciom do lat 3 i opieki przedszkolnej. Taki problem wskazało aż 82,0% respondentów. Ważnymi problemami są także niewystarczająca oferta organizacji czasu wolnego dzieci i młodzieży – 50,0% wskazań oraz brak mieszkań, trudne warunki mieszkaniowe – 42,0% wskazań. Istotne problemy to także: ograniczony dostęp rodziców do poradnictwa specjalistycznego – 26,0% wskazań oraz konflikty rodzinne/rozpad więzi rodzinnych – 25,0%. Pozostałe trudności, które spotykają rodziny z dziećmi na terenie gminy Nowy Korczyn przedstawione zostały na wykresie.

Rysunek 12. Problemy społeczne dotyczące rodziny z dziećmi na terenie gminy Nowy Korczyn.

V.6. Problemy osób niepełnosprawnych w gminie Nowy Korczyn.

Kolejna ważna kwestia, która została analizowana podczas badania mieszkańców dotyczyła problemów, które spotykają osoby niepełnosprawne w gminie Nowy Korczyn. Zdaniem ankietowanych najważniejsze problemy, które dotyczą osoby niepełnosprawne to: bariery architektoniczne w miejscach publicznych – 48,0% wskazań, problemy psychologiczne / zdrowotne – 42,0%, ograniczony dostęp do rehabilitacji usprawniającej – 38,0% oraz utrudniony dostęp do korzystania ze środków transportu – 30,0%. Przedstawione problemy wskazało największe grono respondentów. Pozostałe trudności przedstawiono na wykresie. Tytułem uzupełnienia należy zwrócić uwagę, iż każdy z badanych mógł wskazać maksymalnie trzy odpowiedzi, dlatego suma odpowiedzi jest większa niż 100%.

Rysunek 13. Problemy społeczne dotyczące osób niepełnosprawnych na terenie gminy Nowy Korczyn.

V.7. Problemy osób starszych w gminie Nowy Korczyn.

Osoby starsze – seniorzy mieszkający na terenie gminy Nowy Korczyn, zdaniem ankietowanych spotykają się z wieloma problemami i trudnościami w codziennym funkcjonowaniu. Najważniejszymi problemami są przede wszystkim: ubóstwo / niskie dochody – 67,0%, samotność – 58,0% wskazań oraz niepełnosprawność i schorzenia wieku starszego – 50,0% odpowiedzi. Istotnymi barierami utrudniającymi pełną partycypację seniorów w życiu społecznym jest także ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów – 48,0% wskazań. Wszystkie problemy, które zdaniem badanych mieszkańców dotyczą

seniorów przedstawiono na umieszczonym poniżej wykresie. Ze względu na możliwość wskazania maksymalnie trzech odpowiedzi suma nie jest równa 100%.

Rysunek 14. Problemy społeczne dotyczące osób starszych na terenie gminy Nowy Korczyn.

V.8. Problemy dzieci i młodzieży w gminie Nowy Korczyn.

Szczegółowej analizie poddano także negatywne zjawiska odnoszące się do dzieci i młodzieży, które mieszkańcy najczęściej dostrzegają na terenie gminy Nowy Korczyn. Zdaniem największego odsetka respondentów głównymi problemami społecznymi obserwowanymi wśród dzieci i młodzieży są alkohol i papierosy – 67,0%. Ważnymi problemami są także bezproduktywne spędzanie wolnego czasu przez młodzież – 50,0% oraz brak zorganizowanych form spędzania czasu wolnego – 48,0% wskazań. Badani uważają, że problemy społeczne dotyczące dzieci i młodzieży generowane są także przez: brak pozytywnych wzorców i autorytetów – 33,0% odpowiedzi oraz zaniedbania wychowawcze – 28,0% wskazań. Pozostałe problemy dzieci i młodzieży zaprezentowano na poniższym wykresie. Podobnie jak w przypadku wcześniejszych pytań każdy z respondentów mógł wymienić maksymalnie trzy odpowiedzi, dlatego suma wszystkich wskazań jest większa niż 100%.

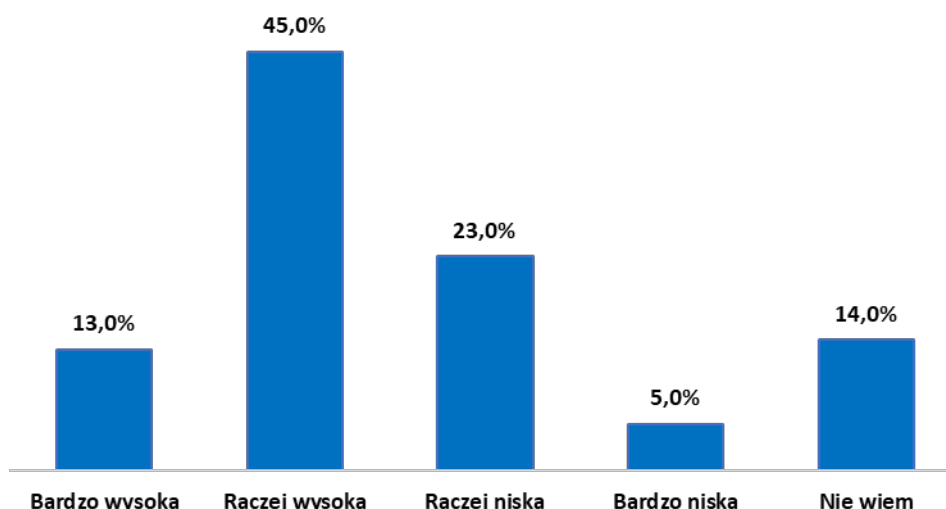
Rysunek 15. Problemy społeczne dotyczące dzieci i młodzieży na terenie gminy Nowy Korczyn.

V.9. Problem uzależnień na terenie gminy Nowy Korczyn.

Zdaniem ponad połowy badanych respondentów skala problemu uzależnień na terenie gminy Nowy Korczyn jest wysoka lub bardzo wysoka. Taką odpowiedź wskazało łącznie aż 58,0% badanych. Tak wysokie wyniki sugerują, że skala problemu uzależnień (alkohol, narkotyki, tzw. dopalacze, inne) w gminie Nowy Korczyn jest poważnym problemem społecznym. Nisko lub bardzo nisko skalę problemu oceniło 28,0% badanych. Brak wiedzy w tym temacie wskazało 14,0% badanych.

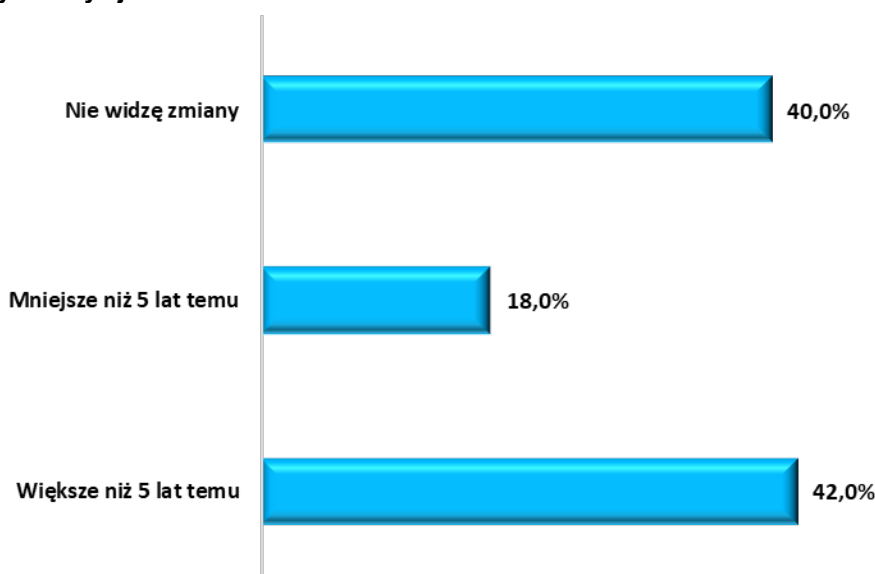
Rysunek 16. Jaka jest Pani/Pana zdaniem skala problemu uzależnień (alkohol, narkotyki, tzw. dopalacze, inne) w gminie Nowy Korczyn?

V.10. Dynamika zachowań alkoholowych i zażywania narkotyków w ostatniej dekadzie na terenie gminy Nowy Korczyn oraz zmiana konsumpcji alkoholu.

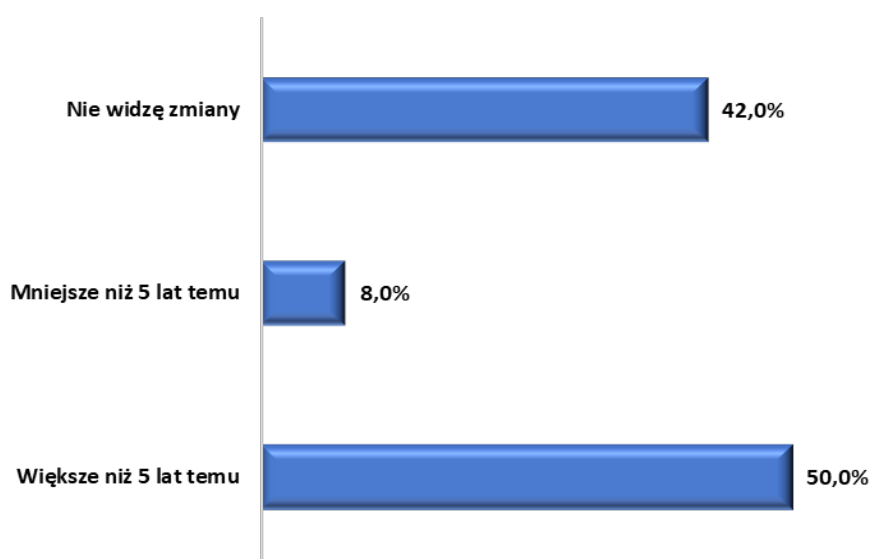
Znaczna grupa badanych mieszkańców gminy Nowy Korczyn – 42,0% uważa, że spożycie alkoholu oraz narkotyków wśród dorosłych osób jest większe niż 5 lat temu. Innego zdania było 18,0% badanych, którzy uważają, że obecnie osoby dorosłe z terenu gminy Nowy Korczyn spożywają mniej alkoholu i zażywają mniej narkotyków niż 5 lat wcześniej. Część badanych mieszkańców gminy Nowy Korczyn – 40,0% nie dostrzega istotnych różnic w konsumpcji alkoholu i zażywaniu narkotyków wśród osób dorosłych w okresie ostatnich 5 lat.

Rysunek 17. Czy Pani/Pana zdaniem spożycie alkoholu i narkotyków przez osoby dorosłe na terenie gminy Nowy Korczyn jest?

Wyraźnie potwierdziła się opinia o wzroście spożycia alkoholu i narkotyków wśród młodzieży. Taką opinię wyraziło 50,0% badanych mieszkańców gminy Nowy Korczyn. Brak zmian w okresie ostatnich 5 lat, w zakresie spożywania alkoholu i narkotyków wśród młodzieży wskazało 42,0% respondentów. Zaledwie 8,0% ankietowanych uważa, że spożycie alkoholu i narkotyków wśród młodzieży jest mniejsze niż 5 lat temu.

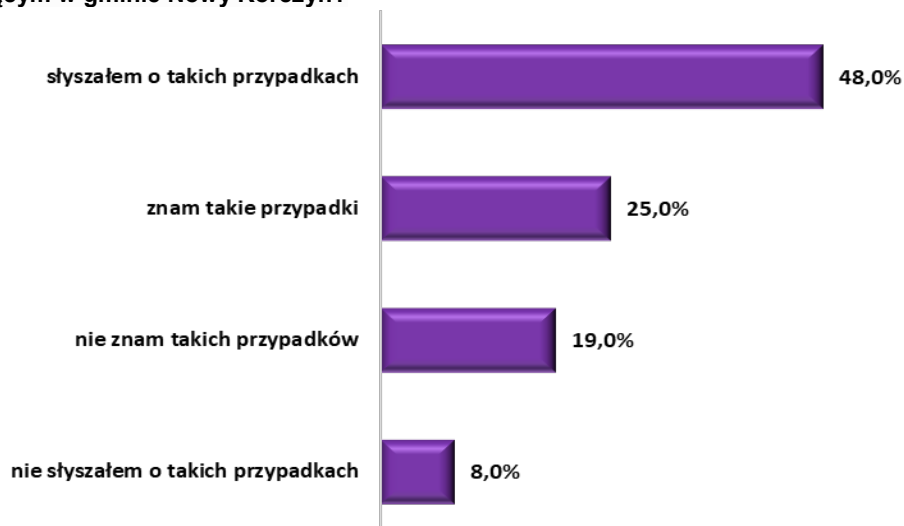
Rysunek 18. Czy Pani/Pana zdaniem spożycie alkoholu przez młodzież na terenie gminy Nowy Korczyn jest?

V.11. Zjawisko przemocy domowej w gminie Nowy Korczyn.

Dane statystyczne dotyczące przemocy w rodzinie nie odzwierciedlają rzeczywistej skali problemu. Wynika to z faktu, że przemoc w rodzinie jest problemem wrażliwym, trudnym do diagnozowania. Osoby doznające przemocy w rodzinie nie chcą ujawniać problemu, obawiając się reakcji otoczenia, represji ze strony sprawcy, długich i zawiłych procedur prawnych. Taki stan rzeczy znajduje odzwierciedlenie w statystykach prowadzonych przez poszczególne służby. Tymczasem, zgodnie z prezentowanymi danymi zdecydowana większość badanych mieszkańców gminy Nowy Korczyn – łącznie 73,0% słyszała o przypadkach przemocy w rodzinie (48,0%) lub zna takie przypadki, gdzie dochodzi do zjawiska przemocy w rodzinie (25,0%). Odsetek osób, które nie znają lub nie słyszały o takich przypadkach to łącznie 27,0%, w tym 19,0% nie zna takich przypadków, natomiast 8,0% badanych nie słyszało o takich przypadkach.

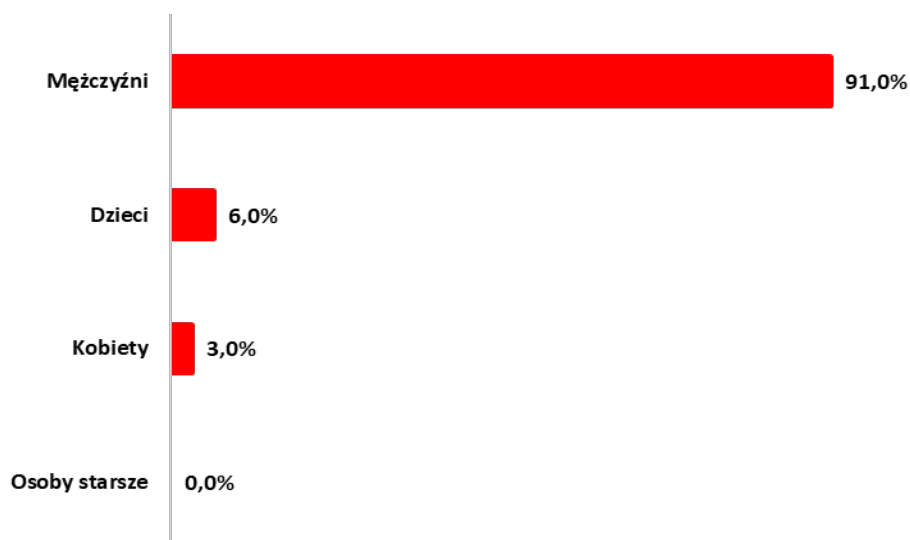
Rysunek 19. Jak Pan/Pani uważa, czy zjawisko przemocy w rodzinie jest zjawiskiem powszechnie występującym w gminie Nowy Korczyn?

V.12. Sprawcy przemocy w rodzinie w opiniach mieszkańców gminy Nowy Korczyn.

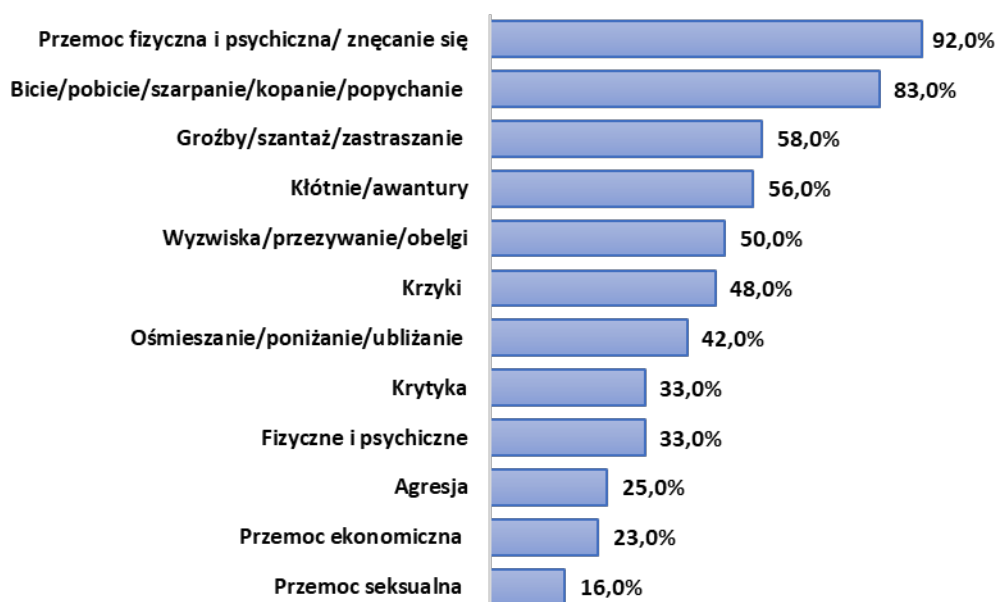
Zdecydowana większość respondentów uważa, że sprawcami przemocy domowej w gminie Nowy Korczyn są mężczyźni – 91,0% wskazań. Takie wyniki wyraźnie i jednoznacznie wskazują, kto jest zdaniem społeczności lokalnej sprawcą przemocy domowej w gminie Nowy Korczyn. Zdecydowanie mniejszy odsetek badanych – 6,0% jest przekonanych, że inicjatorami przemocy domowej i sprawcami są dzieci, natomiast 3,0% badanych twierdzi, że sprawcami przemocy są kobiety.

Rysunek 20. Sprawcy przemocy w rodzinie w gminie Nowy Korczyn.

Zdaniem badanych najczęściej stosowane przez sprawców formy przemocy wobec swoich bliskich to w kolejności: przemoc fizyczna i psychiczna / znęcanie się – 92,0%, bicie / pobicie / szarpanie / kopanie / popychanie – 83,0%, groźby / szantaż / zastraszanie – 58,0%, kłótnie / awantury – 56,0% oraz wyzwiska / przezywanie / obelgi – 50,0%. Pozostałe zachowania, które zdaniem badanych stosują sprawcy przemocy przedstawiono na wykresie. Suma przedstawionych odpowiedzi jest większa niż 100% ze względu na możliwość wskazania dowolnej liczby odpowiedzi.

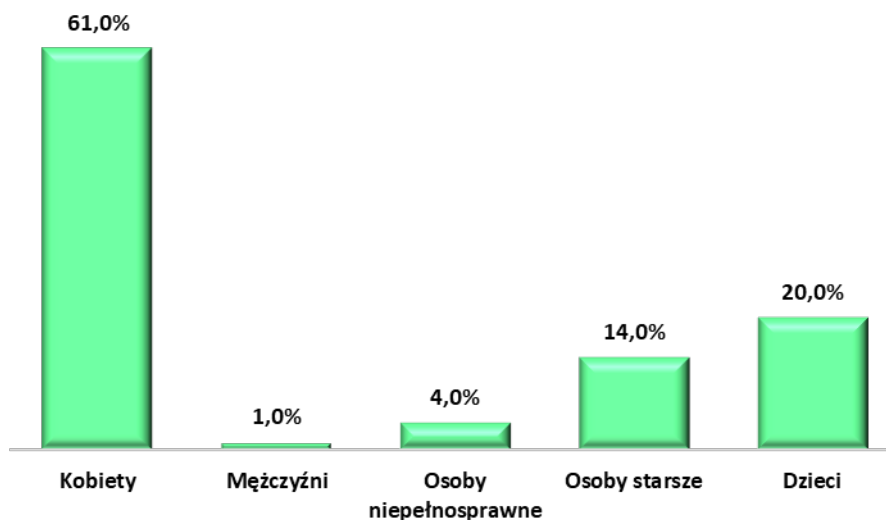
Rysunek 21. Jakie wg Pani/Pana zachowania stosują najczęściej sprawcy przemocy wobec swoich bliskich?

V.13. Ofiary przemocy w rodzinie w opiniach mieszkańców gminy Nowy Korczyn

Ponad połowa badanych mieszkańców gminy Nowy Korczyn – 61,0% uważa, że ofiarami przemocy w rodzinie są kobiety. Przemoc w rodzinie to problem, który dotyczy nie tylko małżonków czy partnerów. Często ofiarami przemocy w rodzinie są dzieci. Część mieszkańców gminy Nowy Korczyn – 20,0% wskazuje osoby niepełnoletnie jako najczęstsze ofiary przemocy w rodzinie. Część badanych osób – 14,0% jest przekonana, że ofiarami przemocy w rodzinie są głównie osoby starsze. Niewielki odsetek respondentów odpowiednio 4,0% oraz 1,0% jako ofiary przemocy wskazało osoby niepełnosprawne oraz mężczyzn.

Rysunek 22. Ofiary przemocy w rodzinie w gminie Nowy Korczyn.

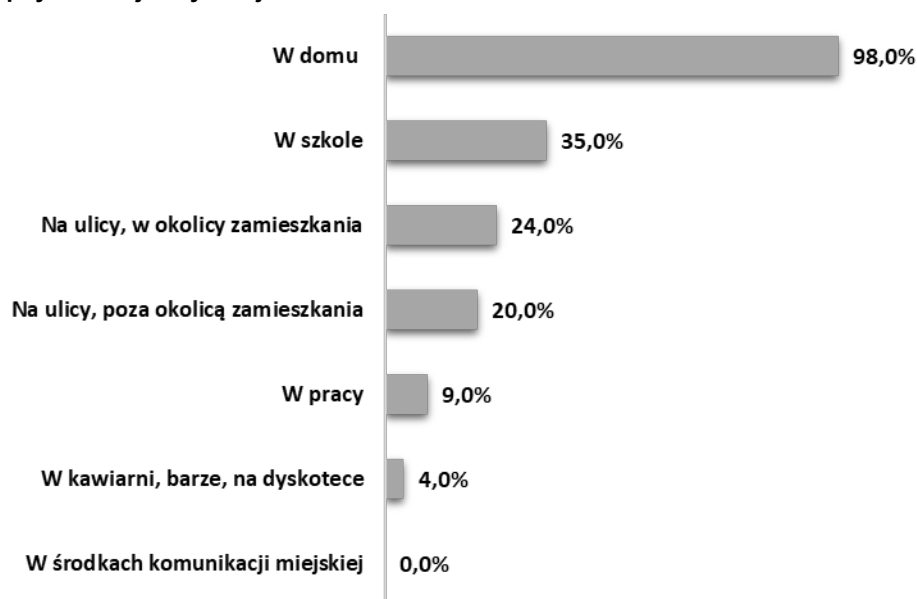

V.14. Miejsca doświadczania przemocy, czynniki generujące przemoc.

Uczestników badania zapytano o wskazanie miejsc, w których najczęściej dochodzi do występowania zjawiska przemocy psychicznej lub fizycznej. Dane jednoznacznie wskazują, że zjawisko przemocy najczęściej występuje w domu. Taką odpowiedź wskazało aż 98,0% badanych. Oznacza to, że zdarzenia przemocy nie mają postronnych świadków i rozgrywają się w zamkniętym środowisku domowym, co utrudnia zarówno samo diagnozowanie jak i przeciwdziałanie przemocy. Przemoc, zdaniem badanych często występuje także w szkole – 35,0% wskazań. 24,0% badanych uważa, że do zachowań przemocowych dochodzi również na ulicy w okolicy miejsca zamieszkania, natomiast 20,0% uważa, że do takich zachowań dochodzi na ulicy, poza miejsce zamieszkania. Pozostałe odpowiedzi przedstawiono na wykresie. Suma odpowiedzi na poniższe pytanie jest zdecydowanie większa niż 100% ponieważ, każdy z badanych mógł wskazać kilka miejsc lub sytuacji, w których dochodzi do występowania zjawiska przemocy psychicznej lub fizycznej. Warto w tym miejscu zauważyć, iż bardzo duży odsetek badanych wskazał na występowanie takiej formy przemocy w domu co ukazuje na występowanie istotnego problemu w rodzinach. Takie dane po raz kolejny potwierdzają, że problem przemocy w rodzinie nie jest zjawiskiem marginalnym. Na podstawie takich wyników badań powinno podjąć się działania mające na celu uświadamianie konieczności reagowania na przemoc w rodzinie. Istnieje potrzeba

upowszechnienia znaczenia i roli świadka przemocy w rodzinie oraz form i sposobów postępowania w sytuacji bycia świadkiem przemocy.

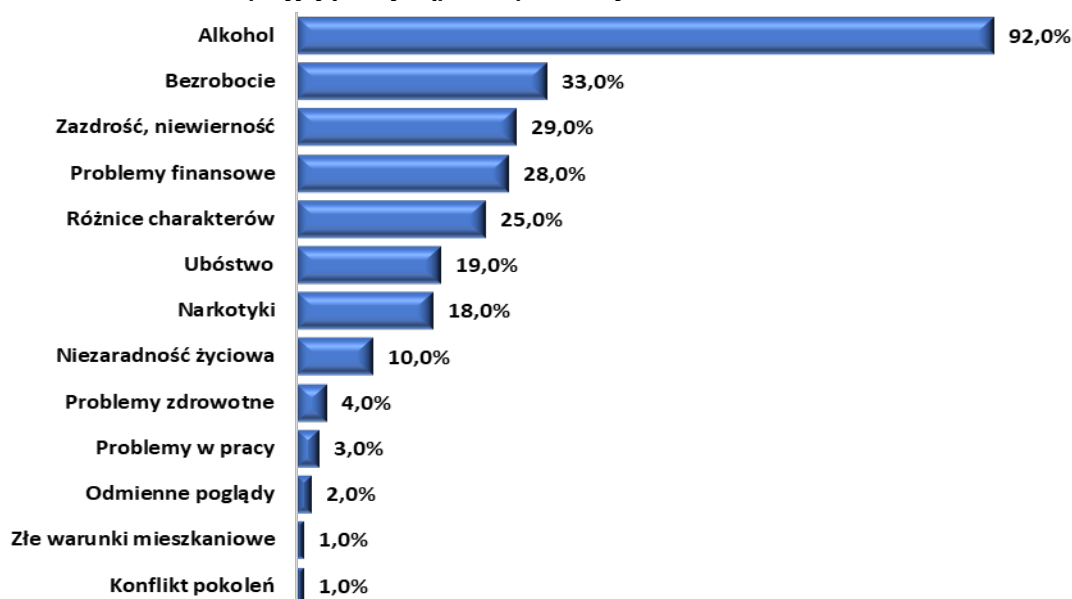
Rysunek 23. W jakiej sytuacji / w jakim miejscu Pani zdaniem najczęściej dochodzi do stosowania przemocy psychicznej i fizycznej?

Wyniki zamieszczone poniżej wskazują, jakie czynniki zdaniem respondentów mogą determinować i powodować wystąpienie przemocy fizycznej lub psychicznej w rodzinie. Poglądy mieszkańców gminy Nowy Korczyn nie odbiegają od rozpowszechnionych, stereotypowych przekonań na temat okoliczności sprzyjających występowaniu przemocy w rodzinie. Takie okoliczności to w opinii badanych przede wszystkim nadużywanie alkoholu. 92,0% badanych wskazało, że nadużywanie alkoholu jest najczęstszą przyczyną przemocy w rodzinie. Rzeczywiście, przemoc w rodzinie często towarzyszy uzależnieniu od alkoholu, nie udowodniono jednak związku przyczynowo - skutkowego pomiędzy tymi zjawiskami. Jak potwierdzają doświadczenia z pracy z osobami stosującymi przemoc, uzależnionymi od alkoholu, nie jest prawdą, że zatrzymanie uzależnienia jest równoznaczne z zaprzestaniem stosowania przemocy w rodzinie. W związku z powyższym konieczne wydaje się edukowanie mieszkańców, że uzależnienie od alkoholu nie jest przyczyną przemocy. Aby powstrzymać przemoc w rodzinie nie wystarczy poddać się leczeniu uzależnienia. Osoby stosujące przemoc w rodzinie powinny dodatkowo uczestniczyć w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Innym czynnikiem, który zdaniem badanych może być przyczyną wystąpienia zjawiska przemocy jest bezrobocie – 33,0% wskazań. Przemoc może być także generowana

przez zazdrość, niewierność, problemy finansowe oraz różnice charakterów. Takie czynniki wskazało odpowiednio 29,0%, 28,0% oraz 25,0% badanych. Pozostałe odpowiedzi przedstawiono na wykresie. W tym miejscu należy zaznaczyć, iż każdy z badanych mógł wymienić maksymalnie trzech odpowiedzi, stąd też suma wszystkich wskazań jest większa niż 100%.

Rysunek 24. Okoliczności sprzyjające wystąpieniu przemocy w rodzinie.

V.15. Najczęstsze formy przemocy, zachowania przemocowe.

Przemoc w rodzinie może przyjmować różnorodne formy takie jak: przemoc fizyczna, przemoc psychiczna, przemoc seksualna oraz przemoc ekonomiczna. Przemoc fizyczna to naruszanie nietykalności fizycznej; zachowania powodujące uszkodzenie ciała lub niosące takie ryzyko, np. bicie, popychanie, szarpanie, kopanie, duszenie policzkowanie. Przemoc psychiczna to naruszenie godności osobistej; zawiera przymus i groźby, np. obrażanie, wyzywanie, wyśmiewanie, szydzenie, okazywanie braku szacunku, poniżanie w obecności innych osób, kontrolowanie i ograniczanie kontaktu z bliskimi, poddawanie stałej krytyce. Przemoc seksualna to naruszenie intymności; zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowanie aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić, np. wymuszanie pożycia seksualnego, obmacywanie, gwałt, wymuszanie nieakceptowanych zachowań seksualnych. Przemoc ekonomiczna to pozbawianie środków lub stwarzanie

warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby, np. niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąś własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów. Analizując wyniki dotyczące rodzaju spotykanej formy przemocy można zauważyć, iż najczęstsze jej formy stanowią w takim samym stopniu przemoc psychiczną oraz przemoc fizyczną – naruszenie nietykalności, które wskazało odpowiednio 92,0% oraz 87,0% respondentów. Wymienione dwie formy przemocy są zdecydowanie najczęściej występującymi formami przemocy. Znaczny odsetek badanych wskazał na zaniedbanie – 42,0% oraz przemoc seksualną – 21,0% odpowiedzi. Przemoc ekonomiczną – naruszenie własności wskazało – 10,0% respondentów. Takie dane mogą w części wyjaśniać małą liczbę zgłoszeń dotyczących przemocy, ponieważ ofiary przemocy psychicznej, ekonomicznej i seksualnej takiej przemocy nie zgłaszają do odpowiednich służb.

Rysunek 25. Jakiej Pani/Pana formy przemocy w rodzinie są najbardziej powszechne?

Ankietowanym mieszkańcom gminy Nowy Korczyn przedstawiono listę zachowań, które kojarzą się z przemocą. Każda z badanych osób mogła wskazać dowolną liczbę odpowiedzi, dlatego suma wskazań jest zdecydowanie większa niż 100%. Zgodnie z prezentowanymi danymi zachowania, które w największym stopniu kojarzą się z przemocą to przede wszystkim: groźenie pobiciem – 91,0% wskazań, przezywanie, obrażanie, krytykowanie dziecka – 67,0% wskazań oraz uderzenie kogoś w policzek – 50,0% wskazań. Pozostałe odpowiedzi przedstawiono w tabeli.

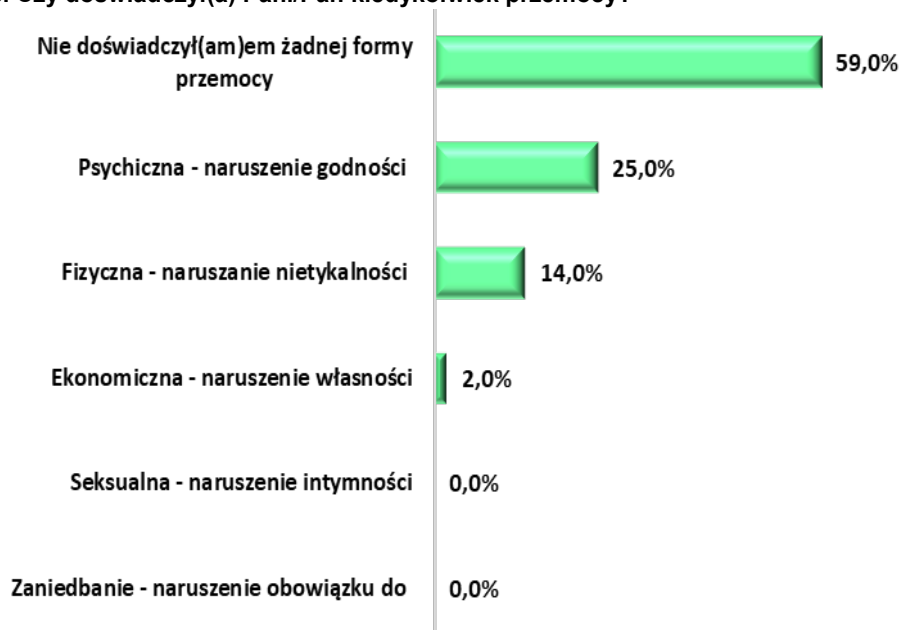
Tabela 19. Które zachowania, kojarzą się z Pani/Panu z przemocą?

Zachowania	%
Groźenie pobiciem	91,0%
Przezywanie, obrażanie, krytykowanie dziecka	67,0%
Uderzenie kogoś w policzek	50,0%
Zmuszanie żony/męża/partnera do zachowań seksualnych	36,0%
Wyśmiewanie cudzych poglądów	26,0%
Pokazywanie innym osobom lub rozpowszechnianie np. w Internecie filmów lub zdjęć bez ich zgody	18,0%
Zmuszanie do palenia papierosów, picia alkoholu, zażywania narkotyków	16,0%
Zaciąganie kredytów obciążających	9,0%
Wynoszenie z domu wspólnej własności	7,0%
Wspólny budżet bez porozumienia z partnerem	2,0%

V.16. Doświadczenie przemocy.

Najczęstszą formą przemocy, której doświadczyły badane osoby jest psychiczna forma przemocy. Takiego rodzaju przemocy doświadczyło – 25,0% uczestników badania. Takie wyniki obrazują skalę przemocy psychicznej, której doświadczają badani mieszkańcy. Problem przemocy psychicznej jest więc ważnym problemem, który wymaga podjęcia określonych działań profilaktycznych. Z przemocą fizyczną spotkało się 14,0% badanych osób. Różnych form przemocy ekonomicznej (naruszenie własności) doświadczyło 2,0% badanych. Tytułem uzupełnienia należy zwrócić uwagę, iż ponad połowa badanych – 59,0% nie doświadczyła żadnej formy przemocy.

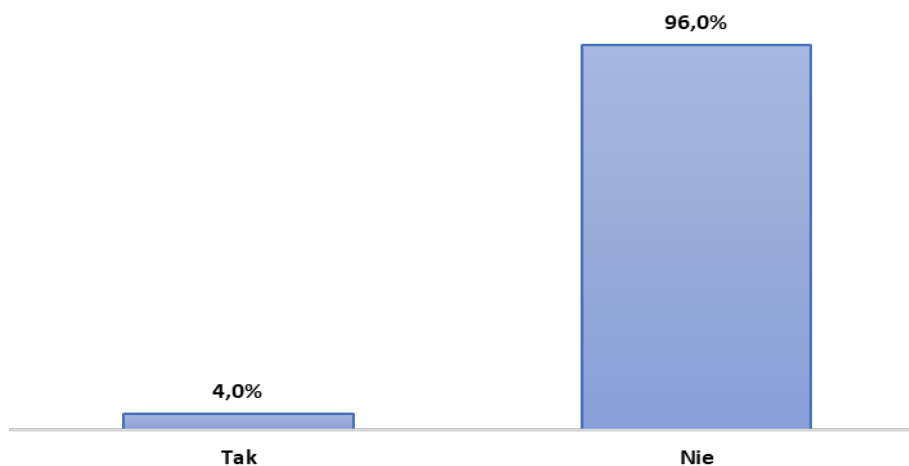
Rysunek 26. Czy doświadczył(a) Pani/Pan kiedykolwiek przemocy?

V.17. Stereotypy na temat przemocy.

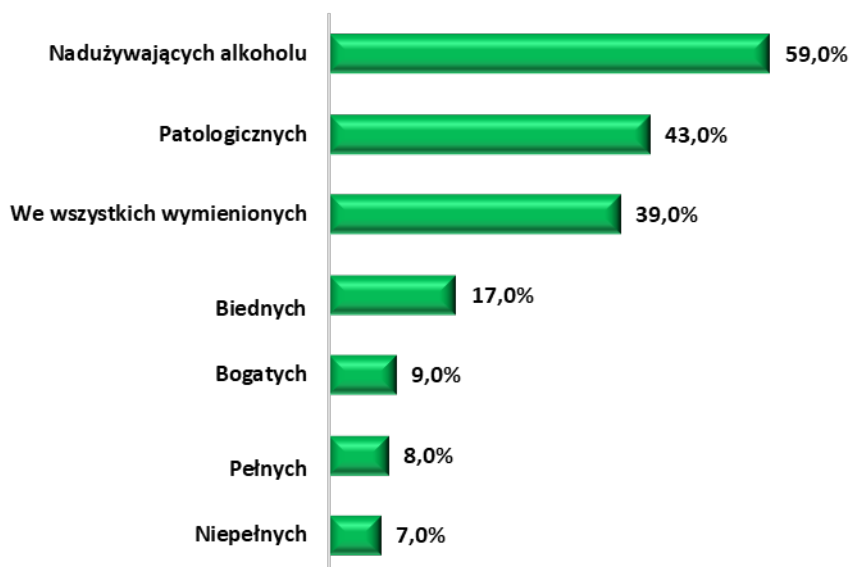
Poniżej przedstawiono odpowiedzi respondentów na pytanie, których celem było zweryfikowanie pewnych stereotypów związanych z występowaniem przemocy w rodzinie. Przedstawione poniżej dane pokazują pozytywny obraz tego, jak owa przemoc jest postrzegana. Zdecydowana większość badanych – 96,0% nie zgadza się ze stwierdzeniami wskazującymi na to, że przemoc to prywatny problem samej rodziny, który powinien być rozwiązywany wyłącznie w czterech ścianach, bez udziału osób z zewnątrz, a ofiary przemocy same są sobie winne. Tylko 4,0 % badanych uważa, że przemoc w rodzinie to prywatna sprawa każdej rodziny.

Rysunek 27. Czy Pana/Pani zdaniem przemoc w rodzinie to sprawa prywatna, nikt nie powinien się wtrącać?

Kolejnym elementem związanym z weryfikacją pewnych stereotypów związanych z występowaniem przemocy, była typologia rodzin, w których najczęściej dochodzi do przemocy. Odpowiedzi badanych wskazują na brak stereotypowego podejścia związanego z tym, że do przemocy dochodzi tylko w rodzinach dysfunkcyjnych czy biednych. Potwierdziła się wcześniejsza opinia uczestników badania, zgodnie z którą alkohol jest jedną z głównych przyczyn pojawiania się zjawiska przemocy. Zdaniem 59,0% badanych przemoc występuje w rodzinach nadużywających alkoholu. Duży odsetek badanych uważa, że przemoc występować może w każdej rodzinie.

Rysunek 28. W jakich rodzinach najczęściej występuje przemoc?

V.18. Znajomość instytucjonalnych form wsparcia dla ofiar przemocy na terenie gminy Nowy Korczyn.

Respondentów zapytano także czy wiedzą, gdzie na terenie gminy Nowy Korczyn należy szukać pomocy dla bliskich mających problemy z przemocą. Na tak postawione pytanie twierdząco odpowiedziało łącznie 72,0% ankietowanych. Z kolei łącznie 25,0% badanych nie wiedziałoby, gdzie należy szukać pomocy. Odsetek respondentów świadomych, gdzie należy szukać pomocy uznać należy za wysoki.

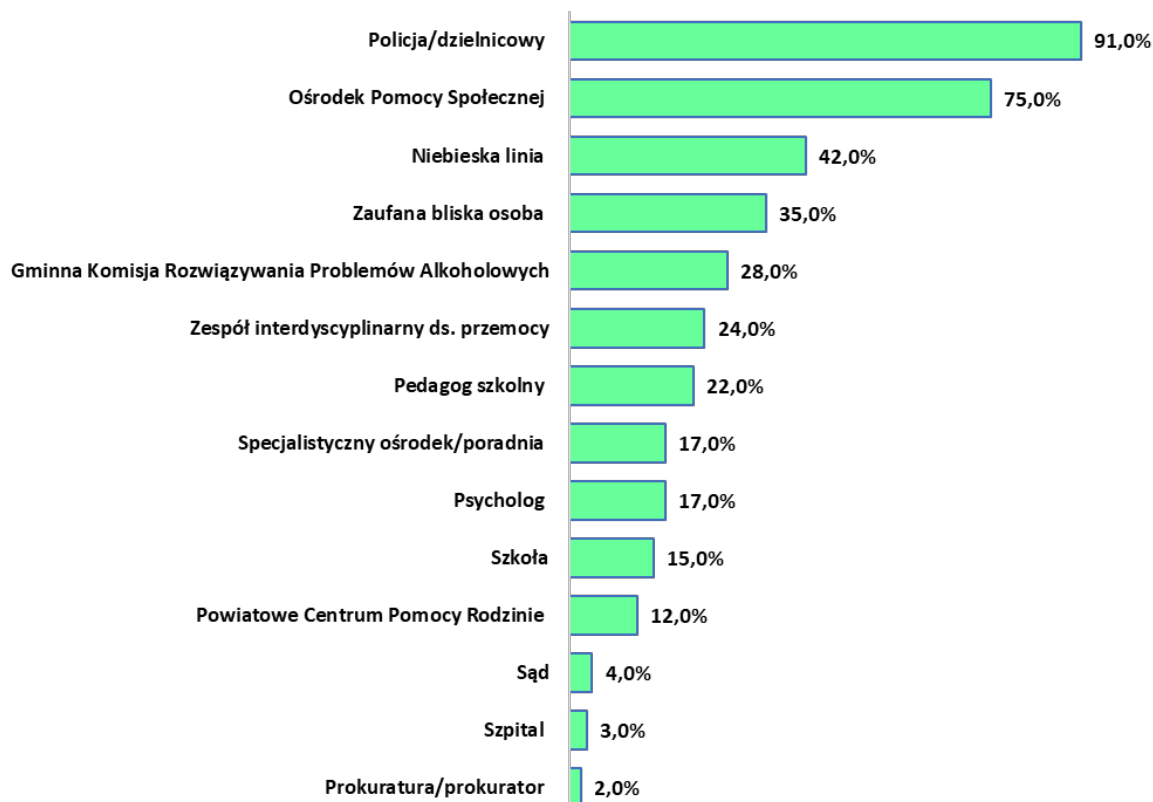
Rysunek 29. Proszę powiedzieć, czy gdyby ktoś z Pani/Pana bliskich miał problemy z przemocą wiedział(a)bym Pani/Pan gdzie szukać pomocy?

Bardzo ważnym i pozytywnym wnioskiem, który wynika z badań jest bardzo wysoki stopień świadomości społecznej mieszkańców gminy Nowy Korczyn na temat możliwych form pomocy, z których mogą skorzystać ofiary przemocy na terenie gminy. Według przedstawionych danych wynika, iż zdecydowana większość mieszkańców gminy Nowy Korczyn deklaruje, że wie, gdzie należy się zgłosić w przypadku wystąpienia zjawiska przemocy. Mieszkańcy gminy Nowy Korczyn uważają, że osoba doświadczająca przemocy powinna zgłosić się na policję. Taką odpowiedź wskazało 91,0% badanych. Bardzo duża grupa badanych mieszkańców – 75,0% wskazała Ośrodek Pomocy Społecznej. Inne instytucje, osoby wymienione przez respondentów to także: Niebieska Linia – 42,0% odpowiedzi oraz zaufana bliska osobę – 35,0%. Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wskazało 28,0% badanych, Zespół Interdyscyplinarny ds. przemocy wskazało – 24,0% badanych, natomiast pedagoga szkolnego – 22,0%. Wykaz wszystkich podmiotów

wymienionych przez respondentów został przedstawiony na wykresie. Należy zwrócić uwagę, iż każda z badanych osób mogła wskazać kilka odpowiedzi, dlatego suma wszystkich odpowiedzi jest większa niż 100%.

Rysunek 30. Gdzie powinna udać się po pomoc osoba doznająca przemocy?

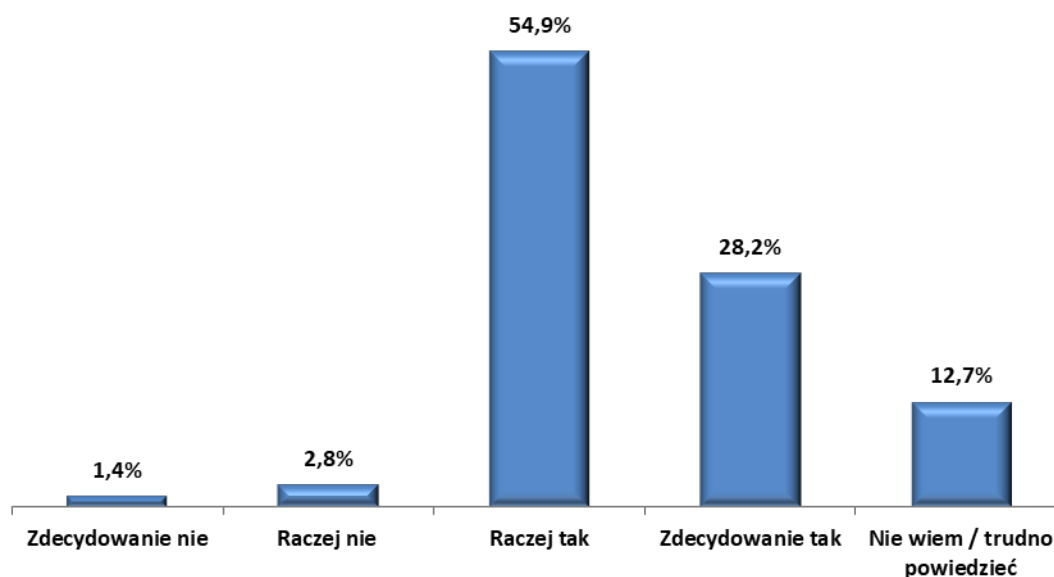
VI. Diagnoza zjawiska uzależnień, przemocy i innych problemów społecznych w ujęciu uczniów szkół podstawowych oraz ponadpodstawowych z terenu gminy Nowy Korczyn. Wyniki badań.

W badaniu na temat problemu uzależnień i innych problemów społecznych uczestniczyło 71 uczniów klas 7 i 8 klas szkół podstawowych z terenu gminy Nowy Korczyn. Badanie przeprowadzono w okresie od stycznia do lutego 2023 roku. Do badania użyto ankietę składającą się z 22 pytań oraz danych metryczkowych, wypełnianych samodzielnie przez uczniów. Wszystkie pytania dotyczyły poglądów respondentów na temat uzależnień, przemocy oraz innych problemów społecznych.

VI. 1. Poczucie bezpieczeństwa w szkole.

Pierwsze z pytań badawczych dotyczyło bezpieczeństwa w szkole. Okazuje się, że zdecydowana większość badanych uczniów z gminy Nowy Korczyn – łącznie 83,1% czuje się bezpiecznie w swojej szkole. Na taki odsetek składały się odpowiedzi *raczej tak* oraz *zdecydowanie tak*, które wskazało odpowiednio 54,9% oraz 28,2% badanych. Brak poczucia bezpieczeństwa w szkole odczuwa 4,2% uczniów. Odpowiedź *nie wiem* wskazało 12,7% badanych. Takie dane oznaczają, że globalnie w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych na terenie gminy Nowy Korczyn, zdaniem uczniów jest bezpiecznie.

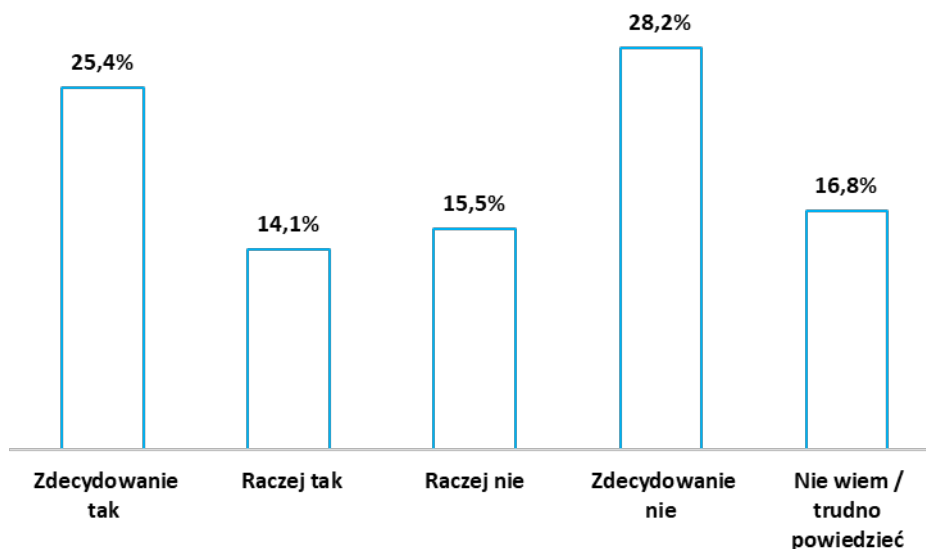
Rysunek 31. Czy czujesz się bezpiecznie w swojej szkole?

VI.2. Agresja w szkole.

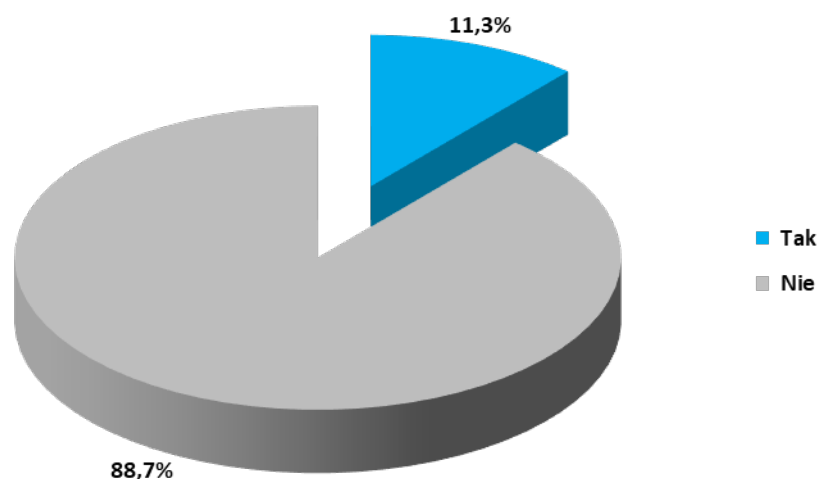
Część badanych uczniów – łącznie 39,5% była świadkiem agresji na terenie szkoły lub w jej pobliżu. Większa grupa badanych uczniów – łącznie 43,7% nie była świadkiem takich sytuacji i zdarzeń. Odpowiedź *nie wiem / trudno powiedzieć* wskazało 16,8% badanych.

Rysunek 32. Czy byłeś/byłaś kiedykolwiek świadkiem agresji na terenie szkoły lub w jej obrębie?

Uczniowie szkół zlokalizowanych na terenie gminy Nowy Korczyn zazwyczaj nie spotykają się bezpośrednio z aktami agresji wśród uczniów w szkole, do której uczęszczają. Takich zachowań nie doświadczyła zdecydowana większość uczniów biorących udział w badaniu – 88,7%. Należy jednak zwrócić uwagę, że ofiarą agresji na terenie szkoły lub w jej obrębie według danych było 11,3% badanych uczniów.

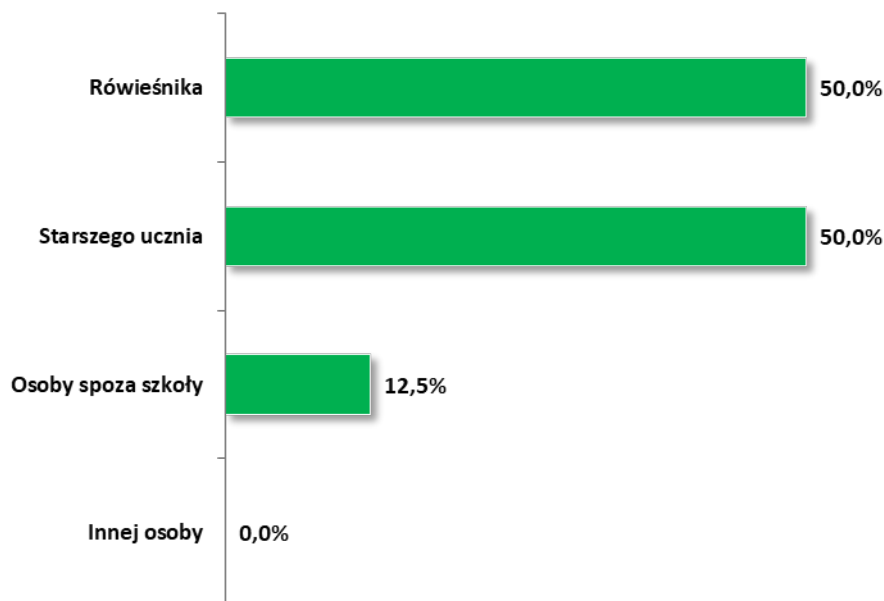
Rysunek 33. Czy kiedykolwiek na terenie szkoły lub jej obrębie byłeś/aś ofiarą agresji?

Uczniowie, którzy byli ofiarami przemocy w szkole lub w jej obrębie najczęściej spotykali się z agresją ze strony rówieśnika – 50,0% lub starszego ucznia – także 50,0% wskazań.

Mniejszy odsetek badanych spotkał się z agresją ze strony osoby spoza szkoły – 12,5%. W odpowiedzi na to pytanie każda z badanych osób mógł wskazać większą liczbę odpowiedzi, dlatego suma wskazań jest większa niż 100%.

Rysunek 34. Z czyjej strony spotkałeś (-ałaś) się z agresją?

Uczniów biorących udział w badaniu zapytano także o wskazanie agresywnych zachowań, z którymi zetknęli się w szkole w okresie ostatnich 6 miesięcy poprzedzających badanie. Każdy z ankietowanych mógł wskazać dowolną liczbę zachowań agresywnych, z którymi miał styczność stąd też suma wskazań prezentowanych na wykresie jest większa niż 100%. Niestety okazuje się, że z wymienionymi formami zachowań agresywnych spotkało się 63,4% badanych uczniów. Jest to wynik świadczący o występowaniu w środowisku szkolnym określonych zachowań i sytuacji przemocowych. Należy zwrócić uwagę, iż 36,6% badanych uczniów nie spotkało się nigdy, z żadnymi zachowaniami agresywnymi w szkole. Ponad połowa badanych uczniów – 52,1% najczęściej spotykała się z wulgaryzmami (przezywanie, wyśmiewanie i poniżanie). Ze złośliwymi zachowaniami innych uczniów zetknęło się 40,8% uczniów. Znaczny odsetek badanych – 35,2% spotkał się przemocą fizyczną i był świadkiem bicia, kopania czy też bójek między uczniami. Z aktami wandalizmu (niszczenie sprzętu lub własności szkoły lub innych uczniów) oraz z zastraszaniem (szantażowanie, grożenie) spotkało się po 11,3% badanych. Pozostałe formy

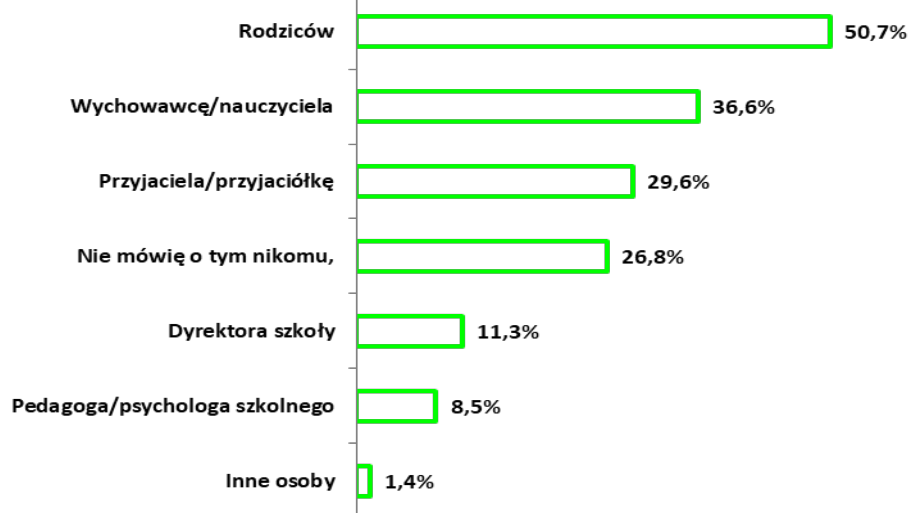
zachowań agresywnych wymieniło zdecydowanie mniej badanych uczniów. Wszystkie odpowiedzi przedstawiono na poniższym wykresie.

Rysunek 35. Z jakimi zachowaniami agresywnymi zetknąłeś/zetknęłaś się w ciągu ostatnich 6 miesięcy w Twojej szkole?

Uczniowie poproszeni zostali także o wskazanie osób, które informują lub poinformowałyby w sytuacji bezpośredniego doświadczenia przemocy. W odpowiedzi na to pytanie każdy z badanych uczniów mógł wskazać więcej niż jedną odpowiedź, dlatego też suma wszystkich wskazań jest większa niż 100%. Zgodnie z przedstawionymi danymi uczniowie najczęściej o takich sytuacjach informują rodziców – 50,7% wskazań, wychowawcę/nauczyciela – 36,6% oraz przyjaciela/przyjaciółkę – 29,6% odpowiedzi. Niestety znaczny odsetek uczniów – 26,8% nie informuje o takich sytuacjach nikogo. Uczniowie przekazują także takie informacje dyrektorowi szkoły – 11,3% oraz pedagogowi lub psychologowi szkolnemu – 8,5% wszystkich wskazań.

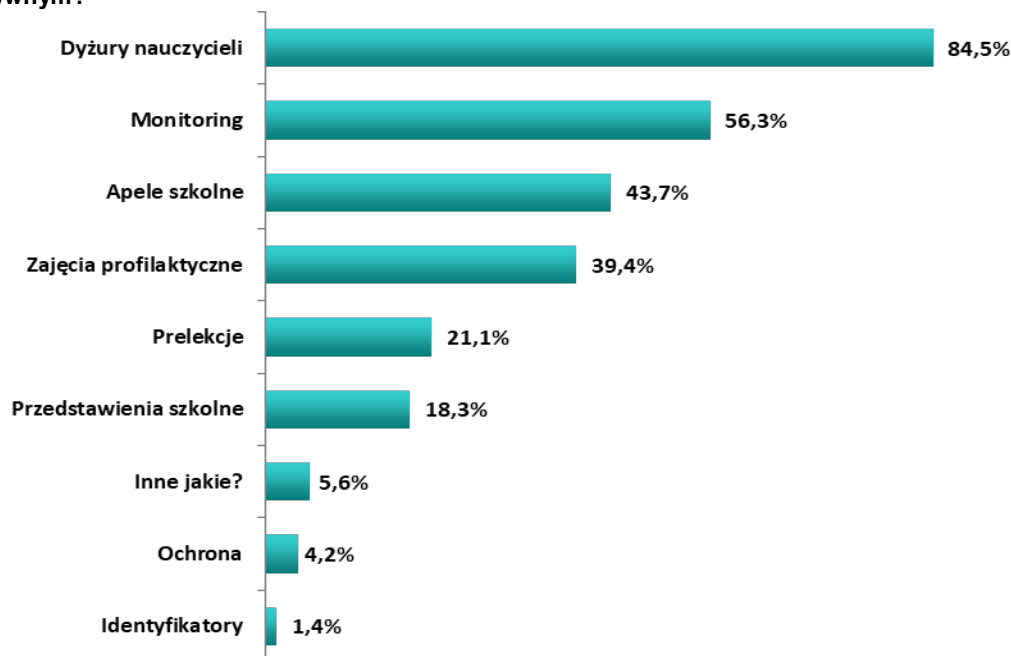
Rysunek 36. Kogo najczęściej informujesz, kiedy doświadczasz przemocy?

VI.3. Środki prewencyjne podejmowane przez szkoły w celu zapobiegania zachowaniom agresywnym.

Szkoły stosują różnego rodzaju środki prewencyjne i zaradcze mające służyć zapobieganiu zachowaniom agresywnym w szkole. Uczniowie wskazywali konkretne działania, które podejmują szkoły w celu przeciwdziałania zjawiskom przemocy i agresji w szkole. Każdy z badanych mógł wskazać dowolną liczbę odpowiedzi, dlatego suma wskazań nie jest równa 100%. Największy odsetek badanych uczniów – 84,5% wskazał dyżury nauczycieli. Ponad połowa badanych uczniów – 56,3% wymieniła monitoring w obrębie szkoły. Inne wymienione środki zaradcze wskazane przez dużą grupę badanych uczniów to: apele szkolne – 43,7%, zajęcia profilaktyczne – 39,4% wskazań, prelekcje – 21,1% oraz przedstawienia szkolne – 18,3% odpowiedzi. Najmniej wskazań dotyczyło takich środków zaradczych jak: ochrona – 4,2% oraz identyfikatory – 1,5% wszystkich wskazań.

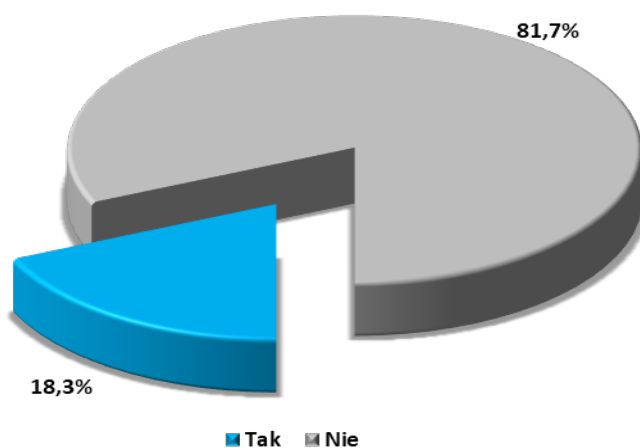
Rysunek 37. Jakie środki zaradcze podejmowane są w Twojej szkole, aby zapobiec zachowaniom agresywnym?

VI.4. Zjawisko przemocy poza terenem szkoły.

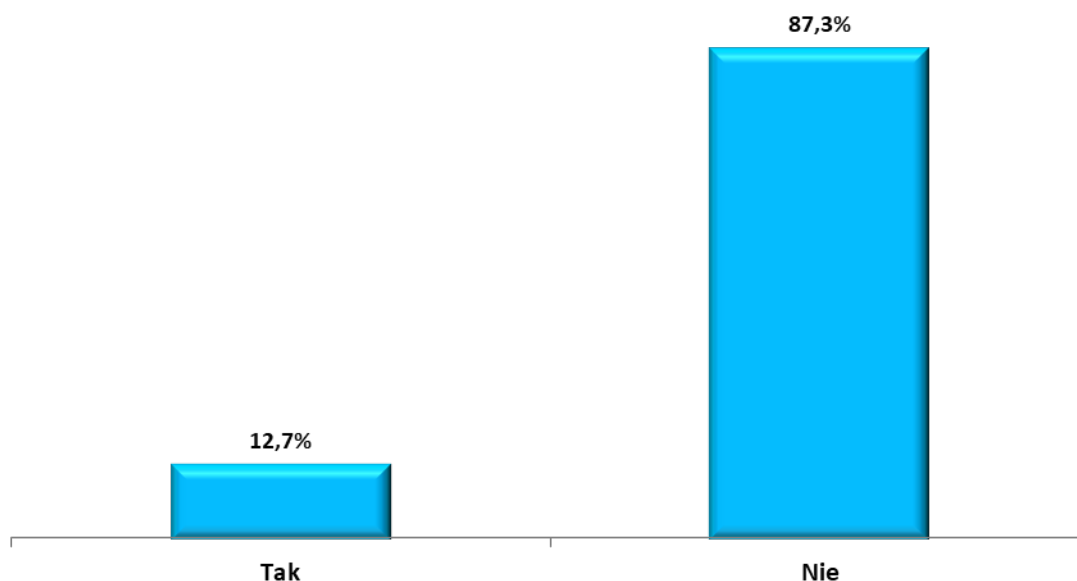
Według przeprowadzonych badań wynika, że mniej niż co piąty badany uczeń biorący udział w badaniu – 18,3% spotykał się z przemocą ze strony uczniów także poza terenem szkoły. Większość badanych – 81,7% nie spotkała się z takimi sytuacjami poza terenem szkoły.

Rysunek 38. Czy spotykasz się z przemocą ze strony uczniów poza terenem szkoły?

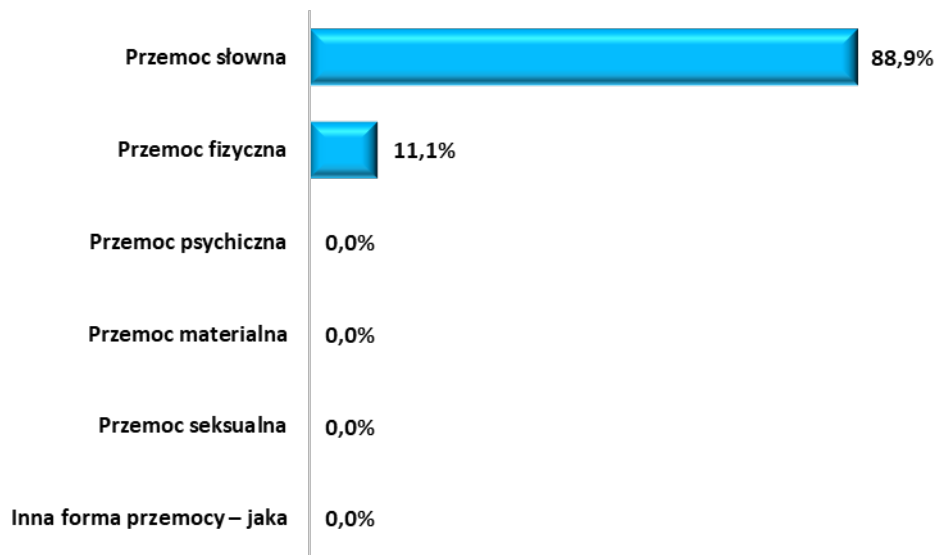
Z agresją innych osób (nie tylko uczniów) poza terenem szkoły spotkało się 12,7% badanych uczniów. Zdecydowana większość badanych uczniów 87,3% nie doświadczyła takich sytuacji.

Rysunek 39. Czy spotykałeś się z przemocą ze strony innych osób poza terenem szkoły?

Badani uczniowie, którzy doświadczyli jakiegokolwiek formy przemocy poproszeni zostali o wskazanie form przemocy, z którymi się spotkali. Każda z badanych osób mogła wskazać dowolną liczbę odpowiedzi, dlatego suma wskazań jest większa niż 100%. Zdecydowana większość badanych uczniów – 76,3% doświadczyła przemocy słownej. Ponad połowa badanych – 52,5% spotkała się z przemocą fizyczną. Przemocy psychicznej doświadczyło 35,8% badanych uczniów. Pozostałe formy wskazał zdecydowanie mniejszy odsetek badanych. Przemoc materialną wymieniło 10,9% badanych, natomiast przemoc seksualną – 7,0% ankietowanych uczniów.

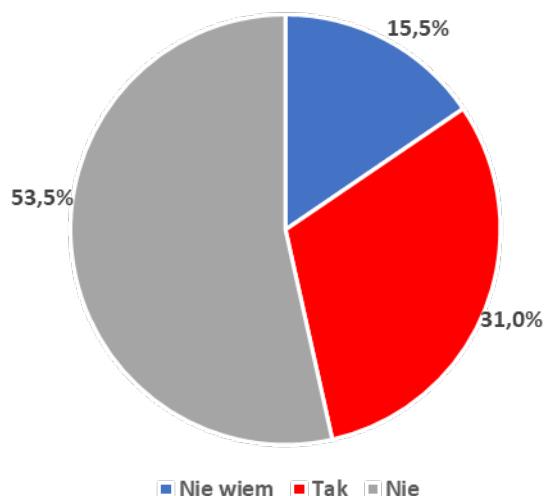
Rysunek 40. Jeśli spotkałeś się z przemocą ze strony innych osób to jakiego rodzaju była to przemoc?

VI.5. Zjawisko cyberprzemocy.

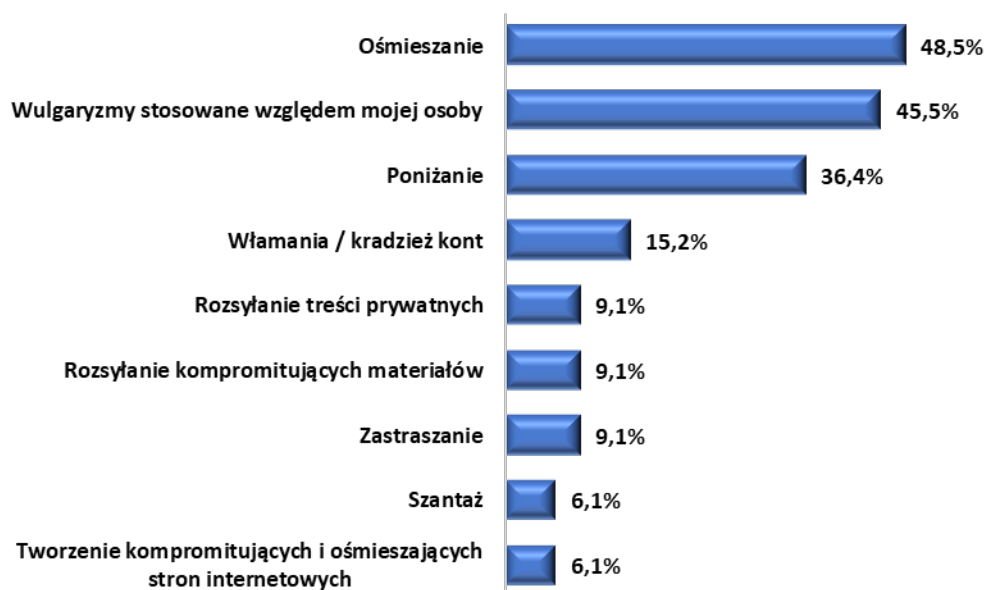
Przemocy w sieci w postaci wulgarnego wyzywania, poniżania, zastraszania i ośmieszania doświadczyło 31,0% badanych uczniów. Większa grupa ankietowanych – 53,5% nie miała do czynienia z takimi sytuacjami, natomiast 15,5% badanych nie wie, czy spotkało się z takimi sytuacjami.

Rysunek 41. Czy doświadczyłeś/aś przemocy w sieci (np. w postaci wulgarnego wyzywania, poniżania, zastraszania, ośmieszania)?

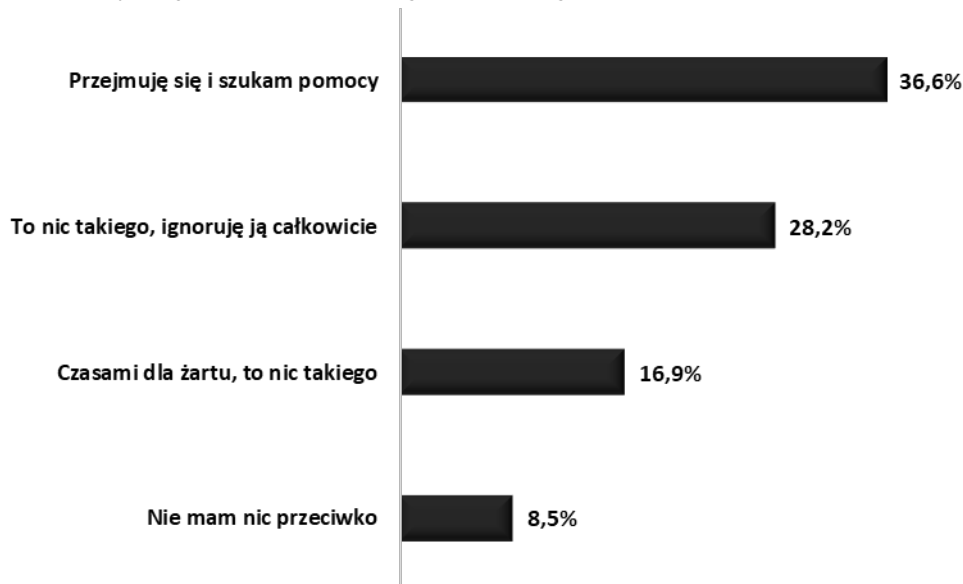
Osoby, które doświadczyły cyberprzemocy poproszono o wskazanie konkretnych przykładów takiego rodzaju przemocy. Uczniowie najczęściej doświadczali takich sytuacji jak: ośmieszanie – 48,5%, wulgaryzmy – 45,5% wskazań oraz poniżanie – 36,4% odpowiedzi. Uczniowie doświadczyli także takich zjawisk związanych z cyberprzemocą jak: włamania / kradzież kont – 15,2%, rozsyłanie treści prywatnych – 9,1%, rozsyłanie kompromitujących materiałów – 9,1% wskazań oraz zastraszanie – 9,1%. Najmniejszy odsetek badanych – po 6,1% wskazał na oraz szantaż oraz tworzenie kompromitujących i ośmieszających stron internetowych. Każdy z badanych mógł wymienić dowolną liczbę odpowiedzi, dlatego suma nie jest równa 100%.

Rysunek 42. Jakiego rodzaju była to forma cyberprzemocy?

Odczucia badanych uczniów wobec cyberprzemocy przybierają różne formy. Największa grupa badanych uczniów – 36,6% przejmując się taką sytuacją i szuka pomocy. Znaczna grupa badanych uczniów – 28,2% uważa, że to nic takiego i ignoruje takie zjawisko. Duża grupa badanych osób – 16,9% uważa, że takie sytuacje zdarzają się dla żartu, natomiast 8,5% badanych nie ma nic przeciwko zjawisku cyberprzemocy.

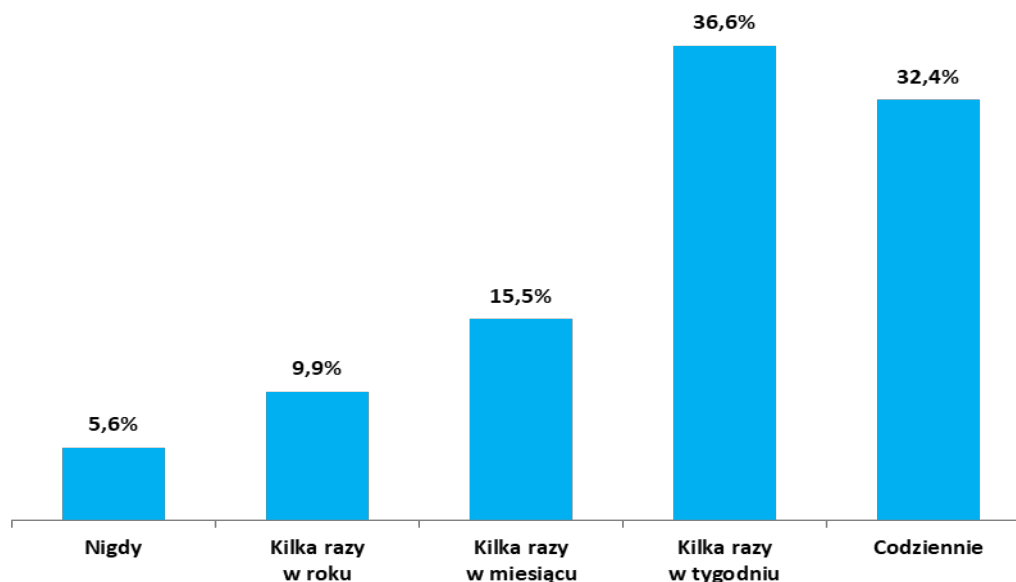
Rysunek 43. Jakie są Twoje odczucia wobec cyberprzemocy?

VI.6. Formy spędzania czasu wolnego.

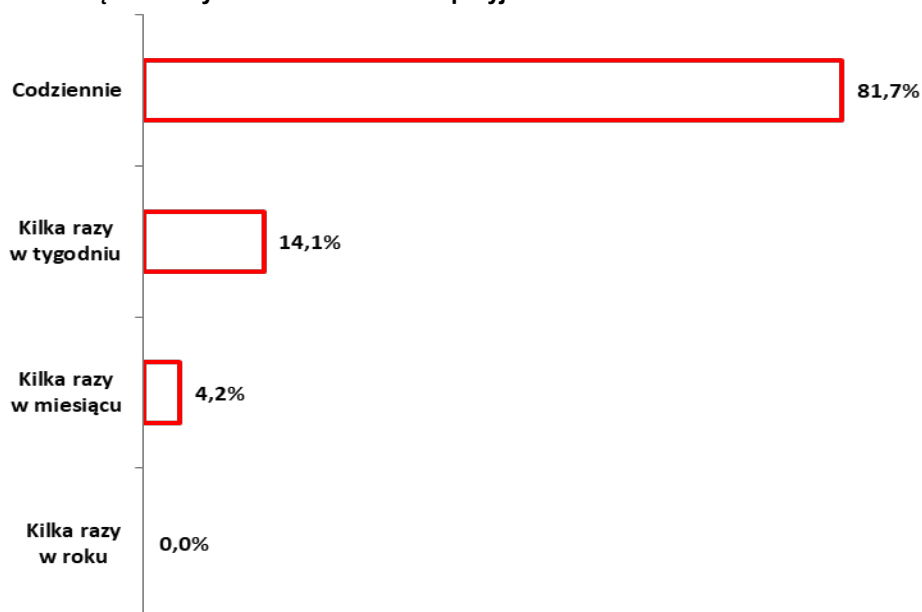
W poniższej części diagnozy przedstawiono sposoby spędzania wolnego czasu przez uczniów klas 7 i 8 szkół podstawowych zlokalizowanych na terenie gminy Nowy Korczyn. Szczegółowej analizie poddano takie sposoby spędzania czasu wolnego jak: gra w gry komputerowe, korzystanie z Internetu, korzystanie z portali społecznościowych, aktywne uprawianie sportu, czytanie książek dla przyjemności, wyjścia z ze znajomymi/przyjaciółmi, hobby oraz granie w gry hazardowe. Pierwsza z diagnozowanych aktywności młodzieży szkolnej dotyczyła grania w gry komputerowe. Okazuje się, że ponad połowa badanych uczniów – łącznie 69,0% gra w gry komputerowe co najmniej kilka razy w tygodniu, w tym 32,4% ankietowanych gra codziennie, natomiast kilka razy w tygodniu gra w gry komputerowe – 36,6% badanych. Kilka razy w miesiącu w gry komputerowe gra 15,5% badanych uczniów. Taką aktywność kilka razy w roku wykazuje 9,9% respondentów. W gry komputerowe nie gra wcale – 5,6% badanych uczniów.

Rysunek 44. Jak często grasz w gry komputerowe?

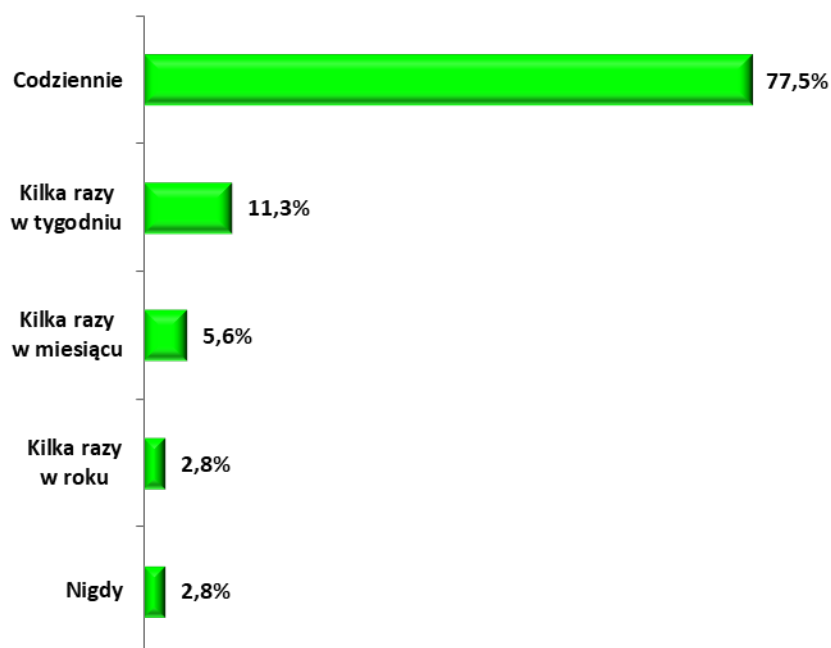
Z Internetu dla przyjemności, co najmniej kilka razy w tygodniu korzysta niemal każdy badany uczeń, w tym codziennie z Internetu korzysta 81,7% uczniów, natomiast 14,1% badanych korzysta z Internetu dla przyjemności kilka razy w tygodniu. 4,2% ankietowanych korzysta z Internetu kilka razy w miesiącu.

Rysunek 45. Jak często korzystasz z Internetu dla przyjemności?

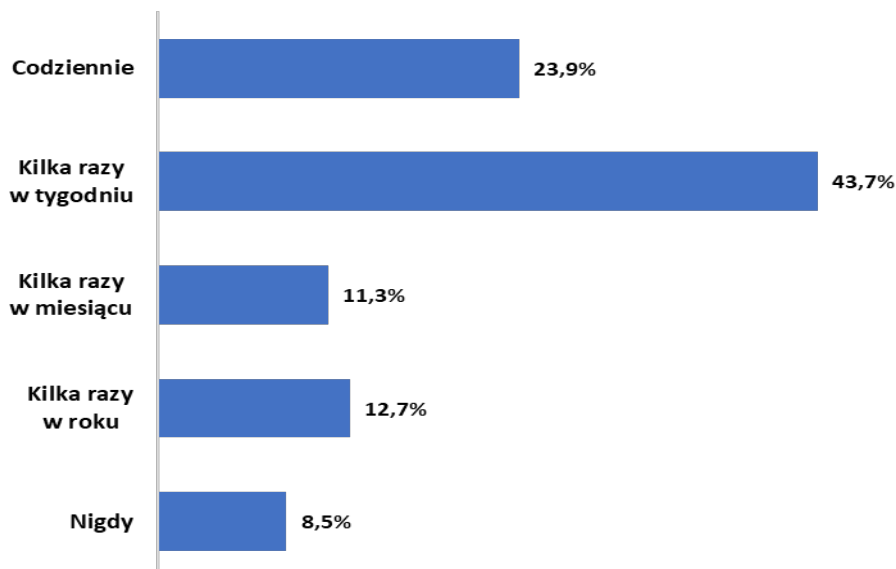
Następnie przedstawiono częstotliwość korzystania młodzieży szkolnej z portali społecznościowych min. Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, Twitter. Badania przeprowadzone wśród uczniów z gminy Nowy Korczyn wskazują, że z portali społecznościowych codziennie korzysta – 77,5% ankietowanych, natomiast kilka razy w tygodniu – 11,3%. Rzadziej z portali społecznościowych korzysta łącznie – 8,4% badanych uczniów, natomiast 2,8% w ogóle nie korzysta.

Rysunek 46. Jak często korzystasz z portali społecznościowych (Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, Twitter itp.)?

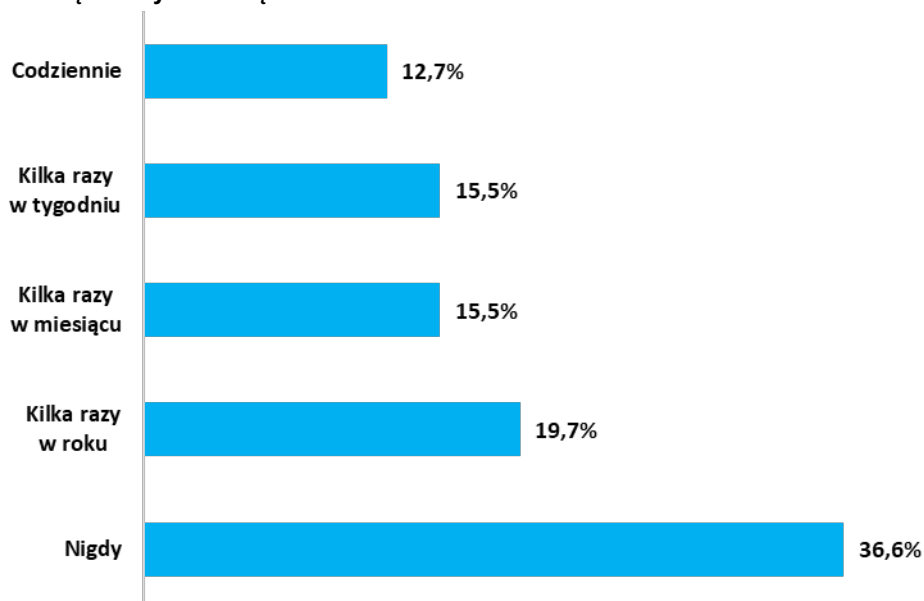
Aktywnie sport uprawia łącznie 67,6% badanych uczniów, w tym 43,7% uczniów uprawia sport co najmniej kilka razy w tygodniu, natomiast 23,9% codziennie. Kilka razy w miesiącu sport uprawia 11,3% uczniów. Kilka razy w roku aktywność sportową wykazuje – 12,7% badanych. Sportu nie uprawia wcale – 8,5% badanych uczniów w gminie Nowy Korczyn.

Rysunek 47. Jak często aktywnie uprawiasz sport?

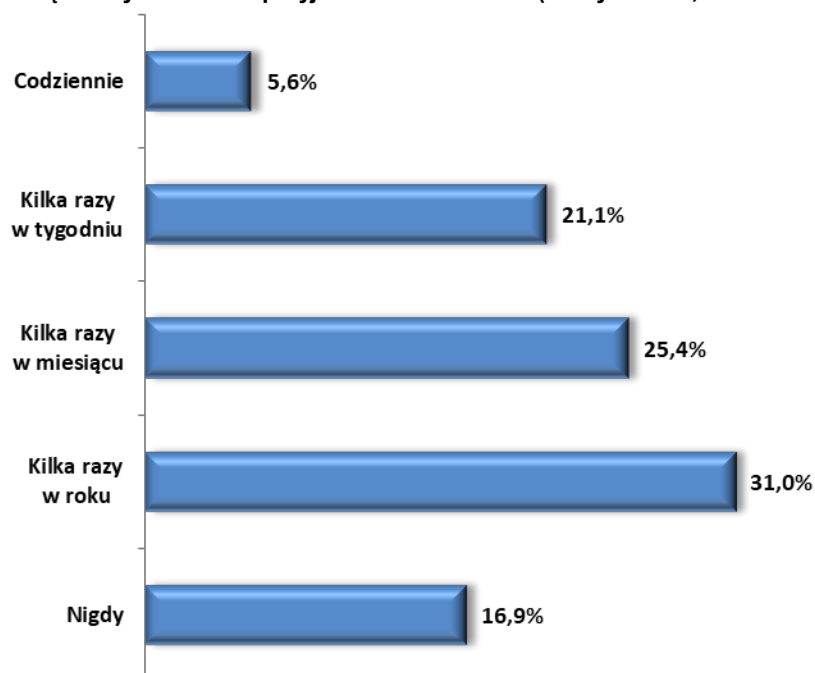
Zgodnie z przedstawionymi danymi okazuje się, że więcej niż co trzeci badany uczeń – 36,6% wcale nie czyta książek dla przyjemności. 19,7% badanych czyta książki (poza lekturami szkolnymi) kilka razy w roku, natomiast 15,5% uczestników badania czyta książki dla przyjemności kilka razy w miesiącu. Kilka razy w tygodniu książkę czyta 15,5% badanych uczniów, natomiast 12,7% uczniów czyta książki codziennie.

Rysunek 48. Jak często czytasz książki?

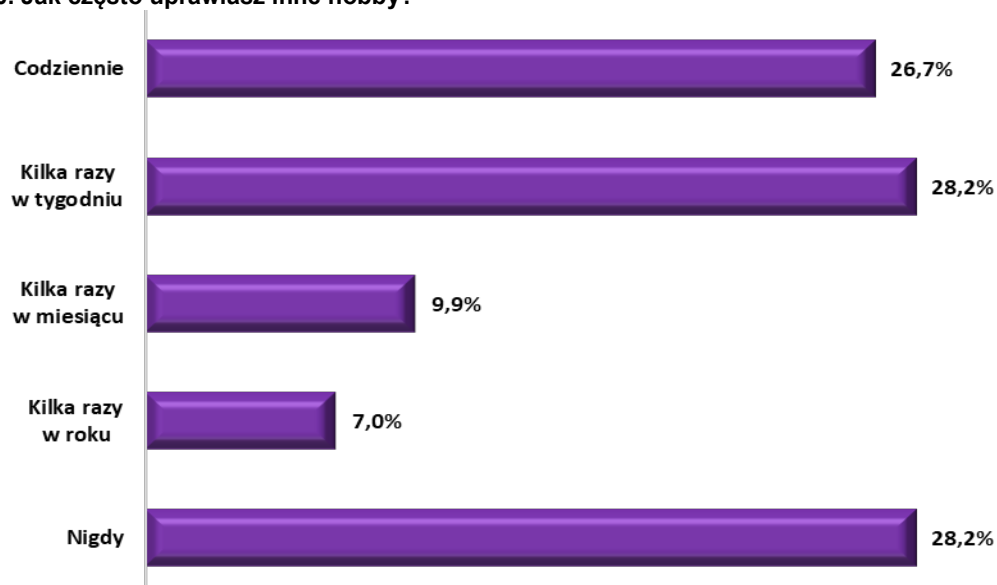
Ponad połowa badanej młodzieży z klas 7 i 8 szkół podstawowych z terenu gminy Nowy Korczyn – 52,1%, wychodzi z przyjaciółmi wieczorami do dyskoteki, kawiarni oraz innych miejsc wspólnie spędzając czas co najmniej kilka razy w miesiącu. Spośród tej grupy – 25,4% wychodzi z przyjaciółmi wieczorem kilka razy w miesiącu, 21,1% kilka razy w tygodniu, natomiast 5,6% codziennie. Wieczorami z przyjaciółmi nigdy nie wychodzi 16,9% badanych uczniów. Kilka razy w roku z takiej aktywności korzysta 31,0% badanych.

Rysunek 49. Jak często wychodzisz z przyjaciółmi wieczorem (do dyskoteki, kawiarni itp.)?

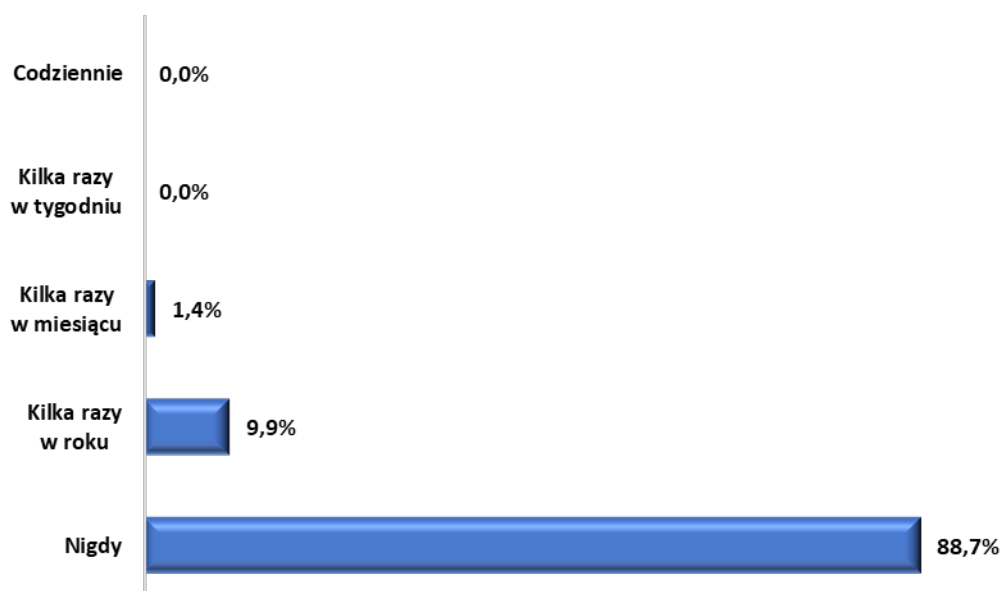
Inne hobby (min. takie jak gra na instrumencie, śpiewanie, rysowanie, itp.) poza analizowanymi wcześniej aktywnościami uprawia łącznie 71,8% badanych, w tym codziennie czas na inne hobby poświęca – 26,7% badanych uczniów, kilka razy w tygodniu – 28,2%. Kilka razy w miesiącu czas na inne hobby poświęca – 9,9% uczniów. Część badanych – 7,0% poświęca na hobby kilka razy w roku. 28,2% badanych uczniów z terenu gminy Nowy Korczyn nie ma innego hobby.

Rysunek 50. Jak często uprawiasz inne hobby?

Zdecydowana większość uczniów – 88,7% nigdy nie grała w gry hazardowe. W gry hazardowe – gry na automatach (takich, na których można wygrać pieniądze) grało łącznie 11,3% badanych uczniów. Kilka razy w roku w gry hazardowe grało 9,9% uczniów. Kilka razy w miesiącu w gry hazardowe grało – 1,4% badanych uczniów.

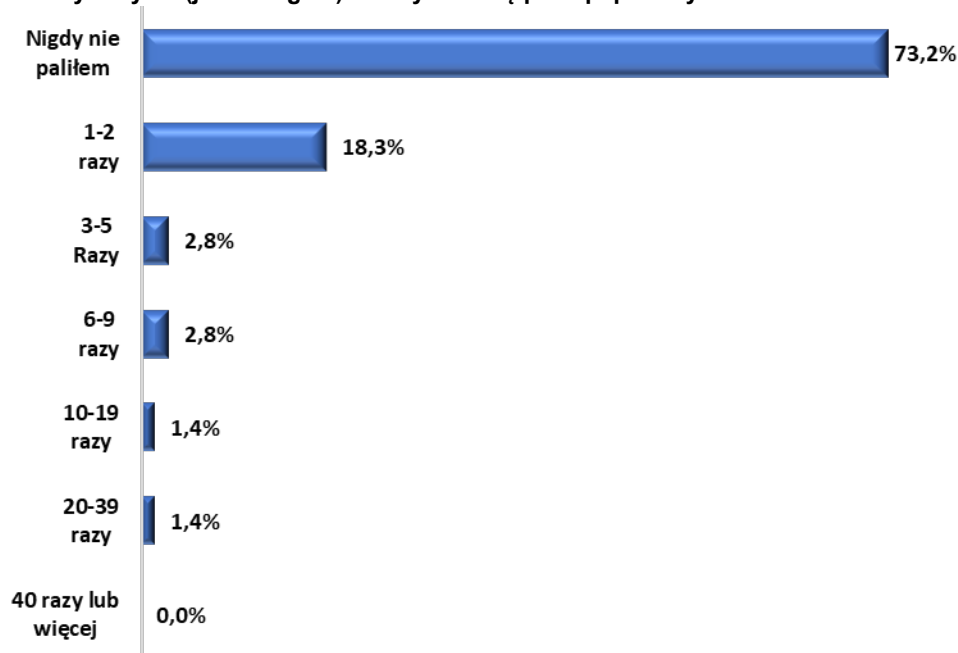
Rysunek 51. Jak często grasz na automatach do gry (takich, na których można wygrać pieniądze)?

VI.7. Palenie papierosów.

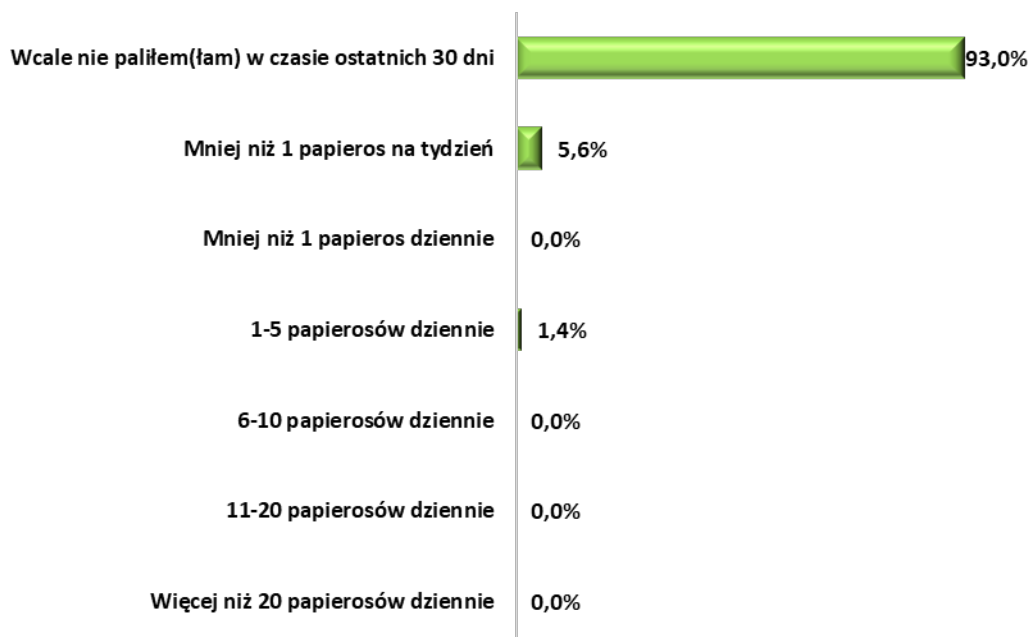
Rozpowszechnienie palenia tytoniu było badane w dwóch wymiarach czasowych - całego życia respondenta oraz ostatnich 30 dni przed badaniem. Pierwszy z nich pozwala na ustalenie zasięgu zjawiska eksperymentowania z tą substancją, tzn. podejmowania prób palenia tytoniu. Drugi przydatny jest do uchwycenie rozmiarów grupy aktualnie palących, a także palących okazjonalnie lub regularnie. Zdecydowana większość badanych uczniów – 73,2% nigdy nie paliła papierosów. W czasie całego życia, jakiegokolwiek doświadczenia z paleniem miało 26,8% młodzieży szkolnej z terenu gminy Nowy Korczyn. 1-2 razy papierosy paliło – 18,3% uczniów, 3-5 razy paliło papierosy 2,8% uczniów, od 6 do 9 razy paliło papierosy 2,8% uczniów, natomiast po 1,4% badanych uczniów paliło od 10 do 19 razy oraz od 20 do 39 razy.

Rysunek 52. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się palić papierosy?

W czasie ostatnich 30 dni przed badaniem 93,0% badanych uczniów nie paliło papierosów. W tym okresie papierosy paliło 7,0% badanych uczniów, w tym 5,6% paliło mniej niż 1 papierosa na tydzień, natomiast 1,4% od 1 do 5 papierosów dziennie.

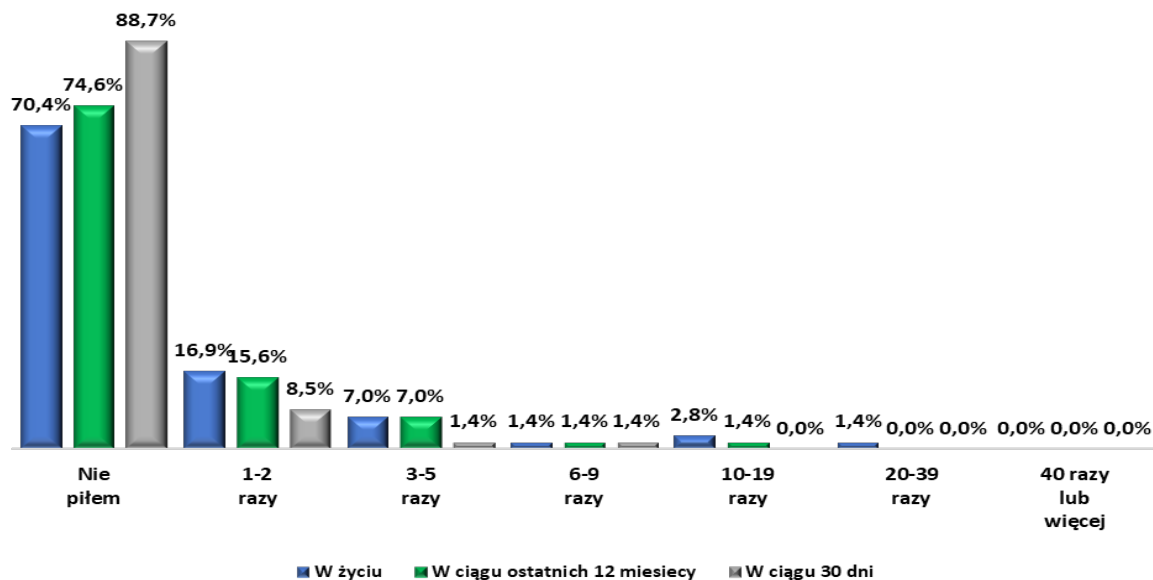
Rysunek 53. Jak często palił(a)ś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni?

VI.8. Spożywanie napojów alkoholowych.

Jak powszechnie wiadomo najoje alkoholowe są najbardziej rozpowszechnioną substancją psychoaktywną wśród młodzieży szkolnej, podobnie jak wśród osób dorosłych. Zgodnie z prezentowanymi danymi zdecydowana większość badanych uczniów z klas 7-8 szkół podstawowych z terenu gminy Nowy Korczyn – 70,4% nie próbowało nigdy alkoholu. Znacznie mniejsza grupa badanych łącznie 29,6% próbowała alkoholu. Wśród młodzieży, która próbowała kiedykolwiek alkoholu: 1-2 razy alkohol wypilo 16,9% badanych uczniów. 7,0% uczniów wypilo alkohol od 3 do 5 razy. Pozostała grupa badanych – łącznie 5,6% próbowała alkoholu więcej niż 6 razy w życiu. W okresie ostatnich 12 miesięcy alkoholu nie próbowała większość badanych uczniów – 74,6%. W tym okresie po alkohol sięgnęło 25,4% badanych uczniów, w tym łącznie 22,6% uczniów piło alkohol do 5 razy w ciągu ostatniego roku, natomiast 2,8% próbowało alkoholu 6 lub więcej razy. Zdecydowana większość badanych uczniów – 88,7% w okresie ostatniego miesiąca przed badaniem nie spożywała alkoholu. Alkohol w okresie 30 dni poprzedzających badanie piło 11,3% młodzieży. Wśród młodzieży, która piła alkohol w okresie 30 dni, 8,5% piła alkohol 1 – 2 razy. Pozostała grupa, łącznie 2,8% piła alkohol więcej niż 3 razy w ciągu ostatniego miesiąca.

Rysunek 54. Ile razy (jeśli w ogóle) w życiu zdarzyło Ci się pić jakiś napój alkoholowy, tzn. piwo, wino, wódkę lub inny napój spirytusowy. W życiu, w ciągu ostatnich 12 miesięcy oraz w ciągu ostatnich 30 dni.

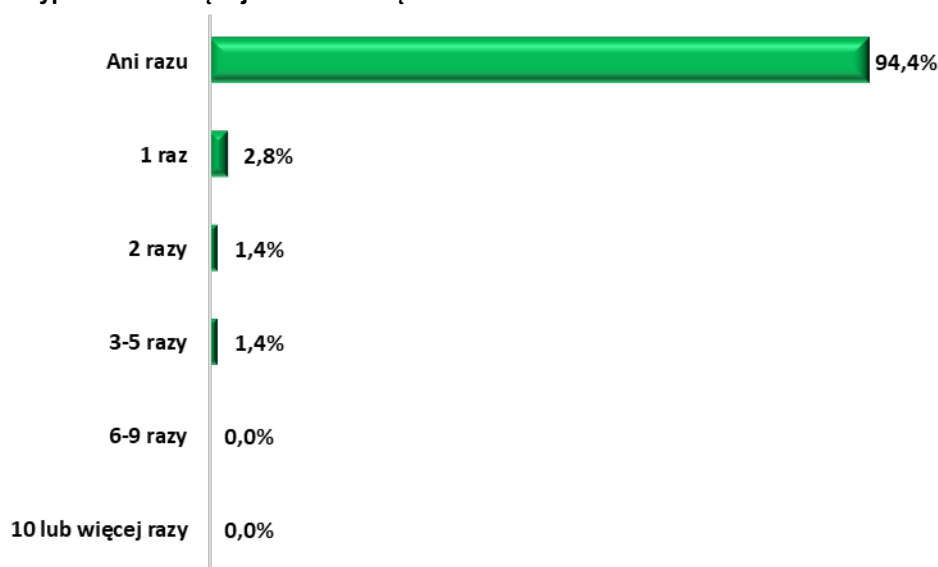
Młodzież, która kiedykolwiek spożywała alkohol w życiu poproszona została o wskazanie miejsca, w którym ostatnio spożywała alkohol. Okazuje się, że badani uczniowie najczęściej spożywają alkohol w domu u kogoś lub w domu u siebie. Oba miejsca wskazało po 11,3% badanych. Pozostałe miejsca, w których uczniowie spożywają alkohol przedstawiono na wykresie. Warto zauważyć, że 70,4% badanych nigdy nie piło alkoholu.

Rysunek 55. Miejsce spożywania alkoholu.

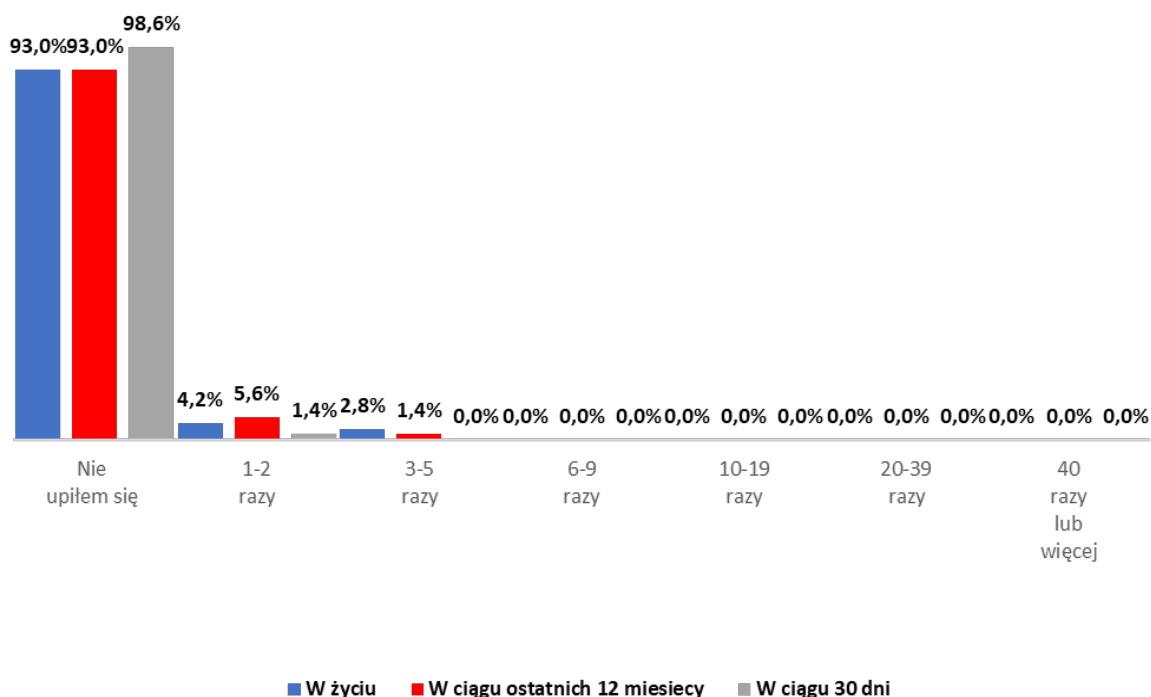
Niezależnie od samooceny badanych w kwestii upicia się, w badaniu przyjęto także obiektywną miarę nadmiernego spożycia przy jednej okazji. Taką miarą było 5 drinków lub więcej. Na poniższym wykresie przedstawiono odsetek badanych, którym zdarzało się przekraczać tę miarę w okresie ostatniego miesiąca poprzedzającego badanie. Zgodnie z danymi zdecydowana większość – 94,4% uczniów nie wypła w okresie ostatnich 30 dni takiej liczby drinków. Odsetek ankietowanych, którzy co najmniej raz w ciągu 30 dni poprzedzających badanie wypili co najmniej 5 drinków wynosił 5,6%, w tym 1 raz taką ilość alkoholu wypilo 2,8% badanych, 2 razy 1,4%. Od 3 do 5 razy, po taką ilość alkoholu, w okresie ostatniego miesiąca sięgnęło także – 1,4% badanych uczniów.

Rysunek 56. Wypicie 5 lub więcej drinków z rzędu w czasie ostatnich 30 dni.

Uczestników badania zapytano także o częstotliwość upicia się napojem alkoholowym tzn. piwem, winem lub wódką w okresie całego życia, w przeciągu ostatnich 12 miesięcy oraz w ciągu 30 dni poprzedzających badanie. W ciągu całego życia upiło się co najmniej raz – 7,0% badanych uczniów. W ostatnich 12 miesiącach przed badaniem upiło się także 7,0% badanych uczniów, natomiast w miesiącu poprzedzającym badanie upiło się 1,4% badanych uczniów.

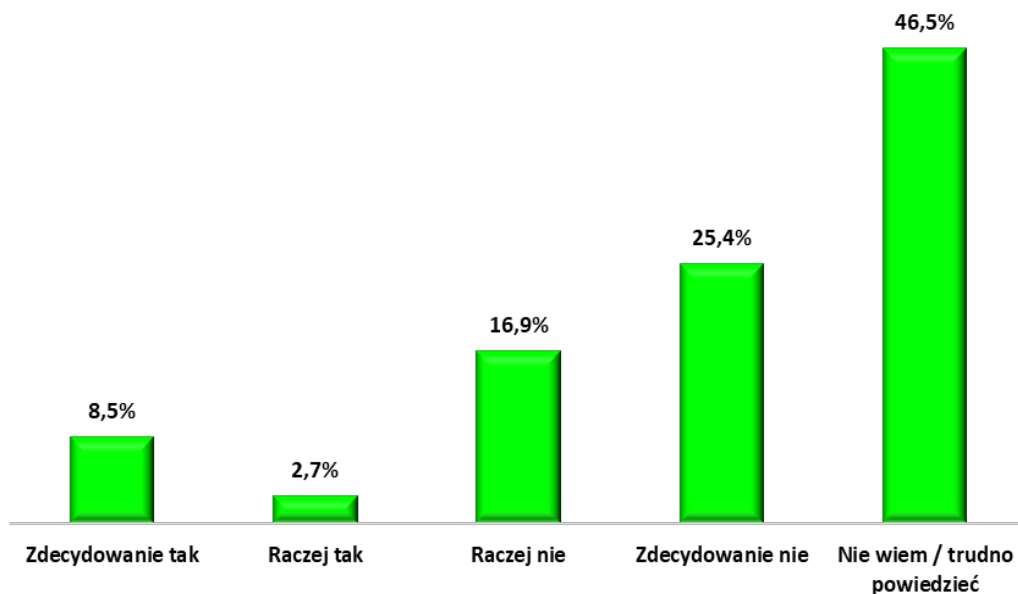
Rysunek 57. Ile razy (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się upić napojem alkoholowym, tzn. piwem, winem lub wódką. W życiu, w ciągu ostatnich 12 miesięcy oraz w ciągu ostatnich 30 dni.

VI.9. Narkotyki.

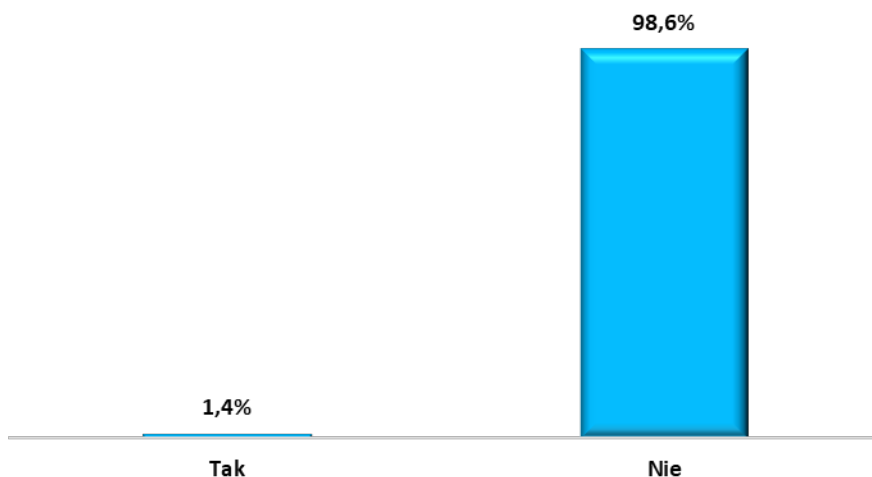
W niniejszej części raportu przedstawiono informację na temat doświadczeń młodzieży z narkotykami oraz ocenę problemu uzależnień od narkotyków na terenie gminy Nowy Korczyn. Zdaniem łącznie 42,3% badanych, na terenie gminy Nowy Korczyn nie występuje problem uzależnienia od narkotyków i dopalaczy wśród młodzieży. Innego zdania było łącznie 11,2% uczniów, którzy uważają, że taki problem wstępuje wśród młodzieży. 46,5% badanych uczniów nie miała zdania na ten temat.

Rysunek 58. Czy na terenie gminy Nowy Korczyn występuje problem uzależnienia od narkotyków, dopalaczy wśród młodzieży?

Narkotyki lub dopalacze próbowało 1,4% badanych uczniów. Zdecydowana większość – 98,6% nigdy nie próbowało narkotyków.

Rysunek 59. Czy próbowałeś/próbowałaś kiedykolwiek narkotyków lub dopalaczy?

VII. Analiza SWOT problemów społecznych w gminie Nowy Korczyn.

Analiza SWOT jest użyteczną i coraz powszechniej stosowaną metodą przy określaniu priorytetów rozwojowych w pracach nad strategią. Opracowanie analizy SWOT jest istotnym etapem procesu planowania strategicznego. Stanowi punkt wyjściowy dla określenia celów strategicznych oraz projektów socjalnych. Przedstawione poniżej czynniki obejmują mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia. W analizie odnoszono się do kwestii społecznych w gminie Nowy Korczyn.

Tabela 20. Analiza SWOT problemów społecznych w gminie Nowy Korczyn.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Wykwalifikowana kadra Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie. ✓ Bardzo dobra znajomość środowiska lokalnego przez pracowników Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie. ✓ Świadczenia i programy realizowane przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie. ✓ Zaangażowanie pracowników MGOPS w działalność na rzecz problematyki społecznej. ✓ Skuteczne zajmowanie się szeroko rozumianą profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, w tym także interwencją i pomocą rodzinom, w których dochodzi do przemocy przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Nowym Korczynie. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zmniejszająca się liczba ludności, co związane jest z procesami migracyjnymi oraz ujemnym przyrostem naturalnym. ✓ Negatywna struktura wiekowa społeczności gminy Nowy Korczyn. ✓ Ujemny przyrost naturalny. ✓ Ubóstwo utrudniające niektórym mieszkańcom egzystencje i zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych. ✓ Rosnąca ogólna liczba rodzin i osób korzystających ze świadczeń MGOPS. ✓ Często zmieniające się przepisy prawne, dużo dokumentacji a za mało czasu na pracę socjalną. ✓ Brak specjalistów kompleksowo zajmujących się rodziną problemową. ✓ Bierność klientów pomocy społecznej. ✓ Brak opieki całodobowej.

<ul style="list-style-type: none">✓ Dostęp do instytucji publicznych na terenie Gminy Nowy Korczyn.✓ Dostępność do programów i środków finansowych ukierunkowanych na aktywizację zawodową osób bezrobotnych oraz na rzecz promocji zatrudnienia.✓ Działalność grup środowiskowych i pomocowych w Gminie Nowy Korczyn świadczących wsparcie i pomoc dla mieszkańców gminy.✓ Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w Nowym Korczynie do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie.✓ Pozaedukacyjna działalność szkół w zakresie kultury i sportu.✓ Spadek bezrobocia na lokalnym rynku pracy.✓ Dobrze rozwinięta baza sportowa.	<ul style="list-style-type: none">✓ Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów.✓ Ograniczony dostęp do lekarzy specjalistów, usług rehabilitacyjnych i opiekuńczych.✓ Niedostateczna wiedza społeczeństwa na temat profilaktyki i promocji zdrowia.✓ Ukryte bezrobocie.✓ Niskie zarobki w stosunku do wysokości świadczeń socjalnych, co często zniechęca do podejmowania zatrudnienia.✓ Niewystarczająca oferta pracy dla osób niepełnosprawnych.✓ Bariery architektoniczne utrudniające funkcjonowanie osób niepełnosprawnych.✓ Występowanie wśród mieszkańców uzależnień.✓ Brak placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.✓ Niewystarczająca oferta pozaszkolna.✓ Mała liczba klubów i miejsc spotkań dla młodzieży.✓ Słabo rozwinięta sieć organizacji działających w sferze pomocy społecznej.✓ Mała liczba organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych i ubogich.
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zbyt niska aktywność mieszkańców wsi uniemożliwiająca realizację wszystkich programów. ✓ Niewystarczająco dobrze rozwinięta infrastruktura (społeczna, techniczna - sieciowa) na obszarach wiejskich. ✓ Nie w pełni dobrze zagospodarowana przestrzeń publiczna dla celów integracji społecznej. ✓ Słabo rozwinięta oferta usług gastronomicznych i rozrywkowych. ✓ Wykluczenie społeczne, samotność. ✓ Ograniczona oferta w zakresie organizacji form czasu wolnego.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Prężnie działające władze lokalne w gminie. ✓ Realizacja inwestycji w gminie. ✓ Dostępność zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. ✓ Prowadzenie działań zapobiegających dysfunkcjom rodzin. ✓ Efektywna praca socjalna. ✓ Współpraca pomiędzy instytucjami i organizacjami w sprawach dotyczących pomocy społecznej. ✓ Aktywizacja gospodarcza gminy z udziałem funduszy strukturalnych. ✓ Pozyskanie nowych inwestorów tworzących nowe miejsca pracy. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zmiany modelu życia – rozbijanie więzi rodzinnych i społecznych. ✓ Bezradność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów. ✓ Ograniczanie wysokości środków finansowych przeznaczonych z budżetu centralnego na pomoc społeczną. ✓ Konieczność obsługi dodatkowych zadań przez MGOPS bez zwiększenia zatrudnienia. ✓ Zbyt duża liczba rodzin przypadająca na jednego pracownika socjalnego, co uniemożliwia efektywną współpracę z rodzinami. ✓ Postępujący problem uzależnień, w tym

<ul style="list-style-type: none">✓ Rozwój infrastruktury odpowiadającej zmieniającym się potrzebom społecznym.✓ Tworzenie i wdrażanie specjalnych programów pomocowych.✓ Rozwój edukacji ponadpodstawowej na terenie gminy.✓ Szeroka i bardziej dostępna profilaktyka zdrowotna.✓ Tworzenie stowarzyszeń, fundacji i organizacji pozarządowych.✓ Rozwój infrastruktury drogowej.✓ Systemowe rozwiązania z zakresu polityki społecznej.✓ Wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie problemów społecznych i zaangażowanie w ich rozwiązywanie.✓ Realizacja nowych programów aktywizacji obszarów wiejskich.✓ Sprzyjająca polityka regionalna nastawiona na rozwój obszarów wiejskich.✓ Dostosowywanie do potrzeb i oczekiwań dzieci i młodzieży oferty spędzania czasu wolnego.	<ul style="list-style-type: none">szczególnie uzależnień wśród młodzieży.✓ Trudność w diagnozowaniu problemu uzależnień wśród młodzieży.✓ Brak organizacji pozarządowych działających w obszarze uzależnień.✓ Wzrost liczby osób, w stosunku do których istnieje potrzeba podjęcia działań interdyscyplinarnych.✓ Zubożenie społeczeństwa.✓ Problem (ukrytej w statystykach) przemocy w rodzinie, która jest nie zgłaszana.✓ Niedostateczne środki finansowe na oświatę.✓ Emigracja zarobkowa i migracja na inne tereny oraz niekorzystne zmiany demograficzne – starzenie się społeczeństwa.✓ Zmiany legislacyjne ograniczające możliwości wsparcia osób niepełnosprawnych.✓ Niezadawalający poziom współpracy pomiędzy szkołą a rodziną.✓ Niedostateczna oferta spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież.✓ Trudności w pozyskiwaniu środków finansowych z zewnątrz.✓ Postępujące starzenie się społeczeństwa, choroby cywilizacyjne.✓ Brak zainteresowania profilaktyką i
--	---

	<p>promocją zdrowia ze strony mieszkańców.</p> <p>✓ Niewystarczająca oferta wsparcia dla osób starszych i niepełnosprawnych.</p>
--	--

VIII. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030.

STRATEGIĄ nazywamy zaplanowany i często realizowany w praktyce sposób osiągnięcia jakiegoś wyznaczonego celu.

Celem *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030* jest wytyczenie priorytetowych rozwiązań w zakresie przewyciężenia określonych problemów społecznych. Punktem wyjścia dla opracowania strategii jest diagnoza stanu faktycznego i analiza danych zastanych wynikających ze specyfiki gminy. Zebrany materiał źródłowy oraz wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy oraz uczniów pozwoliły wskazać grupę najważniejszych problemów społecznych. Realizacja zadań zawartych w strategii planowana jest na lata 2023 – 2030 co powinno zapewnić możliwość długofalowych działań wspierających osoby i rodziny w procesie odzyskania zdolności do samodzielnego funkcjonowania w środowisku. Przedstawionych w *Strategii* propozycji cząstkowych działań możliwych do zrealizowania w ramach poszczególnych celów głównych nie należy traktować jako rejestru zadań do wykonania. Mają one znaczenie inspiracji i wskazań w jakim kierunku zmierzać powinno planowanie operacyjne przy realizacji celów strategicznych. Z tego względu propozycje programów są przedstawione skrótowo w sposób szkicowy jako zarys programów, które należy dopiero rozwinąć w formę projektu. Do wyznaczenia celów strategicznych (głównych obszarów działania), które stanowią najważniejsze problemy społeczne w gminie Nowy Korczyn wymagające interwencji wykorzystano wiele źródeł. Podstawą do wypracowania celów strategicznych, celów szczegółowych oraz kierunków działań stanowiły dane statystyczne, w tym między innymi, informacje o korzystających z pomocy i wsparcia w gminie Nowy Korczyn, wyniki badań przeprowadzonych wśród mieszkańców oraz młodzieży szkolnej oraz informacje od pracowników jednostek, które będą w późniejszych etapach realizowały przyjętą strategię oraz osób mających na co dzień kontakt z potencjalnymi beneficjentami. Wyłonione zagadnienia zostały pogrupowane w obszary problemowe i oszacowane pod względem natężenia ich występowania i znaczenia dla sytuacji społecznej w gminie. Na podstawie powyższej metodologii tworzenia części programowej *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030* przyjęte zostały obszary priorytetowe

dla realizowania polityki społecznej w gminie. Głównymi działaniami w sferze przeciwdziałania problemom społecznym na terenie gminy powinno być: redukcja problemu uzależnień, przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i wykluczeniu społecznemu, wsparcie rodzin i dzieci oraz wsparcie i aktywizacja osób niepełnosprawnych i osób starszych w gminie Nowy Korczyn. Plan wdrażania Strategii prezentuje się następująco:

CELE STRATEGICZNE
(główne obszary działania)

CELE SZCZEGÓŁOWE
(główne obszary działania przełożone na programy)

KIERUNKI DZIAŁAŃ

Wdrażanie *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030* opierać się będzie na realizacji czterech celów strategicznych:

I. CEL STRATEGICZNY
Integracja społeczna - przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego (bezrobocie, ubóstwo, bezdomność).

II. CEL STRATEGICZNY
Wspieranie rodzin i dzieci.

III. CEL STRATEGICZNY
Redukowanie problemu uzależnień.

IV. CEL STRATEGICZNY
Wspieranie i aktywizacja osób niepełnosprawnych i starszych.

I. CEL STRATEGICZNY
***Integracja społeczna - przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia
społecznego (bezrobocie, ubóstwo, bezdomność).***

1. Cel szczegółowy

Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Kierunki działań:

- ✓ Współdziałanie z Powiatowym Urzędem Pracy w Busku-Zdroju i agencjami do spraw zatrudnienia i instytucjami szkolącymi w aktywizowaniu do pracy osób bezrobotnych.
- ✓ Pozyskiwanie środków zewnętrznych, szczególnie z Unii Europejskiej, na realizację projektów mających na celu aktywizację osób bezrobotnych.
- ✓ Tworzenie warunków do wdrożenia różnych form zatrudnienia socjalnego i wspieranego, szczególnie we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Busku-Zdroju i innymi podmiotami.
- ✓ Promowanie i kształtowanie przedsiębiorczych postaw osób bezrobotnych.
- ✓ Współpraca z punktami informacji o szkoleniach i rynku pracy.

2. Cel szczegółowy

***Przeciwdziałanie zjawisku długotrwałego bezrobocia
i eliminowanie jego negatywnych skutków.***

Kierunki działań:

- ✓ Bieżące monitorowanie i podejmowanie działań aktywizujących na rzecz osób długotrwale bezrobotnych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Busku-Zdroju w celu redukcji zjawiska długotrwałego bezrobocia i aktywizacji zawodowej tej grupy osób bezrobotnych.

- ✓ Przygotowanie, realizowanie lub współorganizowanie oraz uczestnictwo w projektach (w tym współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej) przyczyniających się do aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych z terenu gminy Nowy Korczyn.
- ✓ Zabezpieczenie pomocy materialnej osobom i rodzinom dotkniętym długotrwałym bezrobociem.
- ✓ Prowadzenie pracy socjalnej na rzecz osób długotrwale bezrobotnych i ich rodzin, w oparciu o zawieranie i realizowanie kontraktów socjalnych.
- ✓ Aktywne włączenie organizacji i stowarzyszeń działających na terenie gminy Nowy Korczyn do aktywnego wspierania działań zmierzających do ograniczania skutków wykluczenia społecznego.

3. Cel szczegółowy

Minimalizowanie zjawiska ubóstwa w gminie Nowy Korczyn.

Kierunki działań:

- ✓ Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej niezbędnej do zapewnienia właściwej egzystencji osób dotkniętych problemem ubóstwa.
- ✓ Mobilizowanie i motywowanie do aktywności społecznej.
- ✓ Zwiększenie środków na pomoc społeczną ukierunkowaną na pomoc osobom i rodzinom dotkniętym problemem ubóstwa.
- ✓ Organizowanie akcji społecznych i włączenie organizacji pozarządowych i stowarzyszeń do działań ukierunkowanych na pozyskiwanie i przekazywanie potrzebującym żywności, odzieży, środków czystości oraz artykułów gospodarstwa domowego.
- ✓ Wspieranie i pomoc w rozwijaniu wolontariatu, jako formy pomocy na rzecz osób potrzebujących.

II. CEL STRATEGICZNY

Wspieranie rodzin i dzieci.

1. Cel szczegółowy

Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny z dzieckiem poprzez prowadzenie działań wspierających, informacyjnych i edukacyjnych.

Kierunki działań:

- ✓ Zapewnienie możliwie pełnego dostępu do różnych form wspierających rodzinę.
- ✓ Podniesienie poziomu funkcjonowania rodzin w zakresie opieki i wychowania dzieci poprzez prowadzenie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego.
- ✓ Wsparcie rodziny w rozpoznawaniu talentów i właściwym wyborze ścieżki kształcenia dzieci.
- ✓ Podejmowanie kompleksowych działań wspierających dzieci i rodziny celem odbudowy więzi wewnątrzrodzinnych.
- ✓ Udzielanie pomocy finansowej wynikającej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych, alimentacyjnych i wychowawczych.
- ✓ Systematyczna praca socjalna z rodziną.
- ✓ Promowanie i wzmacnianie pozytywnego wizerunku funkcjonowania rodziny poprzez działania o charakterze promocyjnym, sportowym, edukacyjnym i integracyjnym (kampanie społeczne, imprezy, pikniki, programy sportowo- rekreacyjne).

2. Cel szczegółowy

Stwarzanie możliwości nabycia i rozwoju kompetencji rodzicielskich, umiejętności przetrwania sytuacji kryzysowych przez rodziny oraz poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.

Kierunki działań:

- ✓ Realizacja zadań ustawowych przez pracowników socjalnych oraz asystentów rodziny, zwłaszcza w rodzinach znajdujących się w sytuacji kryzysowej.
- ✓ Realizacja i tworzenie zintegrowanych programów wsparcia dla rodzin w pełnieniu funkcji wychowawczo - opiekuńczej i socjalnej.
- ✓ Organizowanie w zależności od potrzeb, pomocy ze strony rodzin wspierających, wolontariuszy oraz organizacji pozarządowych.
- ✓ Zapewnienie szerszego dostępu do poradnictwa specjalistycznego.

III. CEL STRATEGICZNY

Redukowanie problemu uzależnień.

1. Cel szczegółowy

Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież.

Kierunki działań:

- ✓ Rozwijanie edukacji publicznej mającej na celu informowanie o społecznych, zdrowotnych i ekonomicznych skutkach związanych z używaniem alkoholu.
- ✓ Promowanie zdrowego stylu życia w trzeźwości i abstynencji.

2. Cel szczegółowy

Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu używania alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież oraz minimalizowanie zjawiska alkoholizmu i skutków jego nadużywania w gminie Nowy Korczyn.

Kierunki działań:

- ✓ Wspieranie istniejących lokalnych programów mających na celu zintensyfikowanie działań profilaktycznych kontrolnych skierowanych na ograniczenie popytu na napoje alkoholowe.
- ✓ Wspieranie programów edukacyjnych skierowanych do rodziców mających na celu zaangażowanie ich w oddziaływania profilaktyczne wobec dzieci.
- ✓ Wspieranie programów profilaktyczno-interwencyjnych zaadresowanych do dzieci i młodzieży oraz do grup ryzyka.
- ✓ Upowszechnianie wiedzy o negatywnych skutkach zażywania alkoholu i innych środków psychoaktywnych (akcje informacyjne, ulotki, plakaty, spotkania w szkołach z udziałem psychologów, terapeutów, pedagogów, przedstawicieli stowarzyszeń i fundacji zajmujących się problematyką uzależnień, na temat zagrożeń wynikających z uzależnień).
- ✓ Tworzenie grup samopomocowych skierowanych do osób uzależnionych i współuzależnionych.
- ✓ Stały monitoring realizacji ustawy dotyczącej „profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi”.
- ✓ Pomoc finansowa i rzeczowa rodzinom osób uzależnionych od alkoholu.
- ✓ Praca socjalna mobilizująca do podjęcia leczenia przez osoby uzależnione i współuzależnione.

3. Cel szczegółowy

Wprowadzenie zintegrowanego systemu pomocy osobom i rodzinom dotkniętym alkoholizmem.

Kierunki działań:

- ✓ Utrzymanie z ewentualnym rozszerzeniem oferty terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu i innych środków psychoaktywnych.
- ✓ Udzielanie wsparcia rodzinom osób dotkniętym alkoholizmem, a więc współzależnym.
- ✓ Ochrona rodzin dotkniętych alkoholizmem i jednocześnie zagrożonych przemocą.
- ✓ Objęcie dzieci z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym opieką pedagogiczno-psychologiczną.
- ✓ Udzielanie porad prawnych rodzinom z problemem alkoholowym.

IV. CEL STRATEGICZNY

Wspieranie i aktywizacja osób niepełnosprawnych

1. Cel szczegółowy

Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych w gminie Nowy Korczyn.

Kierunki działań:

- ✓ Podnoszenie świadomości społecznej w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych.
- ✓ Inicjowanie działań na rzecz rozwoju usług adresowanych do osób starszych, niepełnosprawnych i z szeroko rozumianymi zaburzeniami psychicznymi.
- ✓ Ułatwianie dostępu do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych.

- ✓ Prowadzenie poradnictwa specjalistycznego wspierającego osoby i rodziny opiekujące się osobami zależnymi.
- ✓ Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom lub opiekunom przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie.
- ✓ Inicjowanie i realizacja projektów oraz programów na rzecz osób niepełnosprawnych nieaktywnych zawodowo.
- ✓ Rewitalizacja przestrzeni użyteczności publicznej celem lepszego dostosowania do potrzeb niepełnosprawnych.
- ✓ Zintegrowanie działań instytucji i organizacji pozarządowych na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów osób niepełnosprawnych.

2. Cel szczegółowy

Rozwój i budowa systemu wsparcia dla osób starszych w gminie Nowy Korczyn.

Kierunki działań:

- ✓ Prowadzenie pracy socjalnej z osobami starszymi.
- ✓ Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej osobom starszym tego wymagającym przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie.
- ✓ Zwiększenie możliwości korzystania z usług opiekuńczych przez osoby starsze w miejscu zamieszkania.
- ✓ Podjęcie działań umożliwiających wdrożenie innowacyjnych form opieki i pomocy w miejscu zamieszkania jak m.in. projekt systemu teleopieki, domowej opieki medycznej i rehabilitacyjnej.
- ✓ Promowanie wolontariatu będącego formą integracji społecznej dla osób starszych.
- ✓ Rozwijanie aktywnych i zdrowych form spędzania czasu wolnego przez osoby starsze – zaspokajanie ich potrzeb kulturalno-społecznych, rekreacyjnych i edukacyjnych, w tym organizowanie cyklicznych imprez i spotkań integracyjnych, wycieczek.
- ✓ Podejmowanie współpracy z samorządem, powiatowym, organizacjami pozarządowymi

i kościelnymi działającymi na rzecz osób starszych w celu kreowania polityki senioralnej w gminie Nowy Korczyn.

- ✓ Doksztalcanie kadr pomocy społecznej i pracowników innych instytucji w zakresie wspierania osób starszych.
- ✓ Współpraca i wsparcie organizacji pozarządowych.

VIII.1. Realizacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030.

I. CEL STRATEGICZNY: Integracja społeczna - przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego (bezrobocie, ubóstwo, bezdomność).

1. Cel szczegółowy: Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Koordynator:
MGOPS Nowy Korczyn

Realizatorzy
Rada Miejska w Nowym Korczynie
Burmistrz Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Powiatowy Urząd Pracy w Busku-Zdroju
Urząd Miasta i Gminy w Nowym Korczynie
Jednostki organizacyjne Miasta i Gminy, których zakres działań
jest zbieżny z celami strategicznymi i szczegółowymi
Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe
Organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem
organizacji pożytku publicznego

Źródła finansowania:
Budżet Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne

Czas realizacji:
Praca ciągła 2023-2030

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba kobiet/osób objętych pracą socjalną, liczba osób marginalizowanych, w tym bezrobotnych.
- ✓ Wymiar finansowy i organizacyjny współdziałania Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie monitorowania zjawiska bezrobocia na terenie gminy Nowy Korczyn, obejmującego m.in. organizowanie stażów absolwenckich i przygotowania zawodowego, prac interwencyjnych, robót publicznych i prac społecznie użytecznych, szkoleń, kursów umożliwiających zmianę kwalifikacji zawodowych oraz innych programów i projektów aktywizacyjnych realizowanych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy.

- ✓ Wymiar finansowy i organizacyjny współudziału w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego przez instytucje rynku pracy.
- ✓ Wymiar finansowy i organizacyjny współudziału w opracowaniu projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia.
- ✓ Wymiar finansowy i organizacyjny wspierania rozwoju ekonomii społecznej/liczba jednostek ekonomii społecznej powstałych na terenie gminy.

2. Cel szczegółowy: Przeciwdziałanie zjawisku długotrwałego bezrobocia i eliminowanie jego negatywnych skutków.

Koordynator:
MGOPS Nowy Korczyn

Realizatorzy
Rada Miejska w Nowym Korczyn
Burmistrz Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Urząd Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Jednostki organizacyjne Miasta i Gminy, których zakres działań jest zbieżny z celami strategicznymi i szczegółowymi
Powiatowy Urząd Pracy w Busku-Zdroju
Instytucje rządowe, naukowe, samorządowe
Organizacje społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem organizacji pożytku publicznego

Źródła finansowania:
Budżet Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne

Czas realizacji:
Praca ciągła 2023-2030

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba zrealizowanych programów/projektów.
- ✓ Liczba osób bezrobotnych, które zostały objęte pomocą w ramach programu/projektu.
- ✓ Liczba miejsc pracy lub miejsc aktywizacji zawodowej utworzonych w ramach projektu/programu.
- ✓ Liczba osób bezrobotnych, które skorzystały z form wsparcia realizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy.
- ✓ Liczba osób objętych aktywnymi formami przeciwdziałania bezrobociu.

- ✓ Liczba osób bezrobotnych objętych pomocą finansową GOPS.
- ✓ Liczba kontraktów socjalnych.
- ✓ Liczba organizacji i stowarzyszeń współpracujących.
- ✓ Liczba wspólnych działań i inicjatyw.

3. Cel szczegółowy: Minimalizowanie zjawiska ubóstwa w gminie Nowy Korczyn.

<p style="text-align: center;"><u>Koordynator:</u> MGOPS Nowy Korczyn</p> <p style="text-align: center;"><u>Realizatorzy</u> Rada Miejska w Nowym Korczynie Burmistrz Miasta i Gminy Nowy Korczyn Urząd Miasta i Gminy Nowy Korczyn Jednostki organizacyjne Miasta i Gminy, których zakres działań jest zbieżny z celami strategicznymi i szczegółowymi Organizacje pozarządowe Polski Czerwony Krzyż Bank Żywności Caritas Placówki oświatowe Służba zdrowia</p> <p style="text-align: center;"><u>Źródła finansowania:</u> Budżet Miasta i Gminy Nowy Korczyn Budżet Powiatu Budżet Państwa Środki zewnętrzne Fundusze UE</p> <p style="text-align: center;"><u>Czas realizacji:</u> Praca ciągła 2023-2030</p>

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba rodzin objętych wsparciem.
- ✓ Liczba osób uczestniczących w programie.
- ✓ Poziom zaspokojenia potrzeb do wysokości kryteriów ustawowych
- ✓ Liczba udzielonych porad medycznych, psychologicznych, prawnych, socjalnych i rodzinnych.
- ✓ Liczba wydanych paczek żywnościowych.
- ✓ Liczba grup samopomocowych.

- ✓ Liczba wolontariuszy.

II. CEL STRATEGICZNY: Wspieranie rodzin i dzieci.

1. Cel szczegółowy: Wzmacnianie pozytywnego wizerunku rodziny z dzieckiem poprzez prowadzenie działań wspierających, informacyjnych i promocyjnych.

<p style="text-align: center;"><u>Koordinator:</u> MGOPS Nowy Korczyn</p> <p style="text-align: center;"><u>Realizatorzy</u> Rada Miejska w Nowym Korczynie Burmistrz Miasta i Gminy Nowy Korczyn Urząd Miasta i Gminy Nowy Korczyn Jednostki organizacyjne Miasta i Gminy, których zakres działań jest zbieżny z celami strategicznymi i szczegółowymi Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe</p> <p style="text-align: center;"><u>Źródła finansowania:</u> Budżet Miasta i Gminy Nowy Korczyn Budżet Państwa Środki zewnętrzne</p> <p style="text-align: center;"><u>Czas realizacji:</u> Praca ciągła 2023-2030</p>

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba zajęć, programów, projektów adresowanych do dzieci.
- ✓ Liczba uczestniczących dzieci.
- ✓ Liczba ofert zajęć sportowych adresowanych do dzieci i młodzieży.
- ✓ Liczba uczestników.
- ✓ Liczba zajęć pozalekcyjnych rozwijających zainteresowania dzieci i młodzieży, kółek zainteresowania.
- ✓ Liczba uczestników zajęć.
- ✓ Liczba rozpowszechnionych materiałów promocyjno-edukacyjnych.
- ✓ Liczba zorganizowanych warsztatów, spotkań i wywiadówek dla rodziców.
- ✓ Liczba imprez, festynów.
- ✓ Liczba wolontariuszy.

2. Stwarzanie możliwości nabycia i rozwoju kompetencji rodzicielskich, umiejętności przezwyciężenia sytuacji kryzysowych przez rodziny oraz poprawa funkcjonowania społecznego dzieci i młodzieży.

Koordinator:

MGOPS Nowy Korczyn

Realizatorzy

Rada Miejska w Nowym Korczynie
Burmistrz Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Urząd Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Jednostki organizacyjne Miasta i Gminy, których zakres działań
jest zbieżny z celami strategicznymi i szczegółowymi
Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich
Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej
Placówki oświatowe
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Busku-Zdroju

Źródła finansowania:

Budżet Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne

Czas realizacji:

Praca ciągła 2023-2030

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba zatrudnionych asystentów rodziny.
- ✓ Liczba rodzin objętych pomocą asystenta rodziny.
- ✓ Liczba dzieci z rodzin objętych asystenturą.
- ✓ Liczba dziennych placówek wsparcia.
- ✓ Liczba uczestników dziennych placówek wsparcia.
- ✓ Liczba zawartych kontraktów socjalnych w obszarze wspierania.
- ✓ Liczba dzieci objętych pomocą psychologiczno-pedagogiczną.
- ✓ Liczba rodzin z obszaru wspierania objęta nadzorem kuratorskim.

- ✓ Liczba rodzin, którym przyznano pomoc finansową z tytułu występowania problemów opiekuńczo-wychowawczych.

III. CEL STRATEGICZNY: Redukowanie problemu uzależnień.

1. Cel szczegółowy: Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież.

Koordynator:
MGOPS Nowy Korczyn

Realizatorzy
Rada Miejska w Nowym Korczynie
Burmistrz Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Urząd Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Jednostki organizacyjne Miasta i Gminy, których zakres działań jest zbieżny z celami strategicznymi i szczegółowymi
Placówki oświatowe
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Organizacje pozarządowe
Komenda Powiatowa Policji
Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna
Placówki Zdrowia

Źródła finansowania:
Budżet Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne
Fundusze UE

Czas realizacji:
Praca ciągła 2023-2030

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba organizacji i stowarzyszeń.
- ✓ Liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjno-informacyjnych.
- ✓ Liczba zorganizowanych warsztatów i spotkań, kampanii.
- ✓ Liczba programów, projektów i akcji adresowanych do dzieci i młodzieży.
- ✓ Liczba uczniów objętych działaniami w formie warsztatów, spotkań i pogadanek.

2. **Cel szczegółowy: Zwiększenie zaangażowania społeczności lokalnej w zapobieganiu używaniu alkoholu i innych substancji psychoaktywnych, w szczególności przez dzieci i młodzież oraz minimalizowanie zjawiska alkoholizmu i skutków jego nadużywania w gminie Nowy Korczyn.**

Koordynator:
MGOPS Nowy Korczyn

Realizatorzy
Rada Miejska w Nowym Korczynie
Burmistrz Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Urząd Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Jednostki organizacyjne Miasta i Gminy, których zakres działań jest zbieżny z celami strategicznymi i szczegółowymi
Placówki oświatowe
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Organizacje pozarządowe
Komenda Powiatowa Policji

Źródła finansowania:
Budżet Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne
Fundusze UE

Czas realizacji:
Praca ciągła 2023-2030

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba zrealizowanych programów, projektów z zakresu profilaktyki
- ✓ Środki ujęte w Gminnym Programie Profilaktyki i Przeciwdziałania Alkoholizmowi na działania profilaktyczne.
- ✓ Liczba inicjatyw społecznych.
- ✓ Liczba punktów sprzedaży alkoholu.
- ✓ Liczba koncesji na sprzedaż alkoholu.
- ✓ Wysokość środków uzyskanych ze sprzedaży napojów alkoholowych tzw. kapsłowe.
- ✓ Liczba wniosków o zobowiązanie do leczenia odwykowego złożonych do GKRPA.
- ✓ Liczba grup wsparcia skierowana do osób uzależnionych i współuzależnionych
- ✓ Liczba wydanych opinii biegłych sądowych w zakresie uzależnienia od alkoholu.

- ✓ Liczba wniosków skierowanych do Sądu o zobowiązanie do leczenia odwykowego
- ✓ Liczba konsultacji udzielona w punkcie informacyjno-konsultacyjnym.

3. Cel szczegółowy: Wprowadzenie zintegrowanego systemu pomocy osobom i rodzinom dotkniętym alkoholizmem.

Koordinator:

MGOPS Nowy Korczyn

Realizatorzy

Rada Miejska w Nowym Korczynie
Burmistrz Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Urząd Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Jednostki organizacyjne Miasta i Gminy, których zakres działań
jest zbieżny z celami strategicznymi i szczegółowymi
Placówki oświatowe
Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
Organizacje pozarządowe
Komenda Powiatowa Policji

Źródła finansowania:

Budżet Gminy Nowy Korczyn
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne
Fundusze UE

Czas realizacji:

Praca ciągła 2023-2030

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba udzielonych konsultacji terapeutycznych.
- ✓ Liczba udzielonych konsultacji prawnych.
- ✓ Liczba udzielonych konsultacji psychologicznych.
- ✓ Liczba odbytych warsztatów socjoterapeutycznych dla dzieci poza placówkami oświatowymi
- ✓ Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne realizowane w placówkach oświatowych.
- ✓ Liczba osób, którym udzielono pomocy z tytułu przesłanki alkoholizm

- ✓ Liczba spotkań w ramach realizacji działań profilaktycznych.
- ✓ Liczba rozpowszechnionych materiałów edukacyjno-informacyjnych.
- ✓ Liczba zorganizowanych warsztatów i konferencji, kampanii.

IV. CEL STRATEGICZNY: Wspieranie i aktywizacja osób niepełnosprawnych i starszych.

1. Cel szczegółowy: Poprawa jakości życia osób niepełnosprawnych w gminie Nowy Korczyn.

Koordynator:
MGOPS Nowy Korczyn

Realizatorzy
Rada Miejska w Nowym Korczynie
Burmistrz Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Urząd Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Jednostki organizacyjne Miasta i Gminy, których zakres działań
jest zbieżny z celami strategicznymi i szczegółowymi
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Korczynie
Organizacje pozarządowe

Źródła finansowania:
Budżet Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne

Czas realizacji:
Praca ciągła 2023-2030

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba zrealizowanych programów/projektów
- ✓ Liczba osób objętych działaniami organizacji pozarządowych.
- ✓ Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych.
- ✓ Liczba osób objętych usługami w ramach odrębnych programów.
- ✓ Liczba osób objętych specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

- ✓ Liczba osób korzystających ze wsparcia w formie asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej.

2. Cel szczegółowy: Rozwój i budowa systemu wsparcia dla osób starszych w gminie Nowy Korczyn.

Koordynator:

MGOPS Nowy Korczyn

Realizatorzy

Rada Miejska w Nowym Korczynie
Burmistrz Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Urząd Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Jednostki organizacyjne Miasta i Gminy, których zakres działań
jest zbieżny z celami strategicznymi i szczegółowymi
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Busku-Zdroju
Organizacje pozarządowe

Źródła finansowania:

Budżet Miasta i Gminy Nowy Korczyn
Budżet Powiatu
Budżet Państwa
Środki zewnętrzne

Czas realizacji:

Praca ciągła 2023-2030

Wskaźniki osiągnięcia celu:

- ✓ Liczba zrealizowanych programów/projektów.
- ✓ Liczba zrealizowanych świadczeń w formie usług opiekuńczych.
- ✓ Liczba zrealizowanych świadczeń w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.
- ✓ Liczba osób skierowanych do domów pomocy społecznej.
- ✓ Ilość zrealizowanych programów skierowanych do grup adresatów celu.

VIII.2. Monitoring i ewaluacja Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030 .

Opracowana Strategia umożliwi inicjowanie i wdrażanie różnorodnych rozwiązań mających na celu poprawę sytuacji życiowej osób i grup społecznych wymagających okresowego i długofalowego wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i pomocy w rozwiązywaniu problemów społecznych. Przyjęcie tego dokumentu uchwałą Rady Miejskiej w Nowym Korczynie umożliwi budowanie na terenie gminy zintegrowanego systemu pomocy społecznej i pozwoli na pozyskiwanie środków unijnych. Nie można pominąć faktu, że podstawowym warunkiem wdrażania Strategii jest dobra współpraca samorządu, instytucji publicznych i organizacji pozarządowych funkcjonujących na terenie gminy Nowy Korczyn włączających się w realizację Strategii. Założono, że cele będą realizowane do 2030 roku. Nie oznacza to jednak, że jest to dokument zamknięty. Strategię można, a nawet wydaje się konieczne jej modyfikowanie pod wpływem zmieniających się warunków.

Proces monitorowania Strategii prowadzony będzie w sposób stały i ciągły poprzez następujące działania:

- zbieranie i analizę danych ilościowych i jakościowych wybranych mierników oceny,
- przygotowanie i przedkładanie raportów z przebiegu realizacji działań i projektów,
- ocenę osiągniętych rezultatów,
- ocenę aktualności strategii.

Monitorowanie umożliwi bieżącą ocenę realizacji zaplanowanych kierunków działań lub też pozwoli na modyfikację i dokonywanie korekt w przypadku istotnych zmian społecznych, które mogą zaistnieć w wyniku, np. zmiany regulacji prawnych lub nasilenia niektórych problemów społecznych. Dane zebrane i opracowane w procesie monitoringu posłużą do ewaluacji Strategii. Proces monitorowania będzie polegał na systematycznym obserwowaniu zachodzących zmian oraz gromadzeniu i opracowywaniu informacji i danych zebranych od wszystkich podmiotów zaangażowanych w realizację działań strategicznych. Istotne znaczenie dla zobrazowania i zobiektywizowania zmian zachodzących na terenie gminy będzie miała również weryfikacja wartości wskaźników zdefiniowanych dla poszczególnych

celów Strategii. Właściwie dobrane wskaźniki ułatwiają proces monitoringu i czytelnie charakteryzują przemiany, dlatego przy ich definiowaniu należy wziąć pod uwagę następujące kryteria:

- ✓ mierzalność danych niezbędnych do wyliczenia wskaźnika (czy dane te są łatwo dostępne i czy ich zdobycie nie wiąże się z nadmiernymi kosztami),
- ✓ prostota w konstrukcji wskaźnika i łatwość jego interpretacji,
- ✓ przejrzystość prezentacji jako instrumentów monitorowania.

Dla oceny zmian zachodzących w wybranych, niemożliwych do opisu za pomocą wskaźników bazowych, obszarach służyć będą wskaźniki kontekstowe (pokazujące dane zjawisko w szerszym kontekście, zwykle w odniesieniu do dłuższych okresów). Dane do pomiaru wskaźników pozyskiwane będą z: danych statystycznych GUS, jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta i Gminy w Nowym Korczynie, Komendy Powiatowej Policji w Busku-Zdroju, Powiatowego Urzędu Pracy w Busku-Zdroju, ze sprawozdań Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie, sprawozdań z realizacji miejskich programów i projektów oraz od organizacji pozarządowych.

Monitorowanie realizacji *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030* planowane jest poprzez okresową ocenę stopnia osiągnięcia określonych kierunków priorytetowych i stopnia realizacji zaplanowanych przedsięwzięć. Za wykonywanie zbiorczych sprawozdań, gromadzenie i upowszechnianie zbiorczych danych z zakresu monitorowania stopnia realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych odpowiedzialny będzie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie. Zadaniem Ośrodka będzie nadzór nad wdrażaniem Strategii, koordynowanie działań związanych z realizacją Strategii oraz opracowywanie i zgłaszanie propozycji zmian, które należy wprowadzić w Strategii. Monitorowanie realizacji zadań Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych planowane jest poprzez coroczne składanie przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie sprawozdania z realizacji zadań wynikających z obowiązującej Strategii w dokumencie jakim jest ocena zasobów pomocy społecznej.

VIII.3. Źródła finansowania.

Warunkiem realizacji celów zawartych w *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030* jest jej finansowanie oraz pozyskanie i zabezpieczenie środków finansowych na realizację zaplanowanych działań i projektów.

Źródłem finansowania działań przewidzianych do realizacji w niniejszej Strategii będą:

- ✓ budżet Miasta i Gminy Nowy Korczyn,
- ✓ budżet Powiatu,
- ✓ budżet Wojewody,
- ✓ budżet Samorządu Województwa,
- ✓ Fundusz Pracy,
- ✓ projekty systemowe i konkursowe w ramach środków z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
- ✓ środki z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- ✓ środki Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego,
- ✓ środki finansowe pozyskiwane przez organizacje pozarządowe,
- ✓ środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji Strategii,
- ✓ dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 lub art. 181 oraz dochody z opłat określonych w art. 111 Ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz środki rządowych lub pozarządowych programów celowych.

Skuteczność wyznaczonych działań zależy, zarówno od środków finansowych posiadanych przez gminę Nowy Korczyn, jak i efektywności w ich dalszym pozyskiwaniu. Dobrze opracowana Strategia jest podstawą skutecznego pozyskiwania środków finansowych z budżetu państwa i funduszy Unii Europejskiej na realizację projektów ze sfery społecznej, dla których stanowi potencjalne uzasadnienie. Jako uzupełnienie środków gminnych należy zwrócić uwagę na współpracę gminy Nowy Korczyn z partnerami społecznymi, w tym organizacjami pozarządowymi, które często mają większe możliwości ubiegania się o zewnętrzne środki finansowe. Jak wykazano powyżej istnieje wiele możliwych źródeł

finansowania działań przewidzianych w niniejszej Strategii, należy jednak domniemywać, że większość projektów społecznych będzie realizowana ze budżetu Miasta i Gminy Nowy Korczyn, na który składają się środki własne oraz budżetu państwa na wsparcie zadań własnych gminy, realizację zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego oraz projektów i programów. W związku z powyższym budżet Miasta i Gminy Nowy Korczyn stanowi główne i najważniejsze źródło finansowania *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030*.

Zgodnie z zapisami uchwały nr XXXVI/262/2022 Rady Miejskiej w Nowym Korczynie z dnia 30 grudnia 2022 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2032 na realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia, polityki społecznej oraz pomocy społecznej w latach 2023 – 2030, zostały zaplanowane środki w łącznej wysokości 63833895,73 zł.

Zaplanowane środki finansowe na realizację zadań z zakresu ochrony zdrowia, polityki społecznej oraz pomocy społecznej w latach 2023 – 2030 przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 21. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn lata 2023 – 2030.

Lata	Szacunkowa wielkość wydatków
2023	6770065,92zł
2024	7008569,22zł
2025	7358997,68zł
2026	7726947,56zł
2027	8113294,94zł
2028	8518959,69zł
2029	8944907,67zł
2030	9392153,05zł

Zawarte powyżej wartości finansowe mają jedynie charakter szacunkowy i będą musiały być w trakcie jej realizacji potwierdzone zapisami w wieloletnich prognozach finansowych oraz uchwałach budżetowych na kolejne lata.

VIII.4. Analiza ryzyka.

Ryzyko w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, definiujemy, jako możliwość zaistnienia zdarzenia, które będzie miało negatywny wpływ na realizację jej zapisów. Występujące w otoczeniu ryzyko może doprowadzić do zmiany kierunków i rezultatów Strategii, może mieć, zatem wpływ na jej kształt i wdrażanie. Prawidłowo przeprowadzona identyfikacja ryzyka i ich analiza pozwala na skuteczne zarządzanie całym procesem wdrażania Strategii i podejmowanie odpowiednio wcześniej działań zapobiegawczych i korygujących. Dlatego ze względu na zmienność otoczenia zewnętrznego niezbędnym elementem Strategii, jest analiza ryzyka, która powinna być przeprowadzona już na etapie przygotowania do opracowywania Strategii. Źródła występowania ryzyka dotyczą:

- ✓ przyczyn zewnętrznych - zalicza się do nich globalne warunki, jakie występują w sferze politycznej i prawnej, warunki panujące w gminie, uwarunkowania społeczne, kulturowe w obszarze działania, wymagania instytucji finansowych. Przyczyny zewnętrzne najczęściej znajdują się poza kontrolą jednostki;
- ✓ przyczyn wewnętrznych - obejmują sposób zaplanowania działań w Strategii wraz z występującymi czynnikami ludzkimi.

Proces zarządzania ryzykiem powinien przebiegać według ściśle określonych etapów a mianowicie:

- ✓ identyfikacja ryzyka oraz zagrożeń;
- ✓ ocena ryzyka oraz zagrożenia;
- ✓ określenie działań prowadzących do ograniczenia ryzyka, zagrożenia;
- ✓ badanie efektywności podjętych działań korekcyjnych.

W ramach prowadzonej analizy istotne znaczenie oprócz zdefiniowania ryzyka w poszczególnych obszarach, ma wskazanie działań zapobiegawczych, jakie należy przedsięwziąć w celu minimalizacji lub zapobieżenia niekorzystnym zdarzeniom. Zdefiniowane i opisane poniżej ryzyka mogą wystąpić we wszystkich przyjętych w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, celach strategicznych i kierunkach działań. Analizując ryzyka, jakie mogą się pojawić w toku wdrażania Strategii, należy mieć na uwadze również ich stopień wystąpienia, który może być niski, średni lub wysoki oraz źródło, które może być wewnętrzne lub zewnętrzne

Tabela 22. Analiza ryzyka dla Gminy Nowy Korczyn.

Obszar ryzyka	Definicja ryzyka	Działania zapobiegawcze	Stopień wystąpienia ryzyka
Prawny	Możliwe zmiany obowiązujących przepisów oraz regulacji prawnych lub wprowadzenie nowych przepisów	Monitorowanie zmian, legislacyjnych, ustawowych i przepisów lokalnych.	wysoki
Polityczny	Niekorzystne działania i decyzje, które mogą mieć wpływ na realizację poszczególnych celów oraz działań przewidzianych w Strategii.	Upowszechnianie i skuteczna promocja Strategii, wdrożenie i angażowanie przedstawicieli władz w realizację poszczególnych działań przewidzianych w Strategii.	średni
Kulturowy	Wzrost negatywnych postaw wśród mieszkańców gminy Nowy Korczyn w związku z różnicami kulturowymi wpływającymi na podejmowane działania strategiczne	Realizacja działań, które prowadzić będą do wzrostu integracji społecznej oraz reintegracji wykluczonych grup społecznych.	niski
Społeczny	Niska aktywność i motywacja osób, do których kierowane są działania przewidziane w Strategii.	Zwiększenie zaangażowania mieszkańców gminy Nowy Korczyn w działania w ramach programów zmierzających do wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	wysoki
Organizacyjny	Brak motywacji osób, do których kierowane są działania przewidziane w ramach Strategii do reintegracji społecznej i aktywizacji zawodowej, społecznej.	Organizowanie szkoleń i podnoszenie kwalifikacji pracowników zaangażowanych w realizację Strategii.	niski
Finansowy	Brak wystarczających środków finansowych na realizację działań przewidzianych w Strategii.	Optymalizowanie wydatków, analiza dostępnych środków. Skuteczne działania na rzecz pozyskania zewnętrznych środków finansowych.	średni

VIII.5. Zmiany w Strategii.

Wobec potencjalnych zmian zarówno w wymiarze ogólnokrajowym, regionalnym i lokalnym, spowodowanych czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi, niniejsza Strategia może ulec pewnym zmianom bądź uzupełnieniom w drodze stosownej Uchwały Rady Miejskiej w Nowym Korczynie. W szczególności Strategia może zostać zmieniona czy uzupełniona na wniosek Burmistrza lub Dyrektora Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Korczynie. Przestankami do wprowadzenia zmian mogą być wnioski lub sugestie funkcjonujących w Gminie organizacji społecznych, podmiotów gospodarczych, lub poszczególnym mieszkańców.

VIII.6. Programy i projekty.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn na lata 2023 – 2030 będzie realizowana w szczególności poprzez poniżej wymienione programy:

- ✓ Gminny Program Wspierania Rodziny;
- ✓ Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- ✓ Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii;
- ✓ Program Współpracy Gminy Nowy Korczyn z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego.

W ramach Strategii mogą być realizowane programy oraz projekty, które odzwierciedlają potrzeby oraz zamierzenia gminy i jej mieszkańców. Ich realizacja jest niezwykle wskazana, ale należy zaznaczyć, iż możliwa będzie dopiero wtedy, gdy ich wnioskodawcy pozyskają niezbędne środki finansowe

Spis wykresów:

Rysunek 1. Położenie Gminy Nowy Korczyn na tle województwa świętokrzyskiego oraz powiatu buskiego. (źródło: Program Rewitalizacji Gminy Nowy Korczyn na lata 2016-2023). 13

Rysunek 2. Liczba mieszkańców gminy Nowy Korczyn na przestrzeni lat 2011 – 2021 r. (opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 14

Rysunek 3. Przyrost naturalny w gminie Nowy Korczyn w latach 2011 – 2021. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego) 15

Rysunek 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym) w gminie Nowy Korczyn w latach 2011-2021. (Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 16

Rysunek 5. Liczba mieszkań na terenie gminy Nowy Korczyn w latach 2011 – 2021. (Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego). 28

Rysunek 6. Liczba podmiotów gospodarczych w gminie Nowy Korczyn w latach 2011 – 2021 (Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego) 34

Rysunek 7. Najważniejsze powody przyznania pomocy. Liczba rodzin, którym przyznano pomoc według powodów przyznania pomocy w 2021 roku. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn). 53

Rysunek 8. Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji w latach 2015 - 2021. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn). 54

Rysunek 9. Czy jest Pani/Pan zadowolony(a) z warunków życia w gminie Nowy Korczyn? 66

Rysunek 10. Czy gmina Nowy Korczyn jest dobrym miejscem do życia? 67

Rysunek 11. Które z podejmowanych działań / obszarów przynoszą Pani/Pana zdaniem najmniej zadowalające efekty? 71

Rysunek 12. Problemy społeczne dotyczące rodziny z dziećmi na terenie gminy Nowy Korczyn. 72

Rysunek 13. Problemy społeczne dotyczące osób niepełnosprawnych na terenie gminy Nowy Korczyn 73

Rysunek 14. Problemy społeczne dotyczące osób starszych na terenie gminy Nowy Korczyn 74

Rysunek 15. Problemy społeczne dotyczące dzieci i młodzieży na terenie gminy Nowy Korczyn 75

Rysunek 16. Jaka jest Pani/Pana zdaniem skala problemu uzależnień (alkohol, narkotyki, tzw. dopalacze, inne) w gminie Nowy Korczyn? 75

Rysunek 17. Czy Pani/Pana zdaniem spożycie alkoholu i narkotyków przez osoby dorosłe na terenie gminy Nowy Korczyn jest? 76

Rysunek 18. Czy Pani/Pana zdaniem spożycie alkoholu przez młodzież na terenie gminy Nowy Korczyn jest? 77

Rysunek 19. Jak Pan/Pani uważa, czy zjawisko przemocy w rodzinie jest zjawiskiem powszechnie występującym w gminie Nowy Korczyn? 78

<i>Rysunek 20. Sprawcy przemocy w rodzinie w gminie Nowy Korczyn.</i>	<i>78</i>
<i>Rysunek 21. Jakieg w g Pani/Pana zachowania stosują najczęściej sprawcy przemocy wobec swoich bliskich?</i>	<i>79</i>
<i>Rysunek 22. Ofiary przemocy w rodzinie w gminie Nowy Korczyn.....</i>	<i>80</i>
<i>Rysunek 23. W jakieg sytuacji / w jakim miejscu Pani zdaniem najczęściej dochodzi do stosowania przemocy psychicznej i fizycznej?.....</i>	<i>81</i>
<i>Rysunek 24. Okoliczności sprzyjające wystąpieniu przemocy w rodzinie.</i>	<i>82</i>
<i>Rysunek 25. Jakieg Pani/Pana formy przemocy w rodzinie są najbardziej powszechne?.....</i>	<i>83</i>
<i>Rysunek 26. Czy doświadczył(a) Pani/Pan kiedygolwiek przemocy?.....</i>	<i>85</i>
<i>Rysunek 27. Czy Pana/Pani zdaniem przemoc w rodzinie to sprawa prywatna, nikt nie powinien się wtrącać?</i>	<i>86</i>
<i>Rysunek 28. W jakieg rodzinach najczęściej występuje przemoc?.....</i>	<i>86</i>
<i>Rysunek 29. Proszę powiedzieć, czy gdyby ktoś z Pani/Pana bliskich miał problemy z przemocą wiedział(a)bym Pani/Pan gdzie szukać pomocy?</i>	<i>87</i>
<i>Rysunek 30. Gdzie powinna udać się po pomoc osoba doznająca przemocy?</i>	<i>88</i>
<i>Rysunek 31. Czy czujesz się bezpiecznie w swojej szkole?.....</i>	<i>89</i>
<i>Rysunek 32. Czy byłeś/byłaś kiedygolwiek świadkiem agresji na terenie szkoły lub w jej obrębie?</i>	<i>90</i>
<i>Rysunek 33. Czy kiedygolwiek na terenie szkoły lub jej obrębie byłeś/aś ofiarą agresji?</i>	<i>90</i>
<i>Rysunek 34. Z czyjeg strony spotkałeś (-ałaś) się z agresją?.....</i>	<i>91</i>
<i>Rysunek 35. Z jakieg zachowaniami agresywnymi zetknąłeś/zetknęłaś się w ciągu ostatnich 6 miesięcy w Twojeg szkole?</i>	<i>92</i>
<i>Rysunek 36. Kogo najczęściej informujesz, kiedyg doświadczasz przemocy?</i>	<i>93</i>
<i>Rysunek 37. Jakieg środki zaradcze podejmowane są w Twojeg szkole, aby zapobiec zachowaniom agresywnym?</i>	<i>94</i>
<i>Rysunek 38. Czy spotykasz się z przemocą ze strony uczniów poza terenem szkoły?.....</i>	<i>94</i>
<i>Rysunek 39. Czy spotykałeś się z przemocą ze strony innych osób poza terenem szkoły?.....</i>	<i>95</i>
<i>Rysunek 40. Jeśli spotkałeś się z przemocą ze strony innych osób to jakieg rodzaju była to przemoc?</i>	<i>96</i>
<i>Rysunek 41. Czy doświadczyłeś/aś przemocy w sieci (np. w postaci wulgarnego wyzywania, poniżania, zastraszania, ośmieszania)?.....</i>	<i>96</i>
<i>Rysunek 42. Jakieg rodzaju była to forma cyberprzemocy?.....</i>	<i>97</i>
<i>Rysunek 43. Jakieg są Twoje odczucia wobec cyberprzemocy?</i>	<i>98</i>
<i>Rysunek 44. Jak często grasz w gry komputerowe?</i>	<i>99</i>
<i>Rysunek 45. Jak często korzystasz z Internetu dla przyjemności?</i>	<i>99</i>
<i>Rysunek 46. Jak często korzystasz z portali społecznościowych (Facebook, Instagram, TikTok, Snapchat, Twitter itp.)?.....</i>	<i>100</i>
<i>Rysunek 47. Jak często aktywnie uprawiasz sport?</i>	<i>101</i>

<i>Rysunek 48. Jak często czytasz książki?.....</i>	<i>101</i>
<i>Rysunek 49. Jak często wychodzisz z przyjaciółmi wieczorem (do dyskoteki, kawiarni itp.)?</i>	<i>102</i>
<i>Rysunek 50. Jak często uprawiasz inne hobby?</i>	<i>103</i>
<i>Rysunek 51. Jak często grasz na automatach do gry (takich, na których można wygrać pieniądze)?</i>	<i>103</i>
<i>Rysunek 52. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się palić papierosy?</i>	<i>104</i>
<i>Rysunek 53. Jak często paliłeś(paliłaś) papierosy w ciągu ostatnich 30 dni?</i>	<i>105</i>
<i>Rysunek 54. Ile razy (jeśli w ogóle) w życiu zdarzyło Ci się pić jakiś napój alkoholowy, tzn. piwo, wino, wódka lub inny napój spirytusowy. W życiu, w ciągu ostatnich 12 miesięcy oraz w ciągu ostatnich 30 dni.</i>	<i>106</i>
<i>Rysunek 55. Miejsce spożywania alkoholu.</i>	<i>106</i>
<i>Rysunek 56. Wypicie 5 lub więcej drinków z rzędu w czasie ostatnich 30 dni.</i>	<i>107</i>
<i>Rysunek 57. Ile razy (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się upić napojem alkoholowym, tzn. piwem, winem lub wódka. W życiu, w ciągu ostatnich 12 miesięcy oraz w ciągu ostatnich 30 dni.</i>	<i>108</i>
<i>Rysunek 58. Czy na terenie gminy Nowy Korczyn występuje problem uzależnienia od narkotyków, dopalaczy wśród młodzieży?.....</i>	<i>109</i>
<i>Rysunek 59. Czy próbowałeś/próbowałaś kiedykolwiek narkotyków lub dopalaczy?.....</i>	<i>109</i>

Spis tabel:

<i>Tabela 1. Ludność gminy Nowy Korczyn oraz powiatu buskiego według kategorii na koniec 2021 roku. (źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).....</i>	<i>14</i>
<i>Tabela 2. Branże i liczba podmiotów w gminie Nowy Korczyn na dzień 31.12.2021 r. (Opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego).....</i>	<i>35</i>
<i>Tabela 3. Liczba osób korzystających z pomocy OPS z powodu niepełnosprawności. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).</i>	<i>38</i>
<i>Tabela 4. Liczba osób korzystających z pomocy OPS z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).....</i>	<i>39</i>
<i>Tabela 5. Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej – stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.....</i>	<i>40</i>
<i>Tabela 6. Liczba osób korzystających z pomocy OPS z powodu bezrobocia. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).....</i>	<i>40</i>
<i>Tabela 7. Liczba osób korzystających z pomocy OPS z powodu ubóstwa. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).....</i>	<i>42</i>
<i>Tabela 8. Liczba osób korzystających z pomocy OPS z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).....</i>	<i>43</i>
<i>Tabela 9. Liczba osób korzystających z pomocy OPS z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).....</i>	<i>44</i>
<i>Tabela 10. Liczba osób zaproszonych na posiedzenie komisji (w związku z wpłynięciem do komisji wniosków), liczba osób skierowanych na badanie przez biegłych sądowych, liczba spraw skierowanych do Sądu w latach 2018 – 2021.....</i>	<i>46</i>
<i>Tabela 11. Liczba osób korzystających z pomocy OPS z powodu alkoholizmu. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).....</i>	<i>46</i>
<i>Tabela 12. Liczba osób korzystających z pomocy OPS z powodu przemocy w rodzinie. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).</i>	<i>48</i>
<i>Tabela 13. Wskaźnik pracy socjalnej w latach 2016-2021. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).....</i>	<i>56</i>
<i>Tabela 14. Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka w latach 2017-2021. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn).....</i>	<i>61</i>

<i>Tabela 15. Wskaźnik deprivacji lokalnej w gminie Nowy Korczyn w latach 2016–2021. (Opracowanie własne na podstawie danych Ocena Zasobów Pomocy Społecznej MGOPS Nowy Korczyn.....</i>	<i>64</i>
<i>Tabela 16. Ocena warunków życia w gminie Nowy Korczyn pod względem bezpieczeństwa mieszkańców, jakości środowiska naturalnego, dostępności i jakości transportu zbiorowego, dostępu do terenów zielonych, rekreacyjnych oraz jakości i dostępności do opieki zdrowotnej.</i>	<i>68</i>
<i>Tabela 17. Skala występowania poszczególnych problemów społecznych w gminie Nowy Korczyn..</i>	<i>69</i>
<i>Tabela 18. Osoby, rodziny, grupy mieszkańców gminy Nowy Korczyn są najbardziej Pani/Pana zdaniem zagrożone marginalizacją i wykluczeniem społecznym.....</i>	<i>70</i>
<i>Tabela 19. Które zachowania, kojarzą się z Pani/Panu z przemocą?</i>	<i>84</i>
<i>Tabela 20. Analiza SWOT problemów społecznych w gminie Nowy Korczyn.</i>	<i>110</i>
<i>Tabela 21. Ramy finansowe Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Nowy Korczyn lata 2023 – 2030.....</i>	<i>138</i>
<i>Tabela 22. Analiza ryzyka dla Gminy Nowy Korczyn.....</i>	<i>140</i>